

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Místní akční plán vzdělávání pro ORP Hořice

(reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000058)

-

Analytická část

Zpracoval: realizační tým projektu MAP – Ing. I. Janáková a Mgr. M. Tomášková

Předsedkyně řídicího výboru MAP: Mgr. Marcela Hudková

Obsah

2.	Úvod	3
2.	Analytická část MAP	3
2.1.	Obecná část analýzy	3
2.1.1.	Základní informace o řešeném území	3
2.1.2.	Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání.....	9
2.1.4.1.	Strategie na území ORP Hořice.....	11
2.1.4.2.	Strategie na vyšších územních úrovních – Královéhradecký kraj.....	17
2.1.4.3.	Strategie na národní úrovni.....	26
2.1.3.	Vyhodnocení dotazníkového šetření MŠMT	47
2.1.4.1.	Výsledky dotazníkového šetření MŠMT v mateřských školách na území ORP Hořice	47
2.1.4.2.	Výsledky dotazníkového šetření MŠMT v základních školách na území ORP Hořice	55
2.1.4.3.	Dotazníkové šetření uskutečněné realizačním týmem	67
2.1.4.	Charakteristika školství v řešeném území	69
2.1.4.1.	Přiblížení problematiky školství v řešeném území – rozmístění škol, s čím se území obecně potýká v návaznosti na školství, apod.....	69
2.1.4.2.	Předškolní vzdělávání	70
2.1.4.3.	Základní vzdělávání.....	77
2.1.5.	Zajištění dopravní dostupnosti škol v území	90
2.1.6.	Sociální situace	92
2.1.7.	Návaznost na dokončené základní vzdělávání (úzká provázanost s KAPEM).....	99
2.2.	Specifická část analýzy	103
2.2.1.	Témata MAP vzdělávání pro ORP Hořice v řešeném území	103
2.2.2.	Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území – jejich zapojení, způsob spolupráce a komunikace, apod.	104

2. Úvod

Strategický dokument, jehož součástí je tato analýza, je zpracováván v rámci projektu "Místní akční plán vzdělávání pro ORP Hořice" (dále jen MAP Hořice). Cílem projektu MAP je zlepšení kvality vzdělávání v mateřských a základních školách, a to zejména podporou aktivní spolupráce zřizovatelů, vedení škol a ostatních aktérů ve vzdělávání v řešeném území. MAP je součástí tzv. akce KLIMA primárně zaměřené na rozvoj kvalitního a inkluzivního vzdělávání dětí a žáků do 15 let. Spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání povede k řešení místně specifických problémů a potřeb. To znamená společné informování, vzdělávání a plánování partnerských aktivit pro řešení místně specifických problémů a potřeb, které povedou k systémovému zlepšení řízení mateřských a základních škol prostřednictvím začleňování dlouhodobého plánování jako nástroje ke kvalitnímu řízení škol. Strategický plán přispěje ke sdílenému porozumění cíle, orientaci na kvalitní a inkluzivní vzdělávání, podpoře škol se slabšími výsledky, rozvoji potenciálu každého žáka, dostupnosti kvalitního vzdělávání každého dítěte a žáka a zlepšení spolupráce v území s využíváním mimoškolních zdrojů pro rozvoj vzdělávání dětí a žáků a ke zlepšení spolupráce s rodiči.

2. Analytická část MAP

2.1. Obecná část analýzy

2.1.1. Základní informace o řešeném území

Územní celek obce s rozšířenou působností Hořice (dále jen ORP Hořice) leží v severozápadní části východních Čech. Správní obvod ORP Hořice se rozkládá ve střední části Královéhradeckého kraje. Na západě sousedí s územím ORP Jičín, na severu s územím ORP Nová Paka, na východě s územím ORP Dvůr Králové nad Labem a na jihu s územím ORP a zároveň s krajským městem Hradec Králové a s ORP Nový Bydžov. Rozlohou i počtem obyvatel patří územní obvod ORP Hořice k nejmenším v kraji. Zahrnuje celkem 29 obcí (viz. níže přehledná tabulka), z nichž statut města mají 2 obce, a to Hořice a Miletín. ORP Hořice je plošně čtvrtým nejmenším obvodem v rámci Královéhradeckého kraje. Svoji rozlohou 192,80 km² zaujímá necelé 4,1 % rozlohy kraje. Region Hořicka se rozkládá na úpatí Hořického pískovcového chlumu, jenž je přirozeným předělem mezi drsným podhůřím Krkonoš na severu a úrodným Polabím na jihu.

Obrázek 1 - Území ORP Hořice

HOŘICE

Administrativní mapa správního obvodu Hořice (stav k 1.1.2003)

Zdroj: Český statistický úřad, www.czso.cz

Tabulka 1 - Obce a města v území MAP Hořice v abecedním uspořádání

Obec	
Bašnice	Milovice u Hořic
Bílsko u Hořic	Nevratice
Boháňka	Ostroměř
Borek	Petrovičky
Bříšťany	Podhorní Újezd a Vojice
Cerekvice nad Bystřicí	Rašín
Červená Třemešná	Rohoznice
Dobrá Voda u Hořic	Sobčice
Holovousy	Staré Smrkovice
Hořice (město)	Sukorady
Chomutice	Tetín
Jeřice	Třebnouševy
Lískovice	Úhlejev
Lukavec u Hořic	Vřesník
Miletín (město)	

Zdroj: vlastní zpracování

K 1. 1. 2016 na území ORP Hořice žilo 18 354 obyvatel. Počtem obyvatel patří SO ORP Hořice k nejmenším v kraji. Jeho ústředním městem je město Hořice. Samotné Hořice mají v současnosti

8 583 obyvatel. Ostatní obce patří počtem obyvatel také k málo osídleným, 10% z nich má do 100 obyvatel, 21% má do 200 obyvatel, 41 % do 500 obyvatel, 21 % do 1000 obyvatel a jen 2 obce Ostroměř a Hořice (7%) mají nad 1000 obyvatel. Hustota osídlení je 95,2 osob/km² (rok 2015) a je o 20,8 osob/km² nižší než průměr Královéhradeckého kraje (115,97 obyvatel/km²). V něm má SO ORP Hořice 4. nejnižší hustotu osídlení. V porovnání s celorepublikovým průměrem (133,8 obyvatel/km²) je hustota osídlení SO ORP Hořice nižší o téměř 40 osob/km². Území zaznamenává od roku 2011 setrvalý pokles počtu obyvatel, stejně jako celý Královéhradecký kraj. Počet obyvatel ORP Hořice od roku 2011 meziročně klesl o 211 obyvatel, z toho se nejvíce vylišují samotné Hořice (o 302 obyvatel), a to přirozenou změnou i stěhováním.

Tabulka 2 - Vývoj počtu obyvatel v území MAP Hořice od r. 2011

Obec	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bašnice	186	187	184	189	195	200
Bílsko u Hořic	113	114	114	114	111	113
Boháňka	226	229	224	217	221	229
Borek	101	108	109	104	106	104
Bříšťany	240	242	250	248	249	244
Cerekvice nad Bystřicí	806	814	817	807	798	780
Červená Třemešná	160	160	166	158	150	151
Dobrá Voda u Hořic	571	576	568	567	576	572
Holovousy	514	517	528	520	514	514
Hořice (město)	8885	8805	8733	8664	8625	8583
Chomutice	645	649	651	666	663	662
Jeřice	405	407	397	401	399	388
Lískovice	212	209	209	210	212	218
Lukavec u Hořic	277	276	281	280	288	295
Miletín (město)	901	897	879	885	878	895
Milovice u Hořic	321	311	311	304	315	309
Nevratice	156	159	161	159	157	161
Ostroměř	1348	1355	1365	1359	1370	1381
Petrovičky	43	42	42	42	43	45
Podhorní Újezd a Vojice	610	618	622	629	638	639
Rašín	78	83	81	81	82	87
Rohoznice	331	331	333	314	317	313
Sobčice	290	279	280	291	289	290
Staré Smrkovice	265	266	270	276	280	277
Sukorady	212	217	217	220	214	212
Tetín	142	139	137	140	148	150
Třebnouševy	292	290	287	289	292	297
Úhlejev	159	160	168	162	160	158
Vřesník	89	81	79	78	83	87
Celkem	18578	18521	18463	18374	18373	18354

Zdroj: vlastní zpracování a dle www.czso.cz/csu/xh/tabulky_za_kralovehradecky_kraj

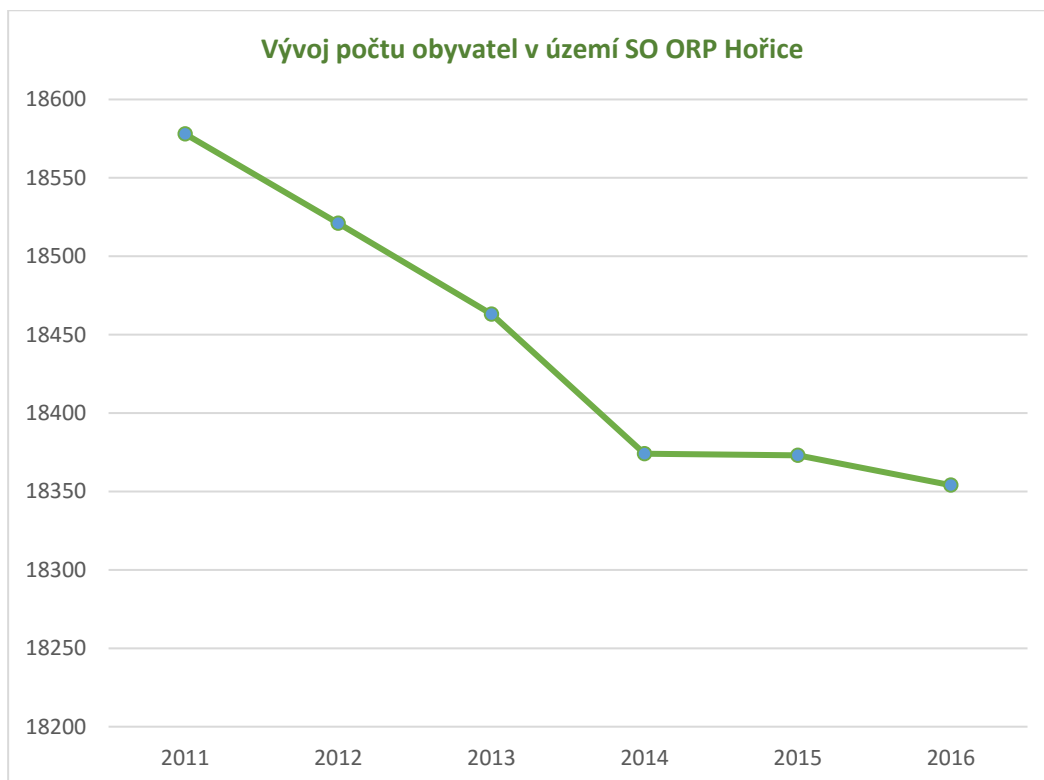

Tabulka 3 - procentuální rozdělení obcí v ORP Hořice podle počtu obyvatel

0,10%	do 100
0,21%	do 200
0,41%	do 500
0,21%	do 1000
0,07%	nad 1000

Zdroj: vlastní zpracování a dle www.czso.cz/csu/xh/tabulky_za_kralovehradecky_kraj

Obrázek 2 - graf vývoje počtu obyvatel v území SO ORP Hořice

Zdroj: vlastní zpracování a dle www.czso.cz/csu/xh/tabulky_za_kralovehradecky_kraj

Obyvatelstvo v území MAP Hořice rovněž dlouhodobě stárne. Výrazné je to zejména v nárůstu počtu seniorů ve zdejší populaci. Počet dětí/žáků zůstává stabilní, v posledním roce byl zaznamenán dokonce jeho nárůst. Trend stárnutí se projevuje i v krajském a celostátním měřítku. Nejvýraznější nárůst seniorů byl v r. 2015. Blíže viz tabulka níže.

Tabulka 4 - věkový průměr obyvatelstva v území MAP Hořice

rok	podíly věkových skupin v %								
	MAP Hořice			Královéhradecký kraj			Česká republika		
	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
2011	15,0%	66,9%	17,1%	14,7%	68,2%	17,1%	14,7%	69,1%	16,2%
2012	15,1%	68,1%	17,8%	14,8%	67,4%	17,8%	14,8%	68,3%	16,8%
2013	15,1%	66,6%	18,3%	14,9%	66,7%	18,4%	15,0%	67,6%	17,3%
2014	15,0%	66,1%	18,9%	15,0%	66,0%	19,0%	15,2%	67,0%	17,8%
2015	15,2%	65,4%	19,4%	15,2%	65,3%	19,6%	15,4%	66,3%	18,3%

Zdroj: vlastní zpracování a dle www.czso.cz/csu/czso/csu_a_uzemne_analyticke_podklady

Ve srovnání s Královéhradeckým krajem i Českou republikou má území mírně zhoršenou vzdělanostní strukturu – téměř stejný podíl mají obyvatelé se základním vzděláním a středním vzděláním s maturitou, naopak vyšší je podíl středoškoláků vyučených bez maturity. Výrazně nižší je oproti celostátnímu průměru podíl vysokoškoláků.

Tabulka 5 - podíl vzdělanosti obyvatel v roce 2011 podle nejvyššího dokončeného stupně vzdělání

území	bez vzdělání	základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení	úplné střední vč. nástavbového	vysokoškolské	nezjištěno
území MAP Hořice	0,3	17,3	38,7	30,7	8,2	4,8
Královéhradecký kraj	0,5	17,6	35,5	31,7	10,1	4,6
Česká republika	0,5	17,6	33,0	31,2	12,5	5,2

Zdroj: vlastní zpracování a dle www.czso.cz/csu/czso/uroven-vzdelani-obyvatelstva-podle-vysledku-scitani-lidu-2011

Míra ekonomické aktivity obyvatel v ORP Hořice je od roku 2011 stoupající. V celém ORP Hořice je v současné době celkem 11 461 ekonomicky aktivních obyvatel, což je více než 60% z celkového počtu obyvatelstva v území.

	2011	2012	2013	2014	2015
Česká republika	58,3	58,6	59,3	59,3	59,4
Královéhradecký kraj	57,4	57,8	58,5	58,2	58,7
ORP Hořice	61,7	61,9	62,1	62,4	62,4

Zdroj: vlastní zpracování a dle <https://vdb.czso.cz>

Ve srovnání s Královéhradeckým krajem a i s ČR je míra ekonomické aktivity nad průměrem kraje (58,7%) i ČR (59,4%). Podle počtu zaměstnaných osob byl nejdůležitějším odvětvím v ORP Hořice v roce 2014 obchod a služby (ubytování, stravování a pohostinství) s 25,2% zaměstnaných, následován průmyslem (20,6% zaměstnaných), s velkým odstupem následované stavebnictvím (12,7% zaměstnaných) a na posledním místě zemědělstvím (6,3% zaměstnaných). Na území ORP Hořice je jen 1 velký podnik (s více než 250 zaměstnanci), středních podniků je 18, malých podniků je 51 a největší počet tvoří mikropodniky (max. 9 zaměstnanců), kterých je v území 1 658.

V míře nezaměstnanosti (ukazatel podíl nezaměstnaných osob) nejsou mezi obcemi velké rozdíly. V průběhu času nastávají drobné výkyvy, které se v následném roce stírají. Vývoj nezaměstnanosti v území má od r. 2014 klesající úroveň. U všech sledovaných obcí v území došlo k významnému poklesu. Jen u 5 obcí se počet nezaměstnaných od r. 2014 zvýšil. Nárůst nezaměstnaných v těchto 5 obcích není významný.

Tabulka 6 - Vývoj nezaměstnanosti v období mezi lety 2009 až 2015

Obec	počet ekonomicky aktivních obyvatel	nezaměstnanost v % v letech 2009 -2011	nezaměstnanost v % v letech 2014-2015
Bašnice	89	16,10	16,29
Bílsko u Hořic	48	5,56	4,17
Boháňka	96	7,29	12,50
Borek	34	15,69	8,82
Bříšťany	113	12,39	7,08
Cerekvice nad Bystřicí	345	13,14	9,13
Červená Třemešná	73	14,16	10,96
Dobrá Voda u Hořic	261	11,37	10,15
Holovousy	229	10,92	8,08
Hořice (město)	7 092	9,78	8,63
Chomutice	300	15,89	11,33
Jeřice	195	10,77	9,74
Lískovice	75	18,22	10,00
Lukavec u Hořic	135	11,11	6,67
Miletín (město)	452	8,78	9,18
Milovice u Hořic	141	7,57	8,16
Nevratice	64	16,15	12,50
Ostroměř	595	16,86	14,37
Petrovičky	15	26,67	16,67
Podhorní Újezd a Vojice	279	13,74	7,71
Rašín	41	6,50	7,32
Rohoznice	151	8,39	5,30
Sobčice	137	12,17	13,87
Staré Smrkovice	113	15,04	14,16
Sukorady	92	11,96	11,41
Tetín	61	6,01	2,46
Třebnouševy	125	14,40	10,40
Úhlejev	63	14,29	10,32
Vřesník	47	12,06	9,57
Celkem	11 461	12,52	9,89

Zdroj: vlastní zpracování a dle www.czso.cz/csu/xh/tabulky_za_kralovehradecky_kraj

Zatímco v r. 2014 se nejvyšší nezaměstnanost v některých obcích v území pohybovala okolo 9% (jen v Bašnicích téměř 10%) došlo v současnosti k výraznému poklesu nezaměstnanosti a nyní se míra nezaměstnanosti pohybuje do 6% (jen v Nevratících, přestože i zde je zaznamenán pokles, je téměř 7%). V současné době je nejvyšší nezaměstnanost v obci Nevratice a nulová je v obcích Tetín a Rašín.

Celkově je současná průměrná nezaměstnanost v území ORP Hořice 3,5 %, tj. je nižší než průměrná nezaměstnanost v Královéhradeckém kraji (3,7%) a v ČR (4,1%).

Tabulka 7 - počet nezaměstnaných v jednotlivých obcích na území ORP Hořice v %

Obec	2014	2015	červen 2016
Bašnice	9,8	8,9	4,7
Bílsko u Hořic	1,4	1,4	2,8
Boháňka	9,0	4,9	3,9
Borek	9,2	9,6	2,8
Bříšťany	6,0	4,0	3,0
Cerekvice nad Bystřicí	6,4	5,2	2,3
Červená Třemešná	2,8	4,8	4,9
Dobrá Voda u Hořic	7,3	6,7	4,0
Holovousy	5,3	5,3	3,8
Hořice (město)	5,3	4,7	3,5
Chomutice	2,8	6,3	4,5
Jeřice	4,2	3,2	2,9
Lískovice	5,9	4,4	5,1
Lukavec u Hořic	5,2	4,1	5,7
Miletín (město)	7,3	5,2	3,9
Milovice u Hořic	4,9	6,8	3,9
Nevratice	7,8	7,6	6,7
Ostroměř	8,6	8,0	4,1
Petrovičky	4,3	12,5	3,6
Podhorní Újezd a Vojice	6,0	4,2	2,8
Rašín	4,4	4,3	0,0
Rohoznice	3,7	2,8	0,9
Sobčice	8,9	5,5	2,0
Staré Smrkovice	5,5	5,5	3,9
Sukorady	6,3	5,7	5,9
Tetín	2,2	2,1	0,0
Třebnouševy	8,5	4,0	2,5
Úhlejev	5,9	3,7	4,0
Vřesník	5,7	3,6	3,4
Celkem	5,9	5,3	3,5

Zdroj: vlastní zpracování a dle <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>

2.1.2. Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

V následujících metaanalýzách jsou stručně představeny dokumenty, s nimiž je Místní akční plán pro rozvoj vzdělávání v ORP Hořice (dále jen MAP Hořice) v souladu. Toto posuzování je provedeno s ohledem na metodiku zpracování Místních akčních plánů a v metodice uvedená povinná, doporučená a volitelná opatření, která se týkají dětí a žáků do 15 let věku, jež musí být součástí každého MAP a jejichž cílem je podpora rozvoje potenciálu a osobnosti každého dítěte a žáka, přičemž hlavní důraz je kladen na podporu dětí a žáků ohrožených školních neúspěchem. Zároveň je posuzování prováděno i s ohledem na povinná, volitelná a doporučená opatření MAP. Výsledky posouzení budou sloužit jako efektivní nástroj pro řízení/cílení intervencí/výzev z IROP: koordinace investičních akcí a podpora řízení efektivního využití investic v území s tím, že v IROP je soulad s akčními plány rozvoje vzdělávání specifickým kritériem přijatelnosti v oblasti základního vzdělávání. Tato podmínka neplatí pro investice do předškolního vzdělávání a investice do oblasti inkluzivního vzdělávání.

Povinná opatření MAP:

- ✓ Opatření 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita
- ✓ Opatření 2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání
- ✓ Opatření 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Kromě povinných opatření jsou součástí zpracovávaného MAP i opatření doporučená. Jedná se především o zpracování opatření a naplánování konkrétních aktivit, které budou následně podkladem pro upřesnění krajských akčních plánů. Zájem jednotlivých škol, potažmo celého území o podporu těchto témat formou spolupráce se středními školami a dalšími aktéry bude zmapován a informace budou předávány realizačnímu týmu KAP k využití při přípravě projektů typu partnerství a sítě na území krajů.

Doporučená opatření jsou tato:

- ✓ Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
- ✓ Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO)
- ✓ Kariérové poradenství v základních školách

MAP může dle metodiky obsahovat i průřezová a volitelná opatření MAP. Jde o jejich zapracování do udržitelné a dostupné plánované nabídky aktivit školního a mimoškolního vzdělávání pro rozvoj osobnosti, kompetencí, zájmu a nadání každého dítěte a žáka („Zažít úspěch“).

V těchto plánovaných aktivitách musí být vždy zahrnuto:

- začleňování dětí a žáků s potřebou podpůrných opatření do těchto aktivit;
- zajištění finanční dostupnosti zavedených aktivit i po ukončení projektu po dobu minimálně 2 let.

Obsahem plánovaných aktivit může být:

- smysluplné trávení volného času, prázdnin, zapojování a rozvoj mimoškolních zdrojů a prostředí pro vzdělávání dětí a žáků;
- programy neformálního a zájmového vzdělávání rozšiřující nabídku vzdělávání pro rozvoj kompetencí dětí a žáků o oblasti vědy a technologií – polytechnické vzdělávání, digitálních kompetencí, aktivní používání cizího jazyka, podnikavosti a iniciativy dětí a žáků, kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků.

Zaměření aktivit s náměty pro inspiraci (**volitelná opatření MAP**):

- ✓ Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků
- ✓ Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka
- ✓ Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků
- ✓ Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků
- ✓ Investice do rozvoje kapacit základních škol

- ✓ Aktivita související se vzděláváním mimo OP VVV, IROP a OP PPR

Při zpracování MAP Hořice je postupně mapován zájem jednotlivých škol v celém území o podporu těchto témat a forma spolupráce se středními školami a dalšími aktéry vzdělávání.

V rámci zpracování MAP Hořice byla zvolena tato **doporučená a volitelná opatření**:

- ➔ Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
- ➔ Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání
- ➔ Rozvoj kompetencí spojených nejen s výukou, ale i s praktickým užitím cizího jazyka

2.1.4.1. Strategie na území ORP Hořice

Tabulka 8 - Přehled strategických dokumentů v oblasti vzdělávání na místní úrovni – ORP Hořice

Strategické dokumenty KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ	
Název	dostupné na (link)
Strategický plán rozvoje města Hořice	http://www.horice.org/downloads/dhv-Plna_verze.pdf
Strategie komunitně vedeného místního rozvoje 2014-2020 (MAS Podchlumí – SCLLD)	http://www.maspodchlumi.cz/data/Files/pages/8-sclld-final_145985347777.391.pdf
Akční plán rozvoje území správního obvodu obce s rozšířenou působností Hořice (2016-2017)	http://www.smocr.cz/obcesobe-docs/Ho%C5%99ice/AP_Ho%C5%99ice.pdf
Strategie území správního obvodu ORP Hořice v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a bezpečnosti (2015 až 2024)	http://www.horice.org/uploads/SD-HOR-ICE_VIII_verze.pdf
Komunitní plán sociálních služeb na území obce s rozšířenou působností Hořice	http://www.horice.org/cz/mestsky-urad/agendy-mestskeho-uradu/odbor-zdravotni-a-socialni/

Zdroj: vlastní zpracování, www.databaze-Strategie.cz

Strategický plán rozvoje města Hořice

Strategický plán rozvoje města Hořice je klíčový střednědobý dokument, který usměrňuje další vývoj města zejména v oblastech infrastruktury a hospodářské a sociální oblasti, identifikuje potřeby ve sledovaném území a určuje postup k dosažení cílů definovaných na základě učiněných zjištění. Dokument stanovuje pomocí analytických a evaluačních výstupů klíčové oblasti, na které by se mělo město Hořice zaměřit při stanovení rozvojové strategie. V jedné z klíčových oblastí se objevuje vzdělávání, konkrétně se jedná o oblast „Školství“.

Analýzou byly identifikovány problémy, které navrhuje strategický plán rozvoje města Hořice řešit. Okruhy problémů byly rozděleny podle typu škol, a to zvláště pro školy mateřské, pro školy základní a pro školy střední.

Mateřské školy:

- problém vysokých provozních nákladů
- u některých zařízení je absence hřiště pro děti, případně vybavení dalšími herními prvky
- neuspokojivý je v některých případech stav hygienického zázemí

- potřeba dalšího infrastrukturního rozvoje některých budov MŠ

Základní školy:

- lze očekávat zvýšení počtu žáků v souvislosti s přechodem současných silných ročníků v mateřských školách
- vysoké provozní náklady související s potřebou zateplení
- dílčí infrastrukturní problémy
- potřeba rychlejší obměny vyučovacích pomůcek a vybavení audiovizuální technikou
- problémy obsadit určité pracovní pozice se specializovanými nároky na znalosti a dovednosti pedagogů (zejména výuka jazyků)

Střední školy

- vzrůstající konkurence dalších uměleckých škol, případně vysokých škol, která může snižovat v očích případných zájemců o studium váhu titulu udíleného na vyšších odborných školách.
- ekonomická situace nutí školská zařízení k získání většího počtu studentů, což může v některých případech klást zvýšené nároky na zachování stávající kvality výuky.
- nárůst počtu školských zařízení poskytujících obdobně zaměřené studium působí absolventům hořických škol potíže s uplatněním na trhu práce (umělecké obory, nebo o obory zaměřené na veřejnou správu a regionální rozvoj)

Priorita B. KVALITA ŽIVOTA

Opatření B.3 Školství a rozvoj lidských zdrojů

Podopatření:

- Odstranit dílčí problémy v infrastruktuře škol
  - B.3.1 Infrastrukturní rozvoj mateřských, základních a středních škol
- Zvyšovat kvalitu výuky ve školách
  - B.3.4 Zvyšování kvalifikace pedagogů
- Prověřovat soulad nabídky středoškolských oborů s aktuální poptávkou
  - B.3.2 Zkvalitňování výuky a vzdělávacích programů škol – zvyšování adaptability a uplatnitelnosti absolventů na trhu práce (včetně materiálního vybavení)

B.3.1 Infrastrukturní rozvoj mateřských, základních a středních škol

Cíl : odstranění dílčích problémů budov – zateplení, odstranění havarijního stavu konstrukcí, střech aj. Aktivita se týká všech stupňů škol, včetně škol uměleckých.

Aktivita naplňující podopatření

- modernizace, obnova a rekonstrukce stávajících objektů
- úpravy infrastruktury s ohledem na integraci marginalizovaných skupin společnosti (např. osoby s handicapem)
- terénní úpravy školních pozemků zahrad, hřišť aj.
- výstavba a rekonstrukce parkovacích ploch
- investice směřující k energetickým úsporám

B.3.2 Zkvalitňování výuky a vzdělávacích programů škol – zvyšování adaptability a uplatnitelnosti absolventů na trhu práce (včetně materiálního vybavení)

Cíl: Existence kvalitních škol ve městě je klíčová. Pro zachování a další rozvoj školství je nezbytné průběžně zatraktivňovat možnosti vzdělávání ve městě pomocí zkvalitňování nabídky vzdělávání a zlepšení následného uplatnění absolventů na trhu práce a zvýšení konkurenceschopnosti místních škol.

Aktivity naplňující podopatření:

- pořizování materiálně technického vybavení škol pro výuku
- vytváření podmínek pro implementaci školních vzdělávacích programů ve školách a školských zařízeních
- zavádění vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností, které zvyšují kvalitu výuky cizích jazyků
- zlepšování podmínek pro výuku technických oborů, zvyšování motivace žáků ke vzdělávání se v těchto oborech (včetně např. zájmových kroužků, propojení praxe v podnicích a výuky)
- zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele
- rozvoj environmentální výchovy - do budoucna dále rozvíjet stávající dobrou úroveň environmentální výchovy, včetně posílení jejích dosud méně vyvinutých složek – zejména rozvoje znalostí o historickém a památkovém vývoji města a krajiny
- spolupráce škol s aktéry na trhu práce s možností uplatnění inovativních forem spolupráce
- zvyšování adaptability absolventů všech typů škol a uplatnitelnosti na trhu práce
- rozvoj kariérového poradenství ve školách
- rozvoj autoevaluace škol
- rozvoj evaluace škol jejími zřizovateli (např. projekt AUTOEVALUACE – Vytváření systému a podpora škol v oblasti vlastního hodnocení podrobné a detailní metodiky)
- uplatňování a zlepšování organizačních forem výuky a vyučovacích metod podporujících rovný přístup ke vzdělávání
- rozvoj poradenství, propracování a rozšíření nabídky asistenčních, speciálně pedagogických a psychologických služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- vybudování „záchranné sítě“ pro osoby ohrožené předčasným odchodem ze systému vzdělávání a těch, co se do systému chtějí navrátit
- včasné zajištění minimální garantované péče o děti se sociokulturním znevýhodněním
- podpora umělecké, sportovní, kulturní a odborné zájmové činnosti dětí a mládeže

B.3.4 Zvyšování kvalifikace pedagogů

Cíl: rozvoj kvality vzdělávání ve školách. Aktivity se týkají všech stupňů škol, včetně škol uměleckých.

Aktivity naplňující podopatření

- další vzdělávání pedagogů a nepedagogických pracovníků škol a školských zařízení na území města (důraz bude kromě jednotlivých předmětů kladen obecně na oblast ICT technologií a jazykové vzdělávání)

- vzdělávání pedagogů v cizích jazycích
- odborné praxe a zahraniční stáže pedagogických pracovníků
- zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele
- zvyšování kompetence pedagogických pracovníků pro odstraňování bariér bránících rovnému přístupu všech jedinců ke vzdělávání
- vzdělávání v oblasti pedagogických a manažerských dovedností pedagogického i nepedagogického personálu

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro období 2014 – 2020 (Na společné cestě krajem ovoce a pískovce)

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (dále jen SCLLD) je stěžejním strategickým dokumentem pro dlouhodobý a udržitelný rozvoj území místní akční skupiny MAS Podchlumí, z. s. vycházející z reálných potřeb regionu vzešlých z komunitně vedeného místního rozlišení potřeb a vytyčení priorit v kontextu metody LEADER. Nejvýznamnějším principem pro rozvoj území MAS Podchlumí je trvale udržitelný rozvoj, soulad přírodních, kulturních a historických hodnot za současného naplnění sociálních potřeb a dlouhodobé ekonomické prosperity území.

Vize: „Podchlumí je atraktivní region s vyváženým a udržitelným rozvojem opírajícím se o spolupráci aktivních obyvatel“.

Na základě vize byly definovány 4 klíčové oblasti rozvoje území – Lidé, Ekonomika, Krajina a prostředí, Spolupráce. V jednotlivých oblastech byly pojmenovány a stanoveny strategické cíle, pro které byly rozepsány jednotlivé specifické cíle.

Klíčová oblast LIDÉ - Vize:

„Naše děti chodí do škol v našich obcích, kde mají k dispozici volně přístupná hřiště/sportoviště, podporujeme jejich další aktivity a zájmové činnosti jako nejlepší prevenci proti kriminalitě. Děti jsou tady v bezpečí“.

Strategický cíl 1: Zajistit infrastrukturu území, občanskou vybavenost, zavedení chybějících či zvýšení úrovně stávajících služeb občanům v souladu s jejich potřebami.

Cílem je odstraňování sociálních disparit, chudoby a zajištění lepšího přístupu k veřejným službám, stejně jako zvyšování vzdělanosti obyvatel, zefektivnění zdravotní a sociální péče pro zajištění kvality života občanů.

Důležitým cílem s vazbou na udržení současné zaměstnanosti a na její případné zvýšení v regionu je i podpora vzdělávání, odborného vzdělávání a odborné přípravy pro získání dovedností i celoživotního učení, a to zejména rozvíjením infrastruktury pro vzdělávání a odbornou přípravu. Nepříznivý trend ve vzdělanostní struktuře obyvatelstva je třeba začít systematicky řešit a pracovat na motivaci žáků, pokračovat na středních školách, posilovat kariérní poradenství na ZŠ a udržovat dobrou občanskou vybavenost pro co nejvyšší kvalitu života obyvatel Podchlumí.

Specifický cíl: 1.5 Rozvoj vzdělávání a volnočasových aktivit.

1.5.A Investice do vzdělávání

- ✓ dostupnost vzdělání osob/komunit ohrožených sociálním vyloučením
- ✓ řešení inkluze
- ✓ preventivní programy
- ✓ rozmanitost a dostupnost volnočasových aktivit pro děti a mládež
- ✓ kvalitní celoživotní a odborné vzdělávání
- ✓ rozvoj školních klubů, jeslí, družin, dětských skupin, lesních školek, neformálních vzdělávacích institucí
- ✓ modernizace vzdělávacích metod, inovace a zavádění nových metod
- ✓ investice a vybavenost školských a vzdělávacích zařízení
- ✓ podpora zvyšování vzdělanosti a zaměstnatelnosti obyvatel
- ✓ podpora uplatnění absolventů na trhu práce

1.5.B Prorodinná opatření

- ✓ rozvoj školních klubů, jeslí, družin, dětských skupin, lesních školek, neformálních vzdělávacích institucí na podporu sladování pracovního a profesního života obyvatel
- ✓ celoživotní odborné vzdělávání rodičů
- ✓ sociální začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením
- ✓ zvyšování vzdělanosti a zaměstnatelnosti

Akční plán rozvoje území správního obvodu obce s rozšířenou působností Hořice (období 2016-2017)

Akční plán rozpracovává a specifikuje cíle obsažené v souhrnném dokumentu a rozpracovává rozvojové záměry, které mají být prioritně realizované v nejbližších dvou letech. Uvedeny jsou v něm rozvojové aktivity/rozvojové záměry připravené věcně i finančně (v rozpočtu vyčleněné prostředky) a realizovatelné v období 2016-2017. V tomto období by měla být zahájena realizace, nemusí však být ukončena.

Cíl 1: Místní akční plán vzdělávání (MAP)

Hlavním cílem je systémový rozvoj v oblasti předškolního a základního vzdělávání, který se z dlouhodobého hlediska (do r. 2020) odrazí na zvýšení kvality vzdělávání ve SO ORP Hořice. Toho se docílí potřebnými investicemi např. do specializovaných učeben a potřebného vybavení, ale zejména podporou vzdělávacích aktivit pro pedagogy, rodiče, děti atd. Aby školy mohly čerpat dotace z IROP (investiční aktivity) a z OPVVV (měkké aktivity), je třeba zajistit soulad záměru s MAP. V neposlední řadě by se mělo i po realizaci MAP funkční partnerství mezi školami, zřizovateli a dalšími partnery v území nadále rozvíjet a dále obnovovat.

Strategie území správního obvodu ORP Hořice v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a bezpečnosti (období 2015 až 2024)

Účelem tohoto dokumentu je vymezit a definovat možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP Hořice a má sloužit i k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v definovaných oblastech (4 oblasti – Školství, Sociální služby, Odpadové hospodářství a Bezpečnost).

Téma č. 1 – Školství – Předškolní a základní vzdělávání

Problémové oblasti (okruhy) a cíle řešení:

1. Nedostatek finančních prostředků

Cíl 1.1 Realizovat společné projekty investičního, provozního i modernizačního charakteru

Cíl 1.2 Rozšířit meziobecní spolupráci v SO ORP Hořice

2. Nedostatečná dopravní obslužnost dětí do MŠ a žáků do ZŠ v malých obcích SO ORP Hořice

Cíl 2.1 Zajistit bezpečnou a odpovídající dopravu žáků

3. Nedostatečné spektrum volnočasových aktivit v malých obcích SO ORP Hořice

Cíl 3.1 Rozšířit volnočasové aktivity pro děti školního i předškolního věku v SO ORP Hořice

Cíl 3.2 Poskytnutí osvěty v oblastech prevence nežádoucích jevů, bezpečnosti a životního prostředí

Cíl 3.3 Zajistit náhradu bývalých jeslí zařízením podobného charakteru a účelu

Cíl 3.4 Nasměrovat žáky pro budoucí profesní uplatnění

Komunitní plán sociálních služeb na území obce s rozšířenou působností Hořice

Komunitní plán sociálních služeb pro území obcí ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Hořice stanovil cíle a priority v oblasti sociálních služeb, které vycházejí ze zjištěných potřeb jednotlivých občanů v území ORP, tak aby nedocházelo k diskriminaci žádné skupiny obyvatel.

Priorita : **Prevence kriminality, volnočasové aktivity** (*Co by se mělo v Hořicích udělat, abychom se tady jako teenageři cítili lépe?*)

Cíle pro splnění:

- **věnovat zvýšenou pozornost práci se žáky základních škol** zajistit ve spolupráci s řediteli škol pro žáky 6 – 9 tříd sérii vzdělávacích programů se zaměřením na protidrogovou problematiku, práva dětí, kriminalitu a problematiku národnostních menšin

Priorita: **Děti a mládež**

Cíle pro splnění:

- **zajištění osobní asistence a asistence pedagogů** - zajistit osobní asistenci pro integraci zdravotně postižených dětí ve vzdělávacím procesu především v základních školách a školách speciálních
- **postupně řešit bezbariérové vstupy do budov v majetku města** - postupné řešení bezbariérových přístupů do budov v majetku města, jedná se hlavně o školská, zdravotní, sociální, kulturní a sportovní zařízení

2.1.4.2. Strategie na vyšších územních úrovních – Královéhradecký kraj

Tabulka 9 - Přehled strategických dokumentů v oblasti vzdělávání na krajské úrovni – Královéhradecký kraj

Strategické dokumenty KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ	
Název	dostupné na (link)
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/skolstvi/vyrocní-zpravy/DZ-KHK-final-29-2-2016.pdf
Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/rozvoj-2014-2020/strategie-rozvoje-kraje-2014--2020-70319/
Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/program-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-2014--2016-74365/
Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/volnocasove-aktivity/telovychova-sport/Zamer_khk_sport_a_vca_2013_10_21_upraveny.pdf
Dotační strategie Královéhradeckého kraje 2014-2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/dotacni-strategie/dotacni-strategie-kralovehradeckeho-kraje-2014-2016-75556/
Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Královéhradeckém kraji	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/schvalene-koncepce/aktualizace_koncepce-EVVO_KHK_2004.pdf
Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014-2018	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/skolstvi/prevence-soc-patologickych-jevu/Koncepce-primarni-prevence-KHK-2014-2018.pdf
Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Královéhradeckém kraji 2011-2016	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/cz/poskytovatele/strategicke-dokumenty/strategie-integrace-socialne-vyloucenych-lokalit-v-kralovehradeckem-kraji---50418/
Koncepce prevence kriminality v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/poskytovatele/strategicke-dokumenty/riminality/Koncepce-prevence-kriminality-v-Kralovehradeckem-kraji-2012-2016.pdf
Strategie protidrogové politiky Královéhradeckého kraje na období 2011-2015	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/socialni-prevence/protidrogova-politika/Strategie-protidrogove-politiky-Kralovehradeckeho-kraje-na-obdobi-2011---2015_1.pdf
Koncepce rodinné politiky v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/rovne-prilezitosti/Koncepce_rodinne_politiky_KHK_FINAL.pdf

Zdroj: vlastní zpracování, www.databaze-Strategie.cz

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2012 - 2016

Dokument popisuje stav vzdělávací soustavy, stanovuje priority, cíle a konkrétní úkoly vzdělávací politiky v Královéhradeckém kraji. Celý dokument je rozdělen do čtyř hlavních částí. První část se věnuje charakteristice Královéhradeckého kraje a to především z pohledu charakteristik týkajících se či majících úzkou souvislost se vzděláváním (např. demografický vývoj, počty škol a školských zařízení, vzdělanostní struktura obyvatelstva, absolventi škol na trhu práce, atd.

Druhá, nejrozsáhlejší, část se zaměřuje na směry rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy včetně způsobů jejich realizace. Pozornost je zaměřena jak na jednotlivé základní stupně vzdělávací soustavy (předškolní, základní, střední vzdělávání, atd.), dále na další typy vzdělávání (umělecké, jazykové, zájmové, apod.) či oblasti a činnosti se vzdělávací soustavou související (např. školní stravování, prevence rizikového chování, spolupráce různých subjektů v oblasti vzdělávání, atd.).

Třetí část se zaměřuje na tři hlavní záměry rozvoje vzdělávací soustavy v kraji. Prvním záměrem je odpovídajícím způsobem reagovat na negativní demografický vývoj, což se projevuje především ve středoškolském vzdělávání. Druhým záměrem je optimalizovat oborovou strukturu a kapacity jednotlivých oborů ve středních školách na území kraje. V důsledku toho by mělo být docíleno optimálního rozložení nabídky maturitních a nematuritních oborů vzdělání. Třetím záměrem je samotná optimalizace sítě škol, školských zařízení a jejich kapacit.

Čtvrtá část se zabývá ekonomikou a finanční stránkou týkající se oblasti školství a vzdělávání. Zhodnoceno je, jakým způsobem jsou školy a školská zařízení financována ze státního rozpočtu skrze Královéhradecký kraj, dále jsou zmíněny rozvojové programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) prostřednictvím kterých jsou přes kraj distribuovány finanční prostředky na specifické cíle v oblasti školství. Zhodnoceno je dále financování krajských škol a školských zařízení z jeho rozpočtu. Na závěr této části jsou rozebrány granty a ostatní finanční zdroje, které mají vazbu na financování rozvoje škol – nutno dodat, že se jedná o granty a dotace, které byly aktuální pro minulé programové období.

Dá se očekávat, že v nejbližší době bude zveřejněn Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje na roky 2016-2020.

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020

Dokument stanovuje pomocí analytických a evaluačních výstupů klíčové oblasti, na které by se měl kraj zaměřit při stanovení rozvojové strategie. V jedné z klíčových oblastí se objevuje vzdělávání, konkrétně se jedná o oblast „Ekonomika, výzkum, trh práce, vzdělávání, cestovní ruch“. Větší důraz je kladen na střední a vysoké školství.

Dokument dále rozvádí, že z hlediska školství a vzdělanosti nepatří Královéhradecký kraj mezi vyloženě problémové regiony. Jistým problémem však je nerovnoměrnost vzdělanostní struktury obyvatel v rámci kraje, kdy venkovské a periferní regiony vykazují výrazně nižší úroveň vzdělanosti.

Mateřské a základní školství v kraji disponuje hustou sítí zařízení, s ohledem na demografický a ekonomický vývoj je však ohroženo nutnými optimalizacemi, což může některým obyvatelům venkovských regionů ztížit situaci. Tento problém je následně uveden ve SWOT analýze (slabá stránka) jako neudržitelnost sítě mateřských a základních škol ve venkovských oblastech.

Ze specifických problémů v rámci vzdělávání lze také dle dokumentu zmínit nedostatečný zájem o učební obory a nedostatečné přizpůsobení vzdělávacího systému specifickým požadavkům na integraci rozdílně nadaných žáků.

Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2016

Program rozvoje KHK navazuje na Strategii rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020. V rámci Strategie jsou stanoveny strategické cíle, přičemž Program rozvoje tyto cíle rozpracovává do úrovně opatření včetně návrhu dílčích aktivit.

Co se týče oblasti vzdělávání, zaměřují se na něj primárně opatření v rámci strategického cíle „1.3 Zvýšit zaměstnanost v Královéhradeckém kraji zlepšením vzdělanostní struktury obyvatel a jejím propojením na regionální trh práce“:

- Opatření 1.3.1 Podpora předškolního, primárního, sekundárního, základního uměleckého a zájmového vzdělávání
- Opatření 1.3.2 Rozvoj vysokých škol a podpora terciárního vzdělávání
- Opatření 1.3.3 Zvyšování zaměstnanosti a adaptability pracovní síly

První zmíněné opatření se zaměřuje na vytváření stabilní a efektivní struktury vzdělávací soustavy na území kraje, např. formou podpory aktivit výstavby a modernizace vzdělávací infrastruktury včetně jejího vybavení, posílením provázanosti škol, apod. Snahou je dále zabezpečit rovné příležitosti a podmínky ke vzdělávání pro všechny osoby, rozvíjet klíčové kompetence žáků, rozvíjet schopnosti pedagogických pracovníků či podporovat aktivity škol v oblasti dalšího vzdělávání. Z typových aktivit lze zmínit např. podporu inkluzivního vzdělávání, kariérového poradenství, zvyšování kvality lidských zdrojů ve vzdělávání, atd.

Druhé zmíněné opatření se zaměřuje na komplexní rozvoj vyšších odborných a vysokých škol a to jak formou investic do výstavby a modernizace infrastruktury, tak formou zvyšování kvality lidských zdrojů v terciárním vzdělávání.

Třetí zmíněné opatření je zaměřeno především na rozvoj nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, což má úzkou provazbu na oblast vzdělávání. Jedná se např. o podporu spolupráce klíčových aktérů vzdělávání a trhu práce, podporu profesních kvalifikací v počátečním i dalším vzdělávání, apod.

Se vzděláváním je dále úzce spjato i opatření 4.4.3 Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Zaměřeno je např. na podporu realizace ekologicky zaměřených vzdělávacích programů a projektů škol, na podporu rozšíření nabídky zájmových a volnočasových aktivit s environmentální problematikou pro děti, mládež a dospělé, podporu vzdělávání pedagogických pracovníků v environmentální problematice, apod.

Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji

Dokument Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji ve své první části popisuje důvody pro podporu sportovních a volnočasových aktivit, mezi které řadí např.:

- zhoršující se fyzickou zdatnost obyvatel a pohybovou gramotnost dětí a z toho vyplývající rostoucí náklady na zdravotní péči,
- nedostatečnou edukaci rodičů, učitelů, dětí, lékařů, cvičitelů, instruktorů,
- skutečnost, že se sport nezanedbatelně podílí na ekonomickém obratu ČR a zaměstnanosti.

Dokument dále upozorňuje na to, že nedostatečná úroveň pohybové aktivity způsobuje řadu onemocnění, jako jsou např. nadváha a obezita, kardiovaskulární onemocnění, diabetes mellitus 2. typu či některé typy nádorových onemocnění. Zároveň poukazuje na analýzu MŠMT z roku 2009, ze které vyplývá, že je ČR ve výši veřejných výdajů na sport v rámci EU na třetím místě od konce. Méně na sport dávají už pouze Malta a Bulharsko.

V poslední části dokumentu jsou rozpracována opatření a navrhované změny. Mezi zmiňovaná opatření Královéhradeckého kraje zejména patří:

- postupná úprava dotačních programů kraje a systému poskytování mimořádných dotací (stávajících sedm dotačních programů v oblasti sportu bude doplněno o nový program zaměřený na pohybovou gramotnost),
- postupné zvýšení objemu finančních prostředků kraje uvolněných na oblast sportu a volnočasových aktivit,
- doplnění nových aktivit kraje a zvýšení finanční podpory oblasti volnočasových aktivit či
- zpracování studie podmínek pro sport a volnočasové aktivity v Královéhradeckém kraji.

Dotační strategie Královéhradeckého kraje 2014-2016

Je střednědobý dokument, jehož hlavním cílem je podporovat efektivní využívání dotačních prostředků Královéhradeckého kraje. Zaměřuje se na tematické oblasti, které jsou krajem podporovány formou vyhlašovaných dotačních programů. Dotační strategie vychází a je plně v souladu se Strategií rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 a s Programem rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2016.

Na oblast vzdělávání se zaměřují opatření v rámci prioritní oblasti číslo 2 „Vzdělávání a prevence rizikového chování“:

- Opatření 2.1 Podpora vzdělávání
- Opatření 2.2 Prevence rizikového chování
- Opatření 2.3 Etická výchova na školách

První zmíněné opatření se zaměřuje na rozvoj a zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních. Z typových aktivit lze jmenovat např. využití nových moderních vzdělávacích metod, využití nových technologií, zlepšení podmínek pro vzdělávání dětí a žáků se specifickými vzdělávacími potřebami (SVP), podporu spolupráce škol se zaměstnavateli, atd.

Druhé zmíněné opatření se zaměřuje na posílení prevence, aby bylo co nejvíce eliminováno rizikové chování. Dále se zaměřuje na podporu rozvoje zdravého životního stylu jak ve školách, tak mimo ně a na rozšíření dovedností a znalostí školních metodiků prevence.

Třetí zmíněné opatření je zacíleno na vytváření a udržování uspokojivých vztahů, na etickou výchovu určenou žákům a studentům ale i formou vzdělávání pedagogických pracovníků.

Se vzděláváním je částečně spjata i prioritní oblast číslo 3 „Volnočasové aktivity a sport“. V rámci opatření obsažených v této oblasti jsou mj. zmíněny aktivity typu podpora pořádání vzdělávacích aktivit, podpora akcí se zapojením znevýhodněných skupin dětí a mládeže vedoucích k jejich větší integraci v rámci společnosti, pořádání mezinárodních vzdělávacích akcí, atd.

Úzkou vazbu na oblast vzdělávání má i opatření 5.6 „Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta“ v rámci prioritní oblasti číslo 5 „Životní prostředí a zemědělství“. Opatření se zaměřuje na podporu různých forem environmentální výchovy, vzdělávání, což v konečném důsledku vede ke zvyšování environmentální gramotnosti dětí, mládeže, pedagogů, apod. Z konkrétních aktivit lze zmínit např. podporu lesních mateřských školek, podporu přeměny zahrad u škol na zahrady či hřiště v přírodním stylu, apod.

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Královéhradeckém kraji

Koncepce se zaměřuje na zvyšování ekologického vědomí obyvatel v kraji, jejich větší angažovanosti a všeobecně k zodpovědnému jednání ve prospěch udržitelného rozvoje jednotlivých lokalit na území Královéhradeckého kraje.

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) definuje čtyři oblasti, prostřednictvím kterých by mělo být dosaženo efektivního systému EVVO. Jedná se o následující oblasti:

- **Legislativa** – zaměřuje se na naplňování, aktualizaci Koncepce EVVO, její začlenění do dalších strategických dokumentů jak pro Královéhradecký kraj jako celek, tak na úrovni menších územních jednotek (mikroregiony, obce)
- **Finance** – zaměřuje se na finanční podporu systematické celokrajské činnosti v oblasti EVVO, na finanční podporu dalšího rozvoje EVVO
- **Instituce** – zaměřuje se na institucionální zabezpečení EVVO v kraji – např. určení kontaktních pracovníků pro EVVO na krajském úřadě, fungování krajského koordináčního, poradenského a informačního střediska, fungování sítě středisek ekologické výchovy na území kraje, apod.
- **Aktivity** – oblast je členěna na několik podoblastí:
  - Průřezové aktivity – existence webových stránek EVVO v kraji, databáze EVVO v kraji, pravidelná výměna informací a spolupráce mezi organizacemi činnými v EVVO, apod.
  - Osvěta a zapojení široké veřejnosti – zajištění snadného přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí, existence pestré nabídky zájmových a volnočasových aktivit zaměřených na přírodu a životní prostředí, apod.
  - Děti a mládež – většina ZŠ má zpracován školní program EVVO, řada škol realizuje své vlastní ekologické projekty, zájemcům pracujícím s dětmi a mládeží (jednotlivé typy škol, apod.) je poskytován pravidelný informační servis, metodická pomoc, apod.
  - Pedagogičtí pracovníci – nabídka systematické a koordinované nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO, apod.
  - Podnikatelé a zaměstnanci – zapojení řady podniků do podpory či realizace aktivit EVVO, více podniků vyrábějících ekologicky šetrné výrobky, vzdělávání managementu i pracovníků firem v otázkách životního prostředí, apod.
  - Veřejná správa – zajištění pracovníkům veřejné správy přístup k EVVO, ekologicky šetrný provoz krajského úřadu a jeho institucí, apod.

V rámci jednotlivých oblastí jsou následně stanovena opatření, která mají celokrajský význam. Prostřednictvím aktivit uvedených v opatření dochází k postupnému naplňování celé Koncepce.

Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014-2018

Tato koncepce je dokument, jehož hlavním cílem je minimalizace vzniku a snížení míry rizikového chování u dětí a mládeže, konkrétně prostřednictvím efektivního systému prevence. V rámci koncepce je navrženo několik opatření, jejichž naplněním by mělo být daného záměru docíleno. Jedná se o opatření:

- Usnadnění činnosti škol, školských zařízení a dalších subjektů pracujících a působících v oblasti prevence rizikového chování ve vazbě na jejich potřeby, možnosti, podmínky a konkrétní situace (např. zabezpečit, aby kraj stále finančně podporoval prevenci rizikového chování, apod.)
- Podněcovat školy a školská zařízení k využívání osvědčených a dlouhodobých programů primární prevence (např. informovat školy o fungujících a osvědčených programech, apod.)
- Sledovat trendy vývoje a výskytu rizikového chování na všech stupních vzdělávací soustavy (např. monitoring výskytu rizikového chování v MŠ, ZŠ, SŠ na území kraje, apod.)
- Pomáhat metodikům prevence při Pedagogicko-psychologické poradně Královéhradeckého kraje a pedagogům k lepší orientaci v oblasti primární prevence např. prostřednictvím různých metodických konzultací, pomoci při tvorbě Minimálního preventivního programu, apod.
- Podporovat vznik školských poradenských pracovišť – např. informováním škol o možnosti zapojení do programů Národního ústavu pro vzdělávání

V koncepci je dále popsán systém primární prevence rizikového chování. Nejprve jsou popsány jeho úrovně a formy rizikového chování. Následně jsou definovány prioritní oblasti koncepce školské primární prevence na dané období 2014-2018. Jedná se o následující:

- Koordinace primární prevence – v rámci toho např. podpora fungujícího systému na horizontální a vertikální úrovni, vytváření pozitivní osvěty o primární prevenci včetně informování široké veřejnosti či podpora a rozvoj zdravého životního stylu
- Legislativa v oblasti primární prevence – podporovat MŠMT v navrhovaných legislativních změnách, které zlepšují prestiž primární prevence
- Vzdělávání v oblasti primární prevence – zajistit rozvoj znalostí a odborného růstu subjektů vstupujících a působících v této oblasti
- Finanční zajištění primární prevence – zabezpečit nadále existenci dotačních programů zaměřených na prevenci rizikového chování, podpora víceletého a vícezdrojového financování projektů primární prevence
- Evaluace primární prevence – podpora subjektů zabývajících se touto problematikou k získání certifikace, motivovat školy, aby aktualizovaly svůj Minimální preventivní program, podílet se na naplňování cílů Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018

Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Královéhradeckém kraji 2011-2016

Vize strategie: „*Obyvatelé dnešních vyloučených lokalit jsou integrováni do běžného života společnosti. Jejich bytové, zdravotní a sociální podmínky jsou srovnatelné s běžnou populací. Nové vyloučené lokality nevznikají.*“

Prioritními oblastmi pro naplňování vize strategie jsou: kvalita bydlení a zdravotní stav, vzdělání, integrace na trhu práce, oddlužení, spolupráce s obcemi. Účelem tvorby strategie je pokus o analýzu současné situace v sociálně vyloučených lokalitách v Královéhradeckém kraji, předpokládaný vývoj této situace a návrhy konkrétních opatření, kterými může kraj současnou situaci ovlivnit.

Jedná se o 20 obcí Královéhradeckého kraje, z nichž některé mají na svém území i více sociálně vyloučených lokalit. Průzkumem bylo zmapováno 3000 osob, žijících v sociálně vyloučených lokalitách.

Konkrétní cíle strategie:

- Zlepšit kvalitu bydlení a zdravotního stavu u obyvatel sociálně vyloučených lokalit
- Zvýšit vzdělanost obyvatel sociálně vyloučených lokalit
- Zvýšit zaměstnatelnost obyvatel sociálně vyloučených lokalit
- Snižit předlužení u cílové skupiny obyvatel
- Podporovat a rozvíjet spolupráci samospráv obcí a dalších zainteresovaných subjektů vedoucí k aktivnímu řešení problematiky sociálního vyloučení

K překážkám zařazení sociálně znevýhodněných dětí do hlavního vzdělávacího proudu patří:

- nedostatečné zvládnutí českého jazyka a vzájemné komunikace,
- nedostatečné sociální a sebeobslužné návyky,
- nízká úroveň znalostí a zkušeností potřebných pro školní výuku,
- příliš povolný postoj rodičů s malým důrazem na vzdělání,
- nevhodné sociální prostředí a zařazování těchto dětí do základních škol praktických či speciálních.

Předškolní vzdělávání v mateřské škole je nejefektivnější prevencí školní neúspěšnosti.

Koncepce prevence kriminality v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016

Koncepce zajišťuje podmínky pro realizaci krajské úrovně preventivních aktivit a staví na koordinované a systémové spolupráci institucí a subjektů na všech úrovních státní správy a občanského života

Dokument je rozdělen na 2 části: bezpečnostní analýzu kraje a koncepci prevence kriminality. Koncepce určuje hlavní směry, kterými bude kraj působit v oblasti prevence kriminality k naplnění stanovených cílů a slouží jako podklad k čerpání dotačních prostředků z jiných zdrojů, zejména v oblasti primární prevence. Na jeho implementaci bude pracovat Komise prevence kriminality a pracovní skupina pro prevenci kriminality. Jako podílníci – poskytovatelé informací byli osloveni ředitelé škol a školských zařízení, obce, nestátní neziskové organizace na poli prevence kriminality, organizace poskytující volnočasové aktivity.

Mezi silné stránky je řazena spolupráce mezi odbory, realizace individuálních projektů, využívání dotací, strategie protidrogové politiky a koncepce rodinné politiky. Mezi slabé stránky snížení financí na prevenci, slabé PR, metodická a kompetenční roztržštěnost

Mezi faktory příležitostí je řazena existující dobrá praxe, spolupráce s Policií České republiky, školní kluby na ZŠ, kreativita jednotlivců v jednotlivých organizacích a multidisciplinární týmy. Mezi ohrožující faktory spadá rovněž snížení financí na prevenci, nedostatečné kvalifikační předpoklady pro zajištění primární prevence na ZŠ, zhoršující se nálady ve společnosti – reakce na sociálně vyloučené skupiny obyvatel, snižování počtu policistů.

Cílové skupiny:

- děti a mládež páchající trestnou činnost
- děti a mládež opouštějící předčasně systém vzdělávání
- obce
- školy a školská zařízení

Programy prevence kriminality zahrnují metodické vedení metodiků prevence v PPP a školních metodiků prevence, pravidelné vydávání Zpravodaje prevence rizikového chování pro školy a školská zařízení a zajištění realizace vzdělávacích seminářů pro školy a školská zařízení.

Strategie protidrogové politiky Královéhradeckého kraje na období 2011-2015

Hlavními pilíři strategie protidrogové politiky Královéhradeckého kraje jsou:

- primární prevence
- snižování rizik
- léčba a resocializace
- snižování dostupnosti drog

Kriminalita v oblasti drogové problematiky se týká především sekundární trestné činnosti, konkrétně majetkových činů. Dlouhodobě nejrizikovějšími regiony v Královéhradeckém kraji, z pohledu kriminality, jsou okres Hradec Králové a okres Trutnov, respektive města Hradec Králové a Trutnov, jako dvě největší města v kraji.

Z oblasti nelegálních drog zůstává v Královéhradeckém kraji nejoblíbenější drogou marihuana a pervitin, heroin a další omamné a psychotropní látky se objevují v mnohem menší míře, v kraji chybí ucelený systém primární prevence. Jediná organizace, která se v kraji primární prevenci věnuje, je **Centrum primární prevence Semiramis o. s.**, které působí na několika školách v kraji, což samozřejmě vzhledem k velikosti problému není optimální ani dostačující.

Síť služeb pro uživatele drog v Královéhradeckém kraji odpovídá reálným potřebám. Vzhledem k přesunu uživatelů do menších měst jsou jedním z pilířů poskytování služeb v Královéhradeckém kraji regionální terénní programy, které pokrývají téměř celé území Královéhradeckého kraje a z finančního hlediska jsou efektivnější než zřizování jednotlivých kontaktních center.

Cíle v oblasti primární prevence:

- Analyzovat situaci v oblasti primární prevence v Královéhradeckém kraji
- Podporovat dlouhodobé, kvalitní a osvědčené programy primární prevence realizované na území KHK a programy zaměřené na prevenci užívání alkoholu, tabáku a konopných drog mladistvými
- Motivovat školy k využívání osvědčených a dlouhodobých programů primární prevence

Hlavním cílem strategie je prostřednictvím efektivního systému primární prevence, fungujícího na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže v Královéhradeckém kraji.

Koncepce rodinné politiky v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016

Vnik koncepce reaguje na potřebu podpory rodiny na úrovni krajů a obcí a jejího koncepčního, institucionálního a finančního zajištění. Rodinná politika je politikou průřezovou, velmi úzce provázanou s podporou rovných příležitostí žen a mužů, zejm. téma sladování pracovního, osobního a rodinného života. Klíčovými aktéry regionální rodinné politiky jsou kraje a obce.

Cílem Koncepce je v první řadě především ukotvit rodinnou politiku jako jednu z plnohodnotných regionálních politik, která bude dále cíleně rozvíjena a její jednotlivá opatření posilována.

Klíčové oblasti:

- Institucionální a koncepční zajištění rodinné politiky na regionální (krajské) úrovni
- Podpora vytváření vhodných socioekonomických podmínek pro fungování rodiny
- Podpora sociálního začlenění pečujících osob
- Podpora prorodinných aktivit
- Podpora zkvalitňování rodinných vztahů a rodičovských kompetencí
- Podpora prostředí přátelského celé rodině
- Sociálně-právní ochrana dětí
- Podpora rodin s dalšími specifickými potřebami

2.1.4.3. Strategie na národní úrovni

Tabulka 10- Přehled strategických dokumentů v oblasti vzdělávání na národní úrovni

Strategické dokumenty CELOSTÁTNÍ	
Název	dostupné na (link)
Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020	http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020	http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-3
Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 - 2018	http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/apiv_2016_2018.pdf
Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020	http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-digitalniho-vzdelavani-do-roku-2020
Koncepce podpory mládeže 2014 - 2020	http://www.msmt.cz/mladez/narodni-strategie-pro-mladez
Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020	http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf
Strategie sociálního začleňování 2014-2020	http://www.mpsv.cz/files/clanky/17082/strategie_soc_zaclenovani_2014-20.pdf
Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020	http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/b1ad3bcc-f10a-4b9d-bda8-22361870ef79/Technicka-revize-Dohody-o-Partnerstvi-ve-verzi-schvalene-Evropskou-komisi-dne-13-4-2016_1.pdf?ext=.pdf
Evropa 2020	http://www.msmt.cz/uploads/Zalezitosti_EU/Evropa_2020.pdf
Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR	http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategie_u_drzitelneho_rozvoje/\$FILE/KM-SRUR_CZ-20100602.pdf
Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání	http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/zamer-rozvoje-ctenarske-a-matematicke-gramotnosti-v
Národní plán výuky cizích jazyků	http://www.syka.cz/files/narodni_plan_vyuky_ciz_jaz.pdf
Strategie romské integrace do roku 2020	http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/pri-uradu-vlady/jiri-dienstbier/aktualne/vlada-schvalila-strategii-romske-integrace-do-roku-2020-126945/
Strategie celoživotního učení ČR	http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr
Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011 – 2020	http://www.ibesip.cz/data/web/soubory/nsbsp-2011-2020-formatovani-ii.pdf
Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020	http://www.mvcr.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice-na-leta-2016-az-2020.aspx
Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018	http://www.msmt.cz/file/28077
Koncepce včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání	http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/koncepce-vcasne-peco-o-deti-ze-sociokulturne-znevychodnujiciho-prostredi-1
Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020	http://www.msmt.cz/mladez/talentovana-mladez

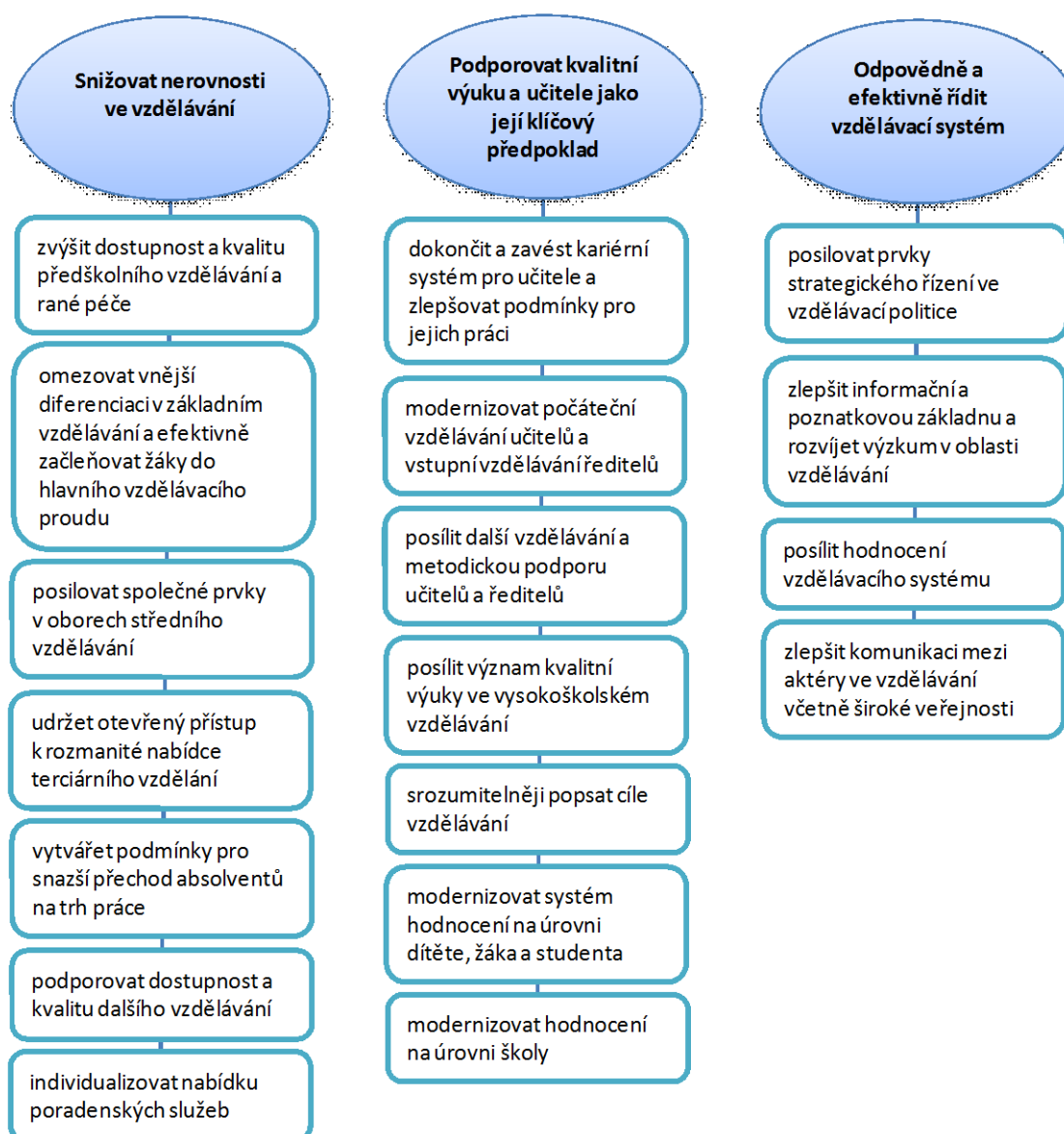
Zdroj: vlastní zpracování, www.databaze-Strategie.cz

Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 představuje základní strategický dokument ČR v oblasti vzdělávání na národní úrovni. Tato strategie stanovuje na základě důkladného zhodnocení současného stavu 3 průřezové priority a na ně navázané cíle (viz obrázek 1).

Obrázek 3 - Průřezové priority a navázané cíle

Zdroj: Autor analýzy na základě Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020

Dle strategie dochází k nerovnostem ve vzdělání především z důvodu rozdílných příležitostí a aspirací k učení a z důvodu silné závislosti výsledků vzdělávání na rodinném zázemí na úrovni žáka i na úrovni školy (tzn. rozdělování žáků do výběrových a nevýběrových tříd podle rodinného zázemí).

Na snižování nerovnosti ve vzdělávání navazuje cíl zvýšení kvality předškolního vzdělávání a rané péče, kde je vnímána jako problém absence fungujícího systému rané péče pro děti do 3 let, v tomto ohledu Česká republika za většinou evropských států zaostává. Další problém zřejmý zejména ve velkých městech a některých přilehlých aglomeracích je nedostatečná kapacita mateřských a základních škol, která vzniká vlivem nástupu populačně silnějších ročníků. Mezi opatření podporující zvýšení dostupnosti a kvality předškolního vzdělávání a rané péče patří např.:

- zavedení posledního roku předškolního vzdělávání jako povinného,
- navržení systémového řešení v oblasti vzdělávání a péče o děti do 3 let,
- včasná diagnostika potíží dítěte (již v průběhu předškolního období),
- posilování spolupráce mezi rodinou a školním prostředím, eliminace odkladu školní docházky.

Dalším navazujícím cílem je omezování vnější diferenciace v základním vzdělávání a efektivní začleňování žáků do hlavního vzdělávacího proudu. Ačkoliv bylo na základě nového školského zákona z roku 2004 dosaženo určité redukce počtu vzdělávacích cest, český vzdělávací systém se stále vyznačuje vysokou mírou vnější diferenciace od samého počátku povinného vzdělávání. Tento problém je znatelný také v porovnání s ostatními zeměmi EU. V rámci tohoto cíle byla stanovena např. tato opatření:

- eliminace odkladů školní docházky (provázání se systémem přípravných tříd),
- provedení komplexní revize mechanismů podporujících vnější diferenciaci vzdělávacích cest,
- podpora zájmového vzdělávání a jeho vazeb na formální vzdělávání,
- individualizace podpory dětí a žáků (kompenzace všech typů znevýhodnění),
- vyrovnávání podmínek v přístupu k mimoškolním vzdělávacím příležitostem.

Následující cíle se již nezabývají předškolním vzděláváním a vzdáváním žáků do 15 let, které řeší Místní akční plány, nicméně jsou v následujícím textu stručně zmíněny.

Dle strategie představuje v oblasti posilování společných prvků v oborech středního vzdělávání největší problém množství negativních jevů spojených se vzdáváním žáků v oborech středního vzdělání bez maturitní zkoušky, jedním z opatření je proto nenavyšování počtu oborů středního vzdělávání, ale provázání jejich struktury s potřebami trhu práce. Mezi další cíle patří udržení rovného přístupu k rozmanité nabídce terciárního vzdělání, vytváření podmínek pro snazší přechod absolventů na trh práce, podpora dostupnosti a kvality dalšího vzdělávání a individualizace nabídky poradenských služeb.

Společnou charakteristikou vzdělávacích systémů obecně považovaných za úspěšné je významná pozornost věnovaná výběru, počáteční přípravě a průběžné profesní podpoře učitelů. Jedním z problémů, se kterými se školský systém v ČR potýká, je nízká atraktivita učitelské práce v regionálním školství (nízké platy, omezené možnosti kariérního postupu, neodpovídající společenské uznání). Mezi další problémy lze zařadit stárnutí a prohlubující se genderová nevyrovnanost učitelských sborů.

Na tuto prioritu navazují cíle znázorněné na obrázku 1.

V posledních přibližně patnácti letech došlo v oblasti regionálního školství k výrazné decentralizaci (převodu kompetencí z centrální úrovně státní správy na úroveň krajské a obecní samosprávy) a podstatnému zvýšení autonomie škol. Tyto změny uvolnily prostor pro inovace a participaci všech

aktérů. Zvýšení autonomie škol vedlo ke zvýšení odpovědnosti škol, ale zároveň také až k neúměrnému přesunu povinností na úroveň škol, a to bez dostatečné přípravy a podpory ředitelů a dalších vedoucích pracovníků.¹

Na tuto prioritu navazují cíle znázorněné na obrázku 1.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020

Na Strategii navazuje Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015-2020, který zmiňuje stejné průřezové priority, cíle i opatření. Tato opatření jsou oproti Strategii 2020 podrobně rozpracována do podopatření včetně uvedení termínu, zdroje financování a gesce. Dále jsou zde navíc oproti Strategii uvedeny grafy, kde jsou jednotlivé cíle podloženy statistickými údaji zpracovanými v grafické podobě. Jedná se např. graf znázorňující vývoj počtu dětí v mateřských školách v jednotlivých krajích, vývoj struktury žáků plnících povinnou školní docházku apod.

V dlouhodobém záměru vzdělávání je oproti Strategii 2020 kapitola věnovaná základnímu uměleckému, jazykovému a zájmovému vzdělávání a kapitola zabývající se financováním regionálního školství.

Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 -2018

Akční plán inkluzivního vzdělávání je další dokument vycházející z priorit Strategie vzdělávací politiky do roku 2020. První prioritou je snižování nerovnosti ve vzdělávání, druhou podpora kvalitní výuky učitele a třetí prioritou je odpovědné a efektivní řízení vzdělávacího systému.

Cílem Akčního plánu inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018 je připravit a podpořit všechny složky systému (zřizovatele, školy, žáky, rodiče a veřejnost) tak, aby od 1. září 2016 bylo možné začít realizovat změny, které přinesla novela zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Akční plán je tvořen 3 částmi:

Část A - Prioritní úkoly MŠMT v roce 2015

- A1. Zrušení přílohy RVP ZV-LMP a revize Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání
- A2. Prováděcí předpis k § 16 novely školského zákona
- A3. Diagnostické nástroje

Část B – Inkluzivní a kvalitní vzdělávací systém

- *Čím dříve, tím lépe* - Zavedení povinného předškolního vzdělávání pro děti od 5 let, navýšení potřeb kapacit MŠ, vytvoření návrhu jednotné metodiky pro odborníky v PPP nebo SPC při posuzování školní zralosti, podpora zařazení dětí se SVP do hlavního vzdělávacího proudu

¹ OECD: Education Policy Outlook: Czech Republic (Paris, 2013).

- *Inkluze je přínosem pro všechny* - Dlouhodobá podpora partnerské spolupráce, poskytnutí podpory pro inkluzivní vzdělávání na SŠ, realizace projektu MAP, podpora sociálního začleňování, specifikace profese asistent pedagoga, podpora formativního hodnocení žáků, podpora škol v rámci OP VVV (tzv. Šablony), podpora začleňování cizinců do škol, podpora začleňování dětí se SVP do neformálního a zájmového vzdělávání
- *Vysoce kvalifikovaní odborníci* - Podpora kvality počáteční přípravy pedagogických pracovníků, standard učitele a ředitele v zaměření na rozvoj potenciálu každého žáka
- *Podpůrné systémy a mechanismy financování* - Poradenské služby jako pomoc pro zkvalitnění průběhu vzdělávacího procesu, financování akčního plánu
- *Spolehlivá data* - Změny v činnosti ČŠI, změny v evidenci žáků vzdělávaných v inkluzivním prostředí, Monitoring Strategie romské integrace 2020

Část C – Ze školy do práce

Cílem je zajistit takové parametry vzdělávacího systému, které společně s opatřeními na podporu zaměstnanosti pomohou vládě ČR garantovat, že každý mladý člověk do 25 let dostane kvalitní nabídku zaměstnání, dalšího vzdělávání, odborné přípravy nebo stáže, a to do 4 měsíců poté, co se stal nezaměstnaným, ukončil formální vzdělávání anebo odešel ze systému formálního vzdělávání.

Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020

Motto (citované z koncepce „Digitální Česko“ v úvodu strategie): „Informační technologie by měly postupovat celým procesem výuky na základních školách, nikoli jen v předmětech typu ‚Práce s počítačem‘. Plné zapojení moderních technologií do výuky všech předmětů vnímá stát jako nezbytné v rámci posunu vzdělávacího systému od prostého memorování faktů k důrazu na čtenářskou gramotnost, komunikační dovednosti a logické myšlení.“

Dokument Strategie digitálního vzdělávání navazuje na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2020 a se znalostí daného prostředí a procesů navrhuje soubor možných intervencí v počátečním vzdělávání na podporu digitálního vzdělávání, které se ukazují být stále více nezbytné.

Vize dokumentu je založena na otevřeném a moderním digitálním vzdělávání. Principem toho je celoživotní proces učení, který bude umožněn každému jedinci bez rozdílu. Digitálním vzděláváním se rozumí takové vzdělávání, které reaguje na změny ve společnosti související s rozvojem digitálních technologií a jejich využíváním v nejrůznějších oblastech lidských činností.

Zahrnuje jak vzdělávání, které účinně využívá digitální technologie na podporu výuky a učení, tak vzdělávání, které rozvíjí digitální gramotnost žáků a připravuje je na uplatnění ve společnosti a na trhu práce, kde požadavky na znalosti a dovednosti v segmentu informačních technologií stále rostou. Cílem strategie je nastavit podmínky a procesy ve vzdělávání, které toto digitální vzdělávání umožní realizovat.

Smyslem strategie je především otevřít vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií, zlepšit kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi a rozvíjet inženýrské myšlení žáků.

V dokumentu je vyjmenována celá řada opatření, např.:

- prosazení otevřených informačních zdrojů
- tvorba systému, jako nástroje pro recenzi vzdělávacích zdrojů
- inovace RVP
- modernizace kurikula v rámci IT
- propojení formálního, neformálního a informálního učení
- digitální kompetence jako povinná součást standardu vzdělání učitele
- zajištění udržitelného financování škol v oblasti IT
- podpora připojení k internetu
- podpora správy IT ve školách a školských zařízeních
- příprava podmínek pro sběr velkého množství dat
- podpora vývoje inovací
- podpora pedagogického výzkumu
- monitoring
- podpora metodiky a didaktiky ICT

Koncepce podpory mládeže 2014 – 2020

Koncepce podpory mládeže na období 2014 - 2020 určuje strategické cíle státní politiky ve vztahu k mládeži. Reflektuje potřeby mládeže zejména v oblasti vzdělávání a mobility, zaměstnanosti a podnikání mladých lidí, kultury a tvořivosti, jejich participace, zdraví a zdravého životního stylu, mládeže s omezenými příležitostmi a dobrovolnictví. Zabývá se také environmentální a globální rozvojovou problematikou včetně přístupu mladých lidí k právům a informacím. Cílovou skupinou Koncepce 2020 jsou mladí lidé do 30 let.

Koncepce 2020 pracuje s pojmy pilířů, horizontálních priorit, strategických cílů, dílčích cílů a opatření.

Hlavní část Koncepce 2020 určuje 13 strategických cílů:

- Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k právům
- Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k informacím
- Vytvářet příznivé a udržitelné podmínky pro účast dětí a mládeže v zájmovém a neformálním vzdělávání
- Rozšiřovat a zatraktivnit nabídku činností ve volném čase a motivovat děti a mládež k jejímu aktivnímu využití
- Podporovat zvyšování přeshraniční mobility mládeže
- Zlepšovat podmínky pro zaměstnanost a zaměstnatelnost mládeže
- Podporovat všestranný a harmonický rozvoj dětí a mládeže s důrazem na jejich fyzické a duševní zdraví a morální odpovědnost
- Podporovat aktivní zapojení dětí a mládeže do rozhodovacích procesů a do ovlivňování společenského a demokratického života
- Vytvářet příznivé podmínky pro dobrovolnictví mladých lidí včetně oceňování a uznávání dobrovolných činností
- Usnadňovat začlenění dětí a mládeže s omezenými příležitostmi
- Motivovat děti a mládež k životu s principy udržitelného rozvoje a rozvíjet jejich environmentální gramotnost

- Podporovat rozvoj kompetencí dětí a mládeže pro bezpečné a tvořivé užívání médií
- Nabízet dětem a mládeži rozmanité cesty ke kultuře, umění a tradicím

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020

Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014-2020 je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje. Vzdělávání a oblast školství není samozřejmě opomenuta. V analytické části jsou rozebrány statistické údaje týkající se vývoje počtu dětí/žáků/studentů a následně jsou zjištěné údaje zhodnoceny, co k danému vývoji vedlo a co z toho vyplývá pro oblast vzdělávání do budoucna. Především je zmiňován stále rostoucí význam demografického vývoje, na který je nutné reagovat a který bude mít zásadní vliv na stav a rozvoj regionálního školství. Dále je význam tematiky školství a vzdělávání zmíněn např. v souvislosti s trhem práce, dosaženým vzděláním české populace, problematikou sociální exkluze, apod.

Ve strategické části je význam vzdělávání zmiňován v rámci prioritní oblasti „Regionální konkurenceschopnost“, přičemž je kladen důraz na kvalitu, flexibilitu a efektivitu vzdělávací soustavy např. v souvislosti s adaptabilitou žáků/studentů na trhu práce.

Vzdělávání je dále zmiňováno v rámci prioritní oblasti „Územní soudržnost“ např. v souvislosti s podporou integrace a aktivizace sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených skupin obyvatelstva, dále v souvislosti s kvalitou, vybaveností, územní dostupností a rozmístěním jednotlivých typů škol či z pohledu tematiky volného času a jeho úzké vazby na vzdělávání.

Strategie sociálního začleňování 2014-2020

Strategie popisuje prioritní témata ČR pro oblast sociálního začleňování osob v období do roku 2020 a pro čerpání z veřejných rozpočtů ČR i využívání Evropských strukturálních a investičních fondů Evropské unie (dále jen „EU“) v programovém období 2014+. Dále obsahuje přehled opatření majících vliv na sociální začleňování a boj s chudobou a přehled relevantních materiálů a zdrojů. Strategie vychází z „*Dlouhodobé vize resortu práce a sociálních věcí pro oblast sociálního začleňování*“ schválené ministrem práce a sociálních věcí v květnu 2012, zahrnuje však i oblasti překračující hranice resortu, které mají významný vliv na sociální začleňování osob.

Účelem Strategie je přispět k plnění národního cíle redukce chudoby a sociálního vyloučení, ke kterému se ČR zavázala v rámci evropského cíle v této oblasti strategie Evropa 2020. Česká republika se současně zavázala vyvinout úsilí vedoucí ke snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech s nízkou pracovní intenzitou o 30 000 osob.

Vize dokumentu je založena na sociálním začleňování, které je definováno jako proces, který zajišťuje, že osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené dosáhnou příležitostí a možností, které jim napomáhají plně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný.

Strategie ukazuje směr, kterým by se řešení sociálního vyloučení měla ubírat, prosazuje společensky odpovědné hodnoty vztahující se k boji se sociálním vyloučením, upozorňuje na nedostatky při hledání řešení sociálního vyloučení a zasazuje se o šíření principu mainstreamingu sociálního začleňování na všech správních úrovních.

K obecným cílům sociálního začleňování tak patří:

- zajištění účasti v zaměstnání a rovného přístupu ke všem zdrojům, právům, zboží a službám;
- prevence rizika sociálního vyloučení;
- pomoc nejvíce zranitelným;
- mobilizace všech relevantních aktérů.

Pro oblast vzdělávání jsou nejdůležitějšími cíli Strategie podpora rodiny a zajištění rovného přístupu ke vzdělání pro všechny.

Cíl – Podpora rodiny:

Zajistit dostupné, provázané a kvalitní služby pro rodiny, děti a mládež. Posílení ekonomické stability rodin a jejich samostatnost s důrazem na svobodu volby rodinné strategie, zejména v oblasti sladování profesního, rodinného a osobního života.

Opatření (z hlediska vzdělávání):

c) Zajištění systémové podpory rodin při výchově dětí se specifickými potřebami

d) Zajištění odpovídající a standardy garantované kvality širokého spektra služeb pro rodiny, děti a mládež;

g) Rozvoj služeb péče o děti, jejich dostatečné kapacity a místní dostupnosti;

h) Rozvoj nízkoprahových služeb na podporu rodin ohrožených sociálním vyloučením, jako jsou kluby matek, mateřská centra, předškolní kluby nebo rodičovské skupiny založené na principu svépomoci;

Kvalita předškolní výchovy a primárního vzdělávání je významnou determinantou vzdělatelnosti člověka v pozdějším věku a podstatným faktorem pro sociální integraci. Napomáhá ke snižování sociálních rozdílů a představuje efektivní opatření k výraznému snižování nákladů budoucích sociálních politik. Investice do kvalitního a široce dostupného počátečního vzdělávání představují velké úspory budoucích sociálních výdajů. České školství je však z pohledu zahraničního srovnání podfinancované (nízké výdaje na žáka/studenta v poměru k HDP na hlavu v paritě kupní síly).

V současné době je také věnována malá pozornost vzdělávací dráze skupiny dětí a mládeže se speciálními vzdělávacími potřebami (a to jak se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním, tak i těm, kteří jsou znevýhodněni sociálně). České školství není schopno dostatečně vyrovnávat handicap znevýhodněných žáků a rozvíjet individuální potenciál každého žáka. Problémy přetrvávají nejen v případě dětí z vyloučených či ohrožených skupin obyvatel – nízká schopnost diverzifikace výuky a individualizace se dotýká každého žáka, včetně nadaných a talentovaných žáků.

V řadě případů však dochází k neodůvodněné a předčasné selekci dětí, přičemž její negativní dopady zřejmě převažují nad pozitivními. Jde o selekci způsobenou omezenou dostupností předškolních zařízení, rozřazováním dětí při vstupu na základní školy velmi rozdílné kvality nebo do víceletých gymnázií. Vysoký podíl romských žáků byl v minulých letech vzděláván v základních školách praktických (bývalých zvláštních školách), což svědčilo o velké míře selekce dětí na základě jejich etnicity. ČR v rámci svých opatření usiluje o nastavení podmínek zabezpečujících respektování potřeb sociálně znevýhodněných žáků a žáků s diagnózou lehkého mentálního postižení. V řadě základních škol

hlavního vzdělávacího proudu však dosud nejsou vytvořeny adekvátní podmínky pro vzdělávání těchto dětí v běžných třídách.

Jednou z nezbytných podmínek pro vzdělávání dětí v běžných třídách je vybudování prostředí „rovného přístupu“ v českých základních školách.

Cíl - zajištění rovného přístupu ke vzdělání pro všechny.

Opatření pro splnění cíle:

- a) Zajistit podmínky (materiální, technické, finanční, personální) pro vzdělávání ve školách hlavního vzdělávacího proudu pro všechny děti, žáky a studenty;
- b) Zkvalitnění a rozvoj poradenského systému za účelem zajištění rovného přístupu ve vzdělávání (od předškolního po vysokoškolské, vč. prevence rizikového chování);
- c) Zajištění podpory rovného přístupu ve vzdělávání prostřednictvím mimoškolních aktivit (podpora efektivního zájmového a neformálního vzdělávání);
- d) Minimalizace rizik spojených s rizikovým chováním u dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami prostřednictvím podpory standardizovaných a certifikovaných služeb v oblasti primární prevence rizikového chování ve vzdělávání, ve spolupráci s rodinou a sociálními službami;
- e) Podpora rozvoje a tvorby místních strategií rozvoje výchovně vzdělávací soustavy a systematické sociálně pedagogické intervence v domácnostech ohrožených sociálním vyloučením;
- f) Podpora poradenských, intervenčních a aktivizačních služeb v činnosti vzdělávacích institucí;
- g) Podpůrné služby k získání a dokončení vzdělání pro osoby ze sociálně znevýhodňujícího prostředí podporujících jednak samotné žáky a studenty ve studiu, tak jejich rodiče v podpoře svých studujících dětí;
- h) Propojení a spolupráce škol, rodin, sociálních služeb a orgánů sociálně právní ochrany dítěte.

Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020

Dokument stanovuje cíle a priority pro efektivní využívání Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) za účelem naplňování strategie Evropa 2020 na základě vydefinovaných národních priorit. ESIF zahrnují Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti (FS), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)

Rozvoj vzdělávání je v tomto dokumentu zahrnut pod Národní rozvojovou prioritu Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky.

Společenský a ekonomický rozvoj ČR bude ve stále větší míře podmíněn vzdělaností a tedy kvalitou vzdělávacího systému.

Hlavní identifikované problémy a potřeby rozvoje:

Nedostatečná úroveň kvality počátečního vzdělávání - Výsledky žáků a studentů na úrovni ZŠ a SŠ se zhoršují prakticky ve všech sledovaných oblastech. Žáci nedosahují výsledků svých vrstevníků před deseti až patnácti lety. Úroveň základních znalostí českých žáků není uspokojivá. Současný nepříznivý stav je výsledkem několika faktorů, jejichž systematické řešení je nutné ke změně tohoto trendu.

- Kvalita ředitelů a pedagogických pracovníků - současné postavení a role pedagogů nemá odpovídající ohodnocení a společenskou prestiž. Věkový průměr pedagogů je v ČR (v mezinárodním srovnání) vysoký. Úroveň pre-graduální přípravy pedagogů je nízká, s nedostatečným podílem praxe a nepřizpůsobuje se změnám v oblastech, které přináší společenský a technologický rozvoj. Pro odborníky neexistují stimulační nástroje pro vstup do škol. Management škol je výkonný, ale nezaměřuje se na výsledky ve vzdělávání žáků, je spíše ekonomicko-finančním řízením. Také většina zřizovatelů škol neumí pracovat s informacemi o kvalitě školy.
- Podinvestovaná infrastruktura MŠ, ZŠ a SŠ a dalších vzdělávacích organizací, která neodpovídá demografickým trendům na místní úrovni a potřebám kvalitního rozvoje přenositelných i odborných kompetencí relevantních pro trh práce.
- Rozdíly v materiálně- technickém vybavení jednotlivých škol a školských zařízení. Digitální a otevřené vzdělávací zdroje a software pro individualizaci výuky jsou využívány neefektivně, což je dáno jak nízkými kompetencemi učitelů, tak nízkým technickým vybavením, a dále nedostatečnou vnitřní konektivitou škol a špatným připojením k internetu ve venkovských oblastech obecně.
- Nedostatečná úroveň strategického vedení vzdělávání k lepším výsledkům na všech úrovních počátečního vzdělávání, spojená též se změnami danými decentralizací a zvýšením autonomie škol.
- V ČR není rozvinutý monitoring kvality výsledků vzdělávací činnosti. Chybí vymezení kvality práce učitele i ředitele, kvality práce školy a pravidelné poskytování zpětné vazby všem zmiňovaným subjektům ve vztahu ke stanoveným kritériím kvality.
- Žákovské cíle vzdělávání jsou vymezeny příliš obecně a nejsou prioritizovány, učitelé nemají povinnost sledovat individuální pokrok každého žáka vzhledem ke stanoveným cílům a nemají k tomu potřebnou metodickou podporu ani podmínky. V oblasti počátečního vzdělávání se týkají dopracování a zavedení systému hodnocení škol a zatraktivnění povolání učitele.
- V oblasti ZŠ a SŠ je proto potřeba více zaměřit výuku na širší možnosti uplatnění a zlepšit schopnosti žáků v těchto kompetencích. Tím se zlepší schopnost absolventů flexibilně reagovat na změny a tudíž i jejich uplatnitelnost na trhu práce. Pro tuto změnu je také nutné otevřít školy spolupráci s mimoškolními subjekty neformálního a zájmového vzdělávání a zvýšit pochopení a podporu vzdělávání ke klíčovým kompetencím ze strany rodičů a veřejnosti. Rozvoj lidských zdrojů pro oblast počátečního vzdělávání. Jde především o zlepšení → pre-graduální přípravy pedagogických pracovníků a podporu jejich dalšího profesního růstu včetně systematické podpory začínajících pedagogických pracovníků, rozvoj kompetencí vedoucích pracovníků škol a zřizovatelů.
- Zajištění rovného přístupu ke kvalitní vzdělávací infrastruktuře. Strategicky zacílené a odůvodněné investice do vzdělávací infrastruktury pro rozvoj kompetencí dětí a žáků mateřských, základních a středních škol na základě místních/krajských akčních plánů, které vznikají v souladu se vzdělávací politikou ČR, zohledňují potřeby místních partnerství, demografického rozvoje a trhu práce a vážou potřeby infrastruktury k potřebám rozvoje kvality vzdělávání v místě.
- Vytvoření uceleného systému národního monitoringu kvality výsledků vzdělávací → činnosti dle doporučení OECD v počátečním vzdělávání, aby poskytoval potřebné informace pro

systémové řízení na úrovni státu, regionů, škol a učitelů, rodičů a žáků a pro kontinuální zlepšování práce všech aktérů a dále umožňoval identifikovat nerovnosti ve vzdělávacím systému a vést k jejich odstraňování.

- Zkvalitnění předškolního vzdělávání, zejména prostřednictvím zvyšování kompetencí - pedagogických pracovníků ve stěžejních oblastech (matematická a čtenářská pregramotnost, polytechnické vzdělávání, problematika začleňování dětí se SVP) a prostřednictvím investic do kvalitního vybavení (nedostatečné kapacity předškolního vzdělávání jsou řešeny v kapitole Trh práce, zvýšení účasti sociálně znevýhodněných dětí na předškolním vzdělávání v následující podkapitole). Zajištění podmínek pro efektivní řízení vzdělávání na úrovni státu, regionů, obcí i jednotlivých škol.

Evropa 2020

Strategie Evropa 2020 předkládá tři vzájemně se posilující priority:

- Inteligentní růst: rozvíjet ekonomiku založenou na znalostech a inovacích
- Udržitelný růst: podporovat konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiku méně náročnou na zdroje
- Růst podporující začlenění: podporovat ekonomiku s vysokou zaměstnaností, jež se bude vyznačovat sociální a územní soudržností

EU potřebuje vymezit úroveň, které by chtěla dosáhnout do roku 2020. Za tímto účelem Komise navrhuje následující hlavní cíle EU:

- 75 % obyvatelstva ve věku od 20 do 64 let by mělo být zaměstnáno
- 3 % HDP EU by měla být investována do výzkumu a vývoje
- v oblasti klimatu a energie by mělo být dosaženo cílů „20-20-20“
- podíl dětí, které ukončí školní docházku, by měl být pod hranicí 10 % a nejméně 40 % mladší generace by mělo dosáhnout terciární úrovně vzdělání
- počet osob ohrožených chudobou by měl klesnout o 20 milionů.

Politika EU v oblasti vzdělávání je založena na spolupráci mezi členskými státy. Členské státy jsou nadále odpovědné za obsah výuky a organizaci vzdělávacího systému a systému odborného vzdělávání a jejich kulturní a jazykovou rozmanitost. Evropská spolupráce v oblasti odborného vzdělávání a přípravy od roku 2002 probíhá podle tzv. Kodaňského procesu, kdy si členské státy a další zúčastněné země stanovují každé 2 roky konkrétní cíle. Tato spolupráce byla v roce 2010 znovu posílena přijetím tzv. Komuniké z Brugg.

Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR

Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky je dokument, jehož hlavním cílem je shrnout na obecné úrovni klíčová témata, problémy a možná řešení.

Na oblast vzdělávání se primárně zaměřuje priorita 2.3 „Rozvoj lidských zdrojů, podpora vzdělávání, výzkumu a vývoje“ obsažená v rámci prioritní osy číslo 2 „Ekonomika a inovace“. V rámci této priority jsou stanoveny dva cíle:

- Cíl 1: Podpořit vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů

- Cíl 2: Podpořit výzkum, vývoj a inovace

První cíl je orientován na začlenění vzdělávání do celkové strategie sociálně-ekonomického rozvoje ČR a v návaznosti na to i na větší podporu investic do vzdělávání. Cíl by měl být naplněn prostřednictvím rozvoje a zkvalitňování systému vzdělávání všech typů a úrovní, což v konečném důsledku povede k větší uplatnitelnosti osob na trhu práce i všeobecně v běžném životě.

Druhý cíl je orientován především na podporu průmyslového výzkumu a vývoje. Vzdělávání je v rámci tohoto cíle orientováno především na podnikatelské subjekty, ale jeho role je spatřována i v oblasti spolupráce univerzit a jejich studentů s firmami, výzkumnými pracovišti, apod.

Vzdělávání jako takové je zmiňováno na mnoha místech dokumentu, v souvislosti s řešenou tematikou (např. v rámci prioritní osy 4 „Krajina, ekosystémy a biodiverzita“ je mj. zmiňována důležitost podpory environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty či v rámci prioritní osy 5 „Stabilní a bezpečná společnost“ je význam kvality vzdělávacích aktivit a význam zásad inkluzivního vzdělávání zmiňován v oblasti prevence sociálně patologických jevů či kriminality, apod.).

Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti² v základním vzdělávání

Záměr rozvoje gramotností je vymezen na období 5 let (2013–2018) a opírá se o předpoklad, že získávání určitých základních dovedností na školní úrovni je zásadní pro rozvoj klíčových kompetencí v rámci kontinuity celoživotního učení. Záměr rozvoje gramotností vytváří podmínky pro zvýšení pozornosti věnované této důležité oblasti. Klade si za cíl vyvoláním odborné i širší veřejné diskuze iniciovat změny v přístupu k výuce čtení a matematiky, poskytováním informací učitelům a školám o aktuální úrovni výkonu uvést tyto změny celoplošně do života a dlouhodobou podporou zajistit udržitelnost dosažených výsledků.

Opatření:

- přesnější a náročnější stanovení cílů v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti,
- budování systému monitorujícího dosahování těchto cílů na různých úrovních,
- poskytování adekvátní podpory tam, kde se vytýčené úrovně gramotností nedaří dosahovat.

Čtenářská a matematická gramotnost je tedy zcela zásadním a prvořadým cílem v období základního vzdělávání, nevyčerpává však všechny cíle vzdělávacích oborů český jazyk a literatura nebo matematika a nemůže tyto jiné cíle zcela vytěsnit či nahradit.

Je třeba zdůraznit potřebnost těsného propojení těchto dovedností s prostředím informačních a komunikačních technologií (ICT). Ze samé podstaty pojetí gramotností vyplývá nutnost jejich utváření a rozvíjení v různých kontextech osobních a praktických, např. ve vztahu k finanční gramotnosti. Úspěšnému rozvíjení obou gramotností stojí v cestě i názor, že utváření čtenářské a matematické gramotnosti je prakticky výlučně odpovědností učitelů českého jazyka a literatury a matematiky.

---

² Čtenářská gramotnost je schopnost jedince porozumět textu, přemýšlet o něm a používat jej k dosahování určených cílů, k rozvoji vlastních schopností a vědomostí a k aktivnímu začlenění do života lidského společenství. Matematická gramotnost je schopnost jedince poznat a pochopit roli, kterou hraje matematika ve světě, dělat dobře podložené úsudky a proniknout do matematiky tak, aby splňovala jeho životní potřeby jako tvořivého, zainteresovaného a přemýšlivého občana.

Skutečnosti přispívající ke klesající úrovni výsledků žáků (Záměr rozvoje gramotností je chce ovlivnit):

- Malá pozornost, kterou v průměru školští manažeři věnují kvalitě učení a vyučování obecně. Je to důsledkem dosavadní tradice preferující administrativní řízení škol, nedostatečné podpory v této oblasti, a také absence některých typů dat potřebných pro řízení kvality výuky.
- Malá cílená podpora žáků, kteří nedosahují potřebných úrovní čtenářské a matematické gramotnosti, jejich učitelů a škol, kde se tito žáci vyskytují ve zvýšené míře.

Dlouhodobým cílem je zvýšit úroveň čtenářské a matematické gramotnosti, zmenšit podíl žáků, kteří nedosahují minimální úrovně čtenářské a matematické gramotnosti, a naopak zvýšit podíl žáků s vysokým stupněm úrovně těchto gramotností. Konečným cílem je u všech skupin žáků zlepšit úroveň gramotností, a tím i jejich šance na úspěch v dalším studiu a pracovním i osobním životě.

Národní plán výuky cizích jazyků

Cílem Národního plánu výuky cizích jazyků je vytvořit odpovídající podmínky pro zvýšení jazykových znalostí a jazykových kompetencí obyvatelstva České republiky v cizích jazycích, aby občané dovedli porozumět a komunikovat i v cizích jazycích. Požadavek, aby každý občan Evropy byl schopen komunikovat kromě mateřského jazyka alespoň ve dvou dalších jazycích, je v oblasti obsahu vzdělávání naplňován postupným vytvářením rámcových vzdělávacích programů pro jednotlivé obory vzdělávání.

Jazykové vzdělávání v českém školství má dlouholetou tradici a má k dispozici velmi kvalitně zpracované metodické postupy, které jsou stále modernizovány a harmonizovány

Volba druhého cizího jazyka se bude odvíjet z podstaty mnohojazyčnosti tedy dostatečně široké nabídky dalších jazyků (francouzština, ruština, italština, španělština a jiné.)

Nabídka jazykového vzdělávání všem občanům vyžaduje dostatečný počet kvalitních učitelů cizích jazyků. Tento úkol stojí na prvním místě realizace celého plánu. Budou podporovány zahraniční studijní pobyty budoucích učitelů i učitelů všech typů škol.

V této souvislosti je třeba rovněž zmínit velmi účinný nástroj ke zlepšení jazykových znalostí a dovedností žáků, a to výuku některých předmětů (úplně nebo částečně) v cizím jazyce (tzv. **CLIL** – Content and Language Integrated Learning), která umožňuje, aby si žáci zároveň obsahem učiva zlepšovali a osvojovali i kompetence v cizím jazyce.

Národní plán je propojen s akčním plánem.

Struktura akčního plánu pro období 2005-2008:

1. MŠ

- Rané vyučování jako příprava na jeho osvojování
- Potřeba kvalifikovaných pedagogů
- Zvýšit informovanost učitelů a rodičů o raném jazykovém vzdělávání a jeho podmínkách
- Zpracovat metodický portál
- Zařadit AJ do přípravy učitelů MŠ
- RVP – zařazení propedeutiky

2. ZŠ

- Výuka „napříč předměty“
  - Zařadit AJ do přípravy učitelů 1. stupně ZŠ
  - Vyhlásit dotační program „Program podpory málo vyučovaných cizích jazyků“
  - Navýšit hodinové dotace ve výuce
  - Podpora zahraničních pobytů
3. *SŠ a VOŠ*
- Opět navýšit hodinové dotace
  - Podpora pobytů
  - Nové učebnice a jiné materiály pro výuku
4. *Terciární vzdělávání*
- Posílit rozpočet VŠ určených katedrám cizích jazyků
  - Jazykové studijní programy pro budoucí učitele
  - Zařazení oborových didaktik mezi vědní disciplíny
5. *Další vzdělávání*
- Tvorba nových výukových programů
  - E-learning
  - „vzdělávací poukázky“
  - Evropské jazykové portfolio
6. *Vzdělávání pedagogických pracovníků*
- Projekt „Brána jazyků“
7. *Výzkum a inovace*
- Zavést jazykovou propedeutiku
  - Vytvořit metodický portál cizích jazyků napříč předměty
8. *Další*
- Ustavit Národní jazykovou radu
  - Čerpat zkušenosti s ostatními zeměmi EU

Strategie romské integrace do roku 2020

Strategie romské integrace do roku 2020 je střednědobý dokument s celoplošným dopadem, který řeší situaci romské menšiny v ČR. Cílem této strategie je zvrátit do roku 2020 negativní trendy ve vývoji situace Romů v ČR zejména ve vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení a v oblasti sociální, nastartovat a urychlit pozitivní změny a dosáhnout pokroku při odstraňování neodůvodněných a nepřijatelných rozdílů mezi podstatnou částí Romů a většinovou populací, zajistit účinnou ochranu Romů před diskriminací, bezpečné soužití a povzbudit rozvoj romské kultury a jazyka.

Oblast vzdělávání řeší tato strategie v rámci tematického strategického cíle 5 – Snížení rozdílů ve vzdělání mezi většinovou společností a Romy prostřednictvím zajištění rovného přístupu Romů ke kvalitnímu vzdělávání na všech úrovních.

Lepší vzdělávání Romů, především romských dětí, je konsensuálně považováno za jeden z nejdůležitějších předpokladů úspěšné integrace. Základními problémy v oblasti vzdělanosti zůstávají vzdělanostní propast mezi Romy a většinovou populací, vysoké zastoupení romských dětí ve vzdělávání s nižšími ambicemi, trendy k segregaci romských dětí v základním, předškolním a částečně i středním vzdělávání a malá připravenost romských dětí na školu v důsledku malého zapojení romských dětí do

předškolního vzdělávání, ale také nízká úroveň připravenosti pedagogických pracovníků na práci a s dětmi pocházejícími z odlišného kulturního zázemí.

Pro dosažení strategického cíle v oblasti vzdělávání romských dětí a žáků byly stanoveny tyto specifické cíle a opatření:

Specifický cíl 1 - Zvýšení přístupu romských dětí ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání a péči

Opatření:

- zajistit dostupnou infrastrukturu pro předškolní vzdělávání dětí v MŠ (včetně infrastruktury pro přípravné vzdělávání pro romské rodiče a děti, nebo jinak znevýhodněné rodiče)
- zajistit odborné vedení, vzdělávání a podporu pro všechny pracovníky školy pro začleňování romských dětí do předškolního vzdělávání
- zvyšovat informovanost romských rodičů o možnostech a přínosech předškolního vzdělávání (spolupracovat s romskými rodiči)
- snížit počet dětí romského původu v systému ústavní a ochranné výchovy

Specifický cíl 2 - Odstranění praxe nesprávného zařazování romských dětí do vzdělávání s nižšími vzdělávacími ambicemi

Opatření:

- naplňovat Plán opatření pro výkon rozsudku D. H. a ostatní vs. Česká republika z roku 2012, který se danou oblastí zabývá

Specifický cíl 3 - Zajištění základních podmínek pro rozvoj inkluze romských žáků v hlavním vzdělávacím proudu a rozvoj inkluzivního vzdělávání

Opatření:

- zajistit odborné vedení, vzdělávání a podporu pro všechny pracovníky školy pro začleňování romských dětí do základního vzdělávání
- zajistit motivační prázdninové programy a aktivity pro romské děti
- sledovat dopady novely školského zákona na rovný přístup ke vzdělání romských žáků
- navrhnout systém efektivní podpory žáků/škol s cílem odstranit segregačně působící finanční bariéry ve veřejném školství
- nadále financovat a rozvíjet dotační programy MŠMT na podporu romské integrace

Specifický cíl 4 - Odstraňování segregace romských dětí ve vzdělávání na všech úrovních

Opatření:

- provést analýzu vzniku škol s vyšším počtem romských dětí
- zamezovat vzniku tzv. segregovaných škol a postupně transformovat tzv. romské školy ve školy inkluzivní

Specifický cíl 5 - Podpora Romů při dosahování sekundárního a terciárního vzdělávání

Opatření:

- zvýšit efektivitu a účelnost dopadu dotačního programu „Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol“
- navýšit finanční prostředky na uvedený dotační program na částku 12 mil. Kč od roku 2016
- v rámci OP VVV se zaměřit na výzvy, které podpoří aktivity zaměřené na přechod žáků ze základního vzdělání na střední školy, a také na přechod z prvního na druhý stupeň ZŠ
- zvyšovat dostupnost VŠ vzdělání pro studenty z nízkopříjmových rodin

Specifický cíl 6 - Podpora doplnění vzdělání u dospělých Romů a celoživotní učení

Opatření:

- podporovat vzdělávací aktivity pro dospělé Romy a Romky s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí a funkční gramotnost, a jejich lepší provázanost s aktuálními potřebami trhu práce
- podporovat vzdělávací aktivity pro osoby vracející se na pracovní trh po více než pěti letech přerušování práce z důvodu péče o děti či závislé osoby

Splněním uvedených specifických cílů by mělo být dosaženo stanovené vize:

Romské děti dosahují v průměru stejného vzdělání jako děti neromské. Vzdělanostní struktura Romů se přibližuje vzdělanostní struktuře neromské populace. Romské děti již nejsou nadreprezentovány ve vzdělávacích programech s nižšími vzdělávacími ambicemi a jejich potenciál je rozvíjen k dosažení osobního maxima. Nadané romské děti jsou podporovány státem a společností v ambicích po dosažení vyššího vzdělání.

Strategie celoživotního učení ČR

Současné koncepce celoživotního učení:

- Od kolébky do zralého věku – profesní stálá příprava, osobní rozvoj, aktivní občanství, podpora rozvoje společnosti
- Zaměstnanost – jedinec má solidní základní zaměstnání a následné celoživotní učení probíhá na základě potřeby přizpůsobit se současným výrobním procesům a strukturám – osobní rozvoj je chápán jako čistě soukromá věc
- Modernizace společnosti a ekonomiky – zaměřeno na změnu tradičních názorů na rozdělení života na fáze učení – práce – důchod
- Sociální inkluze – zabývá se skupinou, jejichž počáteční vzdělávání a příprava nebyla uspokojivá a adekvátní, je potřeba nápravy, doplnění

Současná vize na podporu celoživotního učení v ČR zdůrazňuje ekonomický, environmentální i sociální aspekt přínosu celoživotního učení. Na základě toho se zaměřuje na podporu:

- Osobního rozvoje
- Sociální soudržnosti a aktivního občanství
- Zaměstnanosti

Hlavní strategické směry Strategie:

- Uznání, prostupnost - vytvoření otevřeného prostoru pro celoživotní učení včetně uznávání výsledků neformálního a informálního učení. Na základě tohoto přijat zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, sestavena národní soustava rekvalifikací.
- Rovný přístup – snaha podporovat dostupnost a rovnost šancí v přístupu ke vzdělávacím příležitostem během celého životního cyklu. Za tímto účelem je třeba rozšířit nabídku vzdělávacích příležitostí, zajistit její rozmanitost a pestrost, s ohledem na inkluzi.
- Funkční gramotnost – snaha jejího rozvoje, včetně rozvoje celoživotních kompetencí k učení.
- Sociální partnerství – je třeba rozvíjet spolupráci se sociálními partnery, podporovat soulad nabídky vzdělávacích příležitostí s potřebami ekonomického, environmentálního a sociálního rozvoje.
- Stimulace poptávky – snaha o vzbuzení zájmu po celoživotním učení u všech cílových skupin
- Kvalita – podporovány a propagovány by měli být kvalitní nabídky vzdělávacích příležitostí, včetně snahy o jejich dostupnost
- Poradenství – je nezbytným předpokladem pro úspěšné fungování kvalitního systému celoživotního učení

Opatření vedoucí k zajištění kvalitního a dostupného dalšího vzdělávání

- Stimulovat jednotlivce i zaměstnavatele k rozšíření účasti na dalším vzdělávání a ke zvýšení investic do dalšího vzdělávání, provázat systémovou a programovou složku finanční podpory dalšího vzdělávání
- Zajistit uznání různých vzdělávacích cest k získání kvalifikace
- Vytvořit podmínky pro sladění nabídky vzdělávání s potřebami trhu práce
- Rozvinout nabídku dalšího vzdělávání podle potřeb klientů a zajistit dostupnost vzdělávacích institucí
- Zvýšit úroveň vzdělávání zaměstnanců podniků tak, aby se stalo účinným faktorem posilování konkurenceschopnosti podniků a profesní flexibility zaměstnanců
- Zvýšit kvalitu dalšího vzdělávání
- Rozvinout informační a poradenský systém pro uživatele dalšího vzdělávání

Národní strategie bezpečnosti silničního provozu

Počet usmrcených zranitelných účastníků silničního provozu je chápán jako jeden z nejzávažnějších problémů bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích v ČR. Chodci a cyklisté jsou nejzranitelnějšími účastníky silničního provozu a tvoří 30 % obětí v silničním provozu. Tento podíl se nedaří snižovat, a proto je cíleno na zvýšení ochrany dětí a žáků na pozemních komunikacích, což je jednou z priorit dopravní politiky Ministerstva dopravy ČR a je jí věnována speciální pozornost, stejně je tomu i u dalších subjektů, včetně nevládních organizací.

Nezastupitelnou roli v této oblasti má škola. Je třeba si uvědomit, že žáci základních škol jsou účastníky silničního provozu a budoucími řidiči a právě u nich může začít možná náprava chování a návyků celé společnosti, které se mj. odrážejí v chování v silničním provozu. Žáci rovněž dokážou ovlivnit chování svých rodičů. Smrtelná a těžká zranění dětí poznamenávají život celých rodin na několik let či generací. Proto je v základních školách efektivní realizace témat týkajících se prevence bezpečnosti v silničním provozu obzvláště významná. Ministerstvo dopravy zajistilo zahájení kontinuální dopravní výchovy od

rodiny po mateřské, základní a střední školy. Došlo také k rozvíjení a podpoře nových forem dopravní výchovy na všech stupních škol v rámci školních vzdělávacích programů. Byly zajištěny mediální kampaně zaměřené na zvýšení ochrany dětí, spojené s vydáním příruček určených pro rodiče dětí, zajištění jejich distribuce do škol a zdravotnických zařízení. V rámci prevence dětských úrazů v dopravě bylo přistoupeno k distribuci materiálů vydaných v minulých letech. Témata dopravní výchovy jsou v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) zpracována a vzhledem k tomu, že je problematika rozložena do několika vzdělávacích oblastí, může být koncepční příprava výuky pro učitele náročnější, proto je předkládán tento materiál jako vhodná pomůcka pro pedagogy k ucelené a efektivní realizaci dané problematiky. Návrhy cílů, dílčích výstupů a učiva jsou pouze doporučené. Je na každé škole, jak návrh využije pro úpravu svého ŠVP, pro plánování výuky a pro zajištění výsledků vzdělávání.

Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020

Strategickým cílem Strategie je nadále rozvíjet, posilovat spolupráci, kompetence a kapacity dotčených subjektů, rozšiřovat pomoc obětem trestných činů, zvyšovat efektivitu přijímaných preventivních opatření a reagovat na nové hrozby a trendy, které se v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku objevují.

Priority:

- usilovat o eliminaci všech forem diskriminace včetně rasismu, xenofobie, náboženské netolerance, mj. prostřednictvím osvěty, vzdělávacích aktivit;
- usilovat o vytváření bezpečného a pozitivního prostředí ve školách prostřednictvím ochrany dětí před všemi formami násilí, šikany a sexuálního zneužívání;

Primární prevence je zaměřena na celou populaci, dospělé i děti. Zahrnuje především výchovné, vzdělávací, volnočasové, osvětové a poradenské aktivity zaměřené na nejširší veřejnost. Zvláštní pozornost je věnována pozitivnímu ovlivňování příslušných hodnotových měřítek zejména dětí a mládeže. Realizace primární prevence je zejména rolí rodiny a škol, v praxi se jí často věnuje také Policie ČR i jednotlivé obecní policie (nejčastěji právě v prostředí škol).

Oblast kriminality, chování a cíle pachatelů, možnosti ochrany obětí se vlivem změn ve společnosti, v právních normách, vlivem nových technologií neustále dynamicky vyvíjejí, mění, přizpůsobují novým podmínkám. Tomu je třeba přizpůsobovat i aktivity a opatření směřující k předcházení negativním dopadům těchto změn, případně nové prostředí využívat ve svůj prospěch (např. nové technologie uplatnitelné v situační prevenci).

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018

Národní strategie primární prevence rizikového chování na období 2013-2018 vychází ze závěrů pravidelných jednání s krajskými školskými koordinátory prevence a metodiky prevence, z dlouhodobých cílů stanovených Strategiemi meziresortních orgánů a ze zkušeností s naplňováním předchozích koncepcí prevence zneužívání návykových látek a dalších rizikových projevů chování u dětí a mládeže.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT) má stěžejní roli při uplatňování školní primární prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v České republice. V oblasti

protidrogové primární prevence bylo ministerstvo pověřeno financováním a koordinací činností v oblasti primární protidrogové prevence ve školách a školských zařízeních.

Období školního vzdělávání je velmi významné při formování osobnosti mladých lidí a vše, co se v tomto období nepodaří, se jen velmi obtížně napravuje v období dospělosti. Toto je také důvod, proč je oblasti prevence rizikových projevů chování u školní populace věnována mimořádná pozornost, a to nejen ze strany ministerstva, ale i všech dalších složek podílejících se na řízení oblasti školství, zvláště pak krajů a obcí.

Hlavní cíl: Prostřednictvím efektivního systému prevence, který funguje na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže.

Obecný cíl: Jako standardní součást výchovně vzdělávacího procesu v prostředí českých škol zabezpečovaná kvalifikovanými a kompetentními osobami a institucemi je výchova k předcházení, minimalizaci či oddálení rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládnání zátěžových situací osobnosti a dále pak i motivace k opuštění rizikového chování, pokud již nastalo a ochrana před dopady rizikového chování, pokud již nastalo ve výrazné formě.

Koncepce (projekt) včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání

Cílovou skupinou, které je včasná péče určena, jsou děti ze sociálně a sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. Sociokulturně znevýhodňujícím prostředím rozumíme pro účely tohoto dokumentu takové sociální a kulturní prostředí, které dítěti znesnadňuje zapojení do hlavního vzdělávacího proudu. Včasná péče v oblasti vzdělávání bude poskytována dětem ze sociálně a sociokulturně znevýhodňujícího prostředí a jejich rodinám především v období od tří let života dítěte do zahájení školní docházky. V tomto období bude realizována především formou předškolního vzdělávání a formou podpory kompetencí rodičů k rozvíjení potenciálu dítěte v jeho přirozeném prostředí.

Včasnou péči zde chápeme jako souhrn opatření, které mají za cíl identifikovat možná rizika v rozvoji osobnosti dětí a předcházet hrozcím negativním důsledkům sociokulturního znevýhodnění ve vzdělanostní, morální a sociální kultuře osobnosti vymezené skupiny dětí.

Dokument zdůvodňuje potřeby včasné péče ve vztahu k následné školní úspěšnosti dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, jmenuje největší rizika a problémy, ale i příležitosti, které jsou v systému vzdělávání vytvořeny k realizaci včasné péče.

Dokument jmenuje doporučení k zabezpečení podmínek k optimálnímu rozvoji dětí cílové skupiny před nástupem do povinné školní docházky:

- zajistit provázání jednotlivých institucí, které o děti pečují (sociálně-právní ochrana dítěte, příslušná zdravotnická zařízení, pedagogicko-psychologické poradenství) ve sjednoceném systému,
- vedle osvěty a motivace v cílových komunitách je potřebné hledat i nástroje, které vytvoří tlak na rodiče, jejichž dítě zjevně v důsledku sociokulturně znevýhodňujícího prostředí rodiny potřebuje navštěvovat předškolní zařízení,

- programy a opatření v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří působí v předškolním vzdělávání,
- programy a opatření zaměřené na zvýšení počtu dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, které budou absolvovat předškolní vzdělávání v mateřských školách nebo v přípravných třídách
- společné programy a opatření resortu školství, mládeže a tělovýchovy, práce a sociálních věcí a resortu zdravotnictví, které budou působit na rodiče dětí ze sociálně znevýhodňujícího prostředí, aby převzali větší zodpovědnost za rozvoj dětí v období před nástupem do povinné školní docházky, a aby se předškolní přípravou dětí seriózně zabývali.
- realizace programů zaměřených na pilotní ověření projektů včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. Projekty budou zaměřeny na:
  - vytvoření středisek včasné péče při mateřských školách nebo základních školách zřizujících přípravné ročníky,
  - vytvoření a realizace pobytových kurzů pro rodiče a děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí ve věku od tří let do zahájení školní docházky,
  - vytvoření a realizace prezenčních dlouhodobých kurzů pro rodiče a děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí ve věku od tří let do zahájení školní docházky.

Připravovaná podpora včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání je spojena především se vzděláváním pedagogických pracovníků, zaměřeným na popsání rizika a klíčové problémy, které dosud u pedagogů přetrvávají.

K řešení problémů integrace sociokulturně znevýhodněných je připraven národní rozvojový projekt MINORITY (pracovně Otevřená cesta) s názvem „Zlepšení podmínek vzdělávání žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí a minorit v hlavním vzdělávacím proudu“.

Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020

Česká republika nemá dosud zpracovanou národní strategii péče o nadané. Potřeba věnovat se nadaným a talentovaným vedla k tvorbě koncepcí. Dokument navazuje na „Koncepci péče o mimořádně nadané děti a žáky pro období let 2009–2013“.

Nová Koncepce 2014 – 2020 se odlišuje od předchozí koncepce zejména v tom, že se neomezuje pouze na cílovou skupinu (mimořádně) nadaných dětí, žáků a studentů, nýbrž je zaměřena šířeji – na podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání dětí, žáků a studentů (dále jen podpora nadání).

Koncepce 2009 – 2013 byla již realizována, ovšem stále přetrvává značná roztříštěnost aktivit jednotlivých subjektů, tj. skutečný systém péče o nadané a mimořádně nadané děti a žáky zatím vytvořen nebyl. Vytvoření systému koordinace je proto klíčovým úkolem nové koncepce na období let 2014 – 2020. Tento úkol přesahuje hranice resortu MŠMT (očekává se spolupráce zejména s NIDV a NÚV). Současně je nová koncepce brána tak, že se neomezuje pouze na cílovou skupinu (mimořádně) nadaných dětí, žáků a studentů, nýbrž je zaměřena šířeji – na podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání dětí, žáků a studentů.

Koncepce 2014-2020 vychází Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020, jejíž součástí je i podpora nadaných. Citováno ze Strategie: „budeme podporovat kompenzaci všech typů znevýhodnění a rozvoj všech typů nadání, a to na principu individualizace podpory“ (s. 17) a „rozšiřovat nabídku vzdělávacího poradenství, které bude žákům, včetně žáků nadaných, pomáhat nejen s volbou školy, ale rovněž s volbou vzdělávacích možností v rámci školního a zájmového vzdělávání, s orientací v mimoškolních vzdělávacích příležitostech, zdrojích a službách“. (s. 24)

Oblasti, kterým se Koncepce 2014-2020 bude věnovat:

- podpora dlouhodobé a systematické práce s talentovanými dětmi a mládeží, zahrnuje jak formální, tak zájmové a neformální vzdělávání
- zavedení změn v legislativě (vymezit kategorie nadaný žák a mimořádně nadaný žák, zahrnout nadané do skupiny dětí, žáků a studentů se SVP, zahrnout do typů nadání uvedených ve Vyhlášce „73“ manuální dovednosti, možnost akcelerace žáka v některých předmětech na dvou školách různého stupně: MŠ/ZŠ, ZŠ/SŠ, SŠ/VŠ)
- vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu, zaměřit se i na práce s nadanými dětmi se zdravotním postižením
- podpora koordinátorů péče o nadané (psychologové, speciální pedagogové, pedagogové,..), příprava budoucích pedagogů (zavedení oblasti péče o nadané a rozvoj talentu do studijního programu)
- podporovat spolupráci škol se zaměstnavateli a profesními svazy/organizacemi, zapojit do řešení otázek podpory nadání externí experty
- na MŠMT vytvořit pozici koordinátora
- systematicky zapojovat ČR do mezinárodních struktur (zejména CEE-Forum) a projektů, navázat užší spolupráci se Slovenskem
- vytvářet příležitosti pro realizaci výzkumu s nadanými
- vytvořit pracovní skupiny pro oblast soutěží a volnočasových aktivit pro podporu nadání

2.1.3. Vyhodnocení dotazníkového šetření MŠMT

V období od 24. 11. 2015 do 30. 1. 2016 proběhlo dotazníkové šetření MŠMT, které mapovalo potřeby mateřských a základních škol. Důvodem tohoto šetření bylo co nejefektivnější nasměrování intervencí z Prioritní osy 3 OP VVV a z Integrovaného regionálního operačního programu. Potřeby škol byly v dotazníku rozděleny do šesti hlavních a třech vedlejších oblastí zájmu a potřeb škol. Výsledky z dotazníkového šetření se staly podkladem této zprávy.

2.1.4.1. Výsledky dotazníkového šetření MŠMT v mateřských školách na území ORP Hořice

Dotazníkového šetření potřeb MŠ v rámci projektu MAP OP VVV se na území SO ORP Hořice zúčastnily všechny mateřské školy v území, tj. všech 15 z 15 ředitelství/právnických osob vykonávajících činnost MŠ, tedy 100 %. Z dat, která z uskutečněného dotazníkového šetření vyplynula, je zřejmé následující pořadí potřeb:

Tabulka 11 - MŠ v ORP Hořice - hlavní oblasti podporované z OP VVV

TABULKA Č. 2: Hlavní oblasti podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol ¹⁾		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
A. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	3	3	3
B. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti	4	4	4
C. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti	5	5	5
D. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí	6	6	6
E. Podpora polytechnického vzdělávání	2	2	2
F. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení	1	1	1

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Tabulka 12 - MŠ v ORP Hořice - další oblasti podporované z OP VVV

TABULKA Č. 3: Další oblasti podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol ¹⁾		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
A. Jazykové vzdělávání	2	2	2
B. ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol)	1	1	1
C. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	3	3	3

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Jak je z výše uvedených tabulek patrné, největší zájem všech mateřských škol je směřován do rozvoje infrastruktury, rekonstrukcí a vybavení MŠ. Dokazuje to dlouhodobé zanedbání této oblasti. Tuto potřebu jako akutní vyhodnotilo v dotaznicích 60% dotazovaných MŠ v území SO ORP Hořice. Teprve na dalších místech se umístila potřeba rozvoje jednotlivých pedagogických oblastí vzdělávání. Z toho plyne, že školy se rozvíjely v těchto oblastech individuálně dle svých možností právě proto, že tento rozvoj není tak finančně náročný.

V oblasti „dalších“ dle OP VVV více než polovina mateřských škol v území ORP Hořice vyjádřila potřebu rozvoje v oblasti ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol). Domníváme se, že to opět poukazuje na finanční podhodnocení do oblasti školství, které neumožnilo mateřským školám se touto technikou průběžně vybavit.

Hlavní oblasti podpory - MŠ:

I. Rozvoj infrastruktury mateřské školy, vč. rekonstrukcí a vybavení

Tabulka 13 - MŠ v ORP Hořice - rozvoj infrastruktury, vč. rekonstrukcí a vybavení

Investice v letech 2010–2015	v rámci ORP Hořice	
	počet akcí	celkový podíl škol, podílejících se na čerpání investic
Celkový počet investičních akcí mateřských škol, které v posledních 5 letech proběhly z prostředků EU do infrastruktury školy (stavba, rekonstrukce, modernizace budovy, učebny, místnosti, dvora atp.)	6	53,80%
Celkový podíl škol, které v posledních 5 letech investovaly z EU do vnitřního vybavení školy	6	20%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků MŠ

Z výše uvedené tabulky je patrné, že do vnitřního vybavení mateřské školy na území ORP Hořice téměř neinvestovaly, protože získat nějaké dotace z EU pro MŠ bylo velmi složité. Zjednodušené projekty („šablony“) pro MŠ ještě nikdy nebyly vypsány a peníze, které 3 MŠ v území ORP Hořice na vnitřní vybavení získaly, byly z jiných projektů. Stejně tak investiční akce do rekonstrukce a stavebních úprav škol a dalšího vybavení byly nad finanční možnosti zřizovatelů. Jen 5 škol z 15 – celkem 6 investičních akcí (33,3% škol) na území SO ORP Hořice bylo nějakým způsobem rekonstruováno.

Co se týče investic do infrastruktury, bylo na území SO ORP Hořice nejvíce investováno do těchto aktivit:

Tabulka 14 - MŠ v ORP Hořice - stavby, rekonstrukce a modernizace

Stavby, rekonstrukce a modernizace	v rámci ORP Hořice	
	počet akcí	celkový podíl škol, podílejících se na čerpání investic
Ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov; zateplení budov (projekty energeticky udržitelné školy apod.)	5	33,33%
Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, školní zahrady	1	6,67%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků MŠ

Všechny investiční akce, které byly na území SO ORP Hořice za posledních 5 let realizovány a týkaly se rekonstrukcí budov MŠ, byly směřovány výhradně ke zvýšení energetických úspor budov (výměny oken, zateplení apod.) a tím i ke snížení provozních výdajů za jejich vytápění. Jedna škola se ještě dočkala i úpravy školního hřiště.

Tabulka 15 - MŠ v ORP Hořice - vnitřní vybavení

Vnitřní vybavení	v rámci ORP Hořice	
	počet akcí	celkový podíl škol, podílejících se na čerpání investic
Vybavení polytechnických učeben	1	6,67%
Vybavení tělocvičny	1	6,67%
Vybavení herny	1	6,67%
Vybavení výpočetní technikou pro potřeby pedagogických pracovníků	1	6,67%
Software pro ICT techniku	1	6,67%
Nové didaktické pomůcky	1	6,67%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků MŠ

Z tabulky je patrné, že mateřské školy v území ORP Hořice hledaly peníze na vnitřní vybavení jen velice obtížně, a byly to výhradně individuální projekty. Doplnění vybavení se proto dočkaly jen 3 MŠ v území, a to podle toho, z jakého programu se jejímu zřizovateli povedlo získat finanční prostředky. Jak je výše uvedeno, nebyl rozvoj MŠ podporován zjednodušenou formou, tj. formou „šablon“ a žádná z mateřských škol v území SO ORP Hořice v rámci účasti na evropských projektech nevytvořila inovativní výukové materiály nebo didaktické pomůcky k rozvoji některé oblasti podporované z OP VVV.

II. Podpora polytechnického vzdělávání

Tabulka 16 - MŠ v ORP Hořice - podpora polytechnického vzdělávání

TABULKA Č. 16: Polytechnické vzdělávání	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících zlepšení ¹⁾		Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	2016–2018	2019–2020	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP PV	46,7%	26,7%	2,93	2,95	2,85
2. Ve škole existuje osoba zodpovědná za rozvoj polytechnického vzdělávání, schopná poradit, doporučovat dětem nebo učitelům	46,7%	13,3%	1,27	1,64	1,69
3. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	73,3%	13,3%	2,53	2,56	2,50
4. Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol	66,7%	20,0%	2,47	2,35	2,27
5. Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru	66,7%	26,7%	2,07	2,29	2,29
6. Škola aktivně spolupracuje s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky	53,3%	40,0%	1,33	1,58	1,60
7. Škola podporuje samostatnou práci dětí v oblasti polytechnického vzdělávání	73,3%	20,0%	2,40	2,58	2,55
8. Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o polytechniku	73,3%	20,0%	2,00	2,30	2,24
9. Škola informuje a spolupracuje v oblasti polytechnického vzdělávání s rodiči (např. výstavy prací, představení systému školy v oblasti polytechnického vzdělávání, kroužků, aktivit apod.)	73,3%	26,7%	2,13	2,46	2,41
10. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvíjení prostorového a logického myšlení a manuálních dovedností	66,7%	33,3%	2,13	2,32	2,31
11. Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání	53,3%	40,0%	1,73	2,05	2,02

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Zeleně jsou zvýrazněné položky, které MŠ plánují nejčastěji zlepšovat.

Červeně zvýrazněné hodnoty znamenají nižší než průměrné hodnoty v rámci ČR.

Při vlastním šetření, které tým projektu MAP vzdělávání pro SO ORP Hořice prováděl a z vyhodnocení dotazníkového šetření MŠMT (školy týmu dotazníky vstřícně poskytly k vlastnímu vyhodnocení) bylo zjištěno, že největšími překážkami v rozvoji polytechnického vzdělávání v MŠ v území SO ORP Hořice je nedostatek finančních prostředků na vznik, rozvoj a fungování tohoto vzdělávání. Některým mateřským školám chybí nejen prostory, ale i vybavení pro rozvoj a vykonávání této činnosti a zároveň v území chybí i dostatečné vzdělání pedagogů v MŠ pro tuto oblast, jak je patrné v níže uvedené tabulky.

Tabulka 17 - MŠ v ORP Hořice - Překážky v oblasti polytechnického vzdělávání

Jaké překážky v oblasti polytechnického vzdělávání máte u Vás na škole?	PŘEKÁŽKA	HLAVNÍ PŘEKÁŽKA
Nevhodné či žádné vybavení pomůckami pro rozvoj polytechnického vzdělávání (vybavení tříd, heren, hřišť, keramických dílen apod.)	57%	14%
Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechniky	57%	7%
Nedostatek financí na podporu polytechnického vzdělávání	71%	50%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků ZŠ

III. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání

Tabulka 18 - MŠ v ORP Hořice - podpora inkluzivního vzdělávání

TABULKA Č. 4: Inkluzivní / společné vzdělávání	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících zlepšení ¹⁾		Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	2016–2018	2019–2020	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílů (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.)	46,7%	33,3%	2,60	2,54	2,50
2. Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy)	26,7%	13,3%	1,60	1,58	1,68
3. Škola umí komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy	40,0%	33,3%	3,27	3,18	3,13
4. Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.)	53,3%	20,0%	2,67	2,56	2,48
5. Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného učení pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.)	73,3%	20,0%	2,67	2,61	2,59
6. Škola upravuje organizaci a průběh vzdělávání v souladu s potřebami dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	53,3%	33,3%	2,53	2,42	2,42
7. Škola má vytvořený systém podpory pro děti se SVP (je vybavena kompenzačními/speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.)	33,3%	40,0%	1,67	1,79	1,92
8. Pedagogové umí využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky	46,7%	40,0%	1,93	1,99	2,00
9. Škola podporuje bezproblémový přechod všech dětí bez rozdílů na základní školy	53,3%	13,3%	3,07	3,15	3,16
10. Pedagogové spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb dětí (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání těchto dětí apod.)	66,7%	20,0%	3,00	2,96	2,96
11. Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného dítěte	66,7%	26,7%	2,87	2,82	2,77
12. Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tlumočník do českého znakového jazyka, osobní asistent)	53,3%	33,3%	2,00	2,10	2,23
13. Škola zajišťuje dětem se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte	33,3%	40,0%	1,33	1,81	1,88
14. Učitelé realizují pedagogickou diagnostiku dětí, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o děti	60,0%	20,0%	2,73	2,99	2,91
15. Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince	13,3%	13,3%	1,07	1,21	1,25
16. Pedagogové využívají v komunikaci s dítětem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení dítěte a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání	60,0%	20,0%	2,87	2,81	2,84
17. Škola klade důraz nejen na budování vlastního úspěchu dítěte, ale i na odbourávání bariér mezi lidmi, vede k sounáležitosti s ostatními dětmi a dalšími lidmi apod.	46,7%	20,0%	3,07	2,98	3,03
18. Učitelé vnímají tvůrčím způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji	53,3%	20,0%	3,13	2,99	2,92
19. Škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti (vína, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.)	46,7%	20,0%	3,27	3,09	3,09

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Zeleně jsou zvýrazněné položky, které MŠ plánují nejčastěji zlepšovat.

Červeně zvýrazněné hodnoty znamenají nižší než průměrné hodnoty v rámci ČR.

Problém inkluze je v naší oblasti řešen již delší dobu. Některé děti navštěvují běžné MŠ, pokud jim to jejich handicap dovolí. Pro obtížnější a složitější případy postižení existují v naší oblasti 2 speciální třídy pro tyto děti, a to v MŠ Husova. Největšími překážkami pro vlastní inkluzi, jak je patrné z níže uvedené tabulky, je nedostatek finančních prostředků, velký počet dětí v jednotlivých odděleních MŠ a zároveň i velice obtížné bezbariérové zpřístupnění některých MŠ. To se zároveň také odvíjí od nedostatku finančních prostředků pro bezbariérové stavební úpravy, které zřizovatelé MŠ velmi obtížně shánějí.

Tabulka 19 - MŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti podpory inkluzivního vzdělávání

Na jaké překážky v rámci podpory inkluze / společného vzdělávání na škole narazíte?	PŘEKÁŽKA	HLAVNÍ PŘEKÁŽKA
Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky)	86%	36%
Velký počet dětí ve třídách	79%	21%
Technická nemožnost bezbariérových úprav školy	71%	14%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků ZŠ

IV. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti (pregramotnosti)

Tabulka 20 - MŠ v ORP Hořice - podpora čtenářské pregramotnosti

TABULKA Č. 7: Čtenářská pregramotnost	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících zlepšení ¹⁾		Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	2016–2018	2019–2020	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Škola podporuje rozvoj čtenářské pregramotnosti a řečových aktivit v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	73,3%	13,3%	2,80	2,97	2,90
2. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	60,0%	20,0%	3,00	2,87	2,76
3. Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	66,7%	20,0%	2,40	2,51	2,39
4. Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní)	60,0%	13,3%	3,07	2,82	2,85
5. Ve škole jsou realizovány akce pro děti na podporu čtenářské pregramotnosti a zvýšení motivace ke čtenářství (např. výstavy dětských knih, knižních ilustrací, malování děje pohádkových příběhů, hry na postavy z kin apod.)	66,7%	6,7%	3,07	2,91	2,89
6. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti s rodiči (např. představení služeb školy v oblasti čtenářské pregramotnosti, služeb knihovny, kroužků, aktivit spojených s čtenářskou pregramotností apod.)	86,7%	6,7%	2,13	2,38	2,34
7. Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, místo pro vystavování apod.)	60,0%	13,3%	2,87	2,88	2,86
8. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské pregramotnosti	66,7%	13,3%	2,60	2,56	2,57
9. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti	53,3%	33,3%	1,80	2,08	2,02
10. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské pregramotnosti	60,0%	20,0%	2,80	2,73	2,73

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Zeleně jsou zvýrazněné položky, které MŠ plánují nejčastěji zlepšovat.

Červeně zvýrazněné hodnoty znamenají nižší než průměrné hodnoty v rámci ČR.

Hlavními překážkami pro rozvoj čtenářské gramotnosti (pregramotnosti) se jeví opět nedostatečná finanční podpora pro tuto oblast a nedostatečné vybavení některých MŠ. Nezanedbatelným faktorem je i trend současné doby, kdy děti nevidí ve svém okolí dostatek pozitivních vzorů a motivaci pro četbu. Výpočetní technika, televize a zejména tablety a mobilní telefony vytlačují klasické knihy z domácností. Pokud děti nenaleznou vzory v rodině, velmi těžko je pak pedagogové motivují k soustavnější četbě.

S tímto trendem úzce souvisí i stále výraznější vady výslovnosti a nedostatečná slovní zásoba dětí a zejména předškoláků, což je stále se zvětšujícím problémem ve všech MŠ v území.

Tabulka 21 - MŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti

Překážky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti	PŘEKÁŽKA	HLAVNÍ PŘEKÁŽKA
Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotnosti, nedostatečný počet pomůcek apod.)	57%	36%
Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti	64%	7%
Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe	50%	0%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků ZŠ

V. Podpora rozvoje matematické gramotnosti (pregramotnosti)

Tabulka 22 - MŠ v ORP Hořice - podpora matematické pregramotnosti

TABULKA Č. 10: Matematická pregramotnost	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících zlepšení ¹⁾		Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	2016–2018	2019–2020	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Škola podporuje rozvoj matematické pregramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	60,0%	20,0%	3,13	2,92	2,84
2. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	66,7%	13,3%	3,07	2,78	2,66
3. Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	73,3%	13,3%	2,60	2,40	2,34
4. Škola systematicky rozvíjí matematické myšlení (využívání příkladů k řešení a pochopení každodenních situací, návštěva science center apod.)	53,3%	26,7%	2,40	2,51	2,46
5. Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku	66,7%	13,3%	2,40	2,45	2,44
6. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti s rodiči	66,7%	13,3%	2,40	2,38	2,29
7. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické pregramotnosti	66,7%	20,0%	2,33	2,38	2,35
8. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti	60,0%	33,3%	1,87	2,09	2,01
9. Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické pregramotnosti	60,0%	20,0%	2,27	2,34	2,28

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Zeleně jsou zvýrazněné položky, které MŠ plánují nejčastěji zlepšovat.

Červeně zvýrazněné hodnoty znamenají nižší než průměrné hodnoty v rámci ČR.

Mateřský školám v našem území, jak je vidět v následující tabulce, komplikuje rozvoj matematické pregramotnosti nejen nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj této dovednosti, ale i současný trend v rodinách, kterým je nízká motivace k logickým hrám (karetní hry, deskové hry, rébusy, hádanky, logické hříčky apod.). V rodinách převládají mechanické a interaktivní hry, které nabízí výpočetní technika a mobilní telefony.

Tabulka 23 - MŠ v ORP Hořice - překážky v rozvoji matematické pregramotnosti

Překážky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti	PŘEKÁŽKA	HLAVNÍ PŘEKÁŽKA
Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotnosti, nedostatečný počet pomůcek apod.)	71%	43%
Nedostatečná kvalita didaktických materiálů (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	79%	0%
Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti	71%	7%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků ZŠ

VI. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků

Tabulka 24 - MŠ v ORP Hořice - podpora podnikavosti, iniciativy a kreativity

TABULKA Č. 13: Podnikavost, iniciativa a kreativita	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících zlepšení ¹⁾		Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	2016–2018	2019–2020	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Škola podporuje klíčové kompetence k rozvoji kreativity podle RVP PV	40,0%	33,3%	3,00	3,09	3,02
2. Učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti podpory kreativity a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	46,7%	20,0%	3,07	2,93	2,92
3. Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity mezi sebou i s učiteli z jiných škol	60,0%	20,0%	2,87	2,56	2,57
4. Škola systematicky učí prvkům iniciativy a kreativity, prostředí i přístup pedagogů podporuje fantazii a iniciativu dětí	53,3%	20,0%	3,13	3,01	2,95
5. Škola nabízí pestré možnosti seberealizace dětí, umožňuje dětem realizovat vlastní nápady (např. dramatizace textu atp.)	60,0%	13,3%	3,13	2,99	2,97
6. Škola informuje a spolupracuje v oblasti podpory kompetencí k iniciativě a kreativitě s rodiči (např. ukázky práce s dětmi pro rodiče, dny otevřených dveří apod.)	53,3%	13,3%	2,80	3,08	3,01
7. Škola disponuje dostatečným množstvím pomůcek pro rozvoj kreativity	73,3%	20,0%	2,60	2,66	2,70
8. Ve škole je v rámci vzdělávacího procesu nastaveno bezpečné prostředí pro rozvoj kreativity, iniciativy a názorů dětí	53,3%	20,0%	2,93	3,10	3,08

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Zeleně jsou zvýrazněné položky, které MŠ plánují nejčastěji zlepšovat.

Červeně zvýrazněné hodnoty znamenají nižší než průměrné hodnoty v rámci ČR.

Tato poměrně nová oblast ve školách (jedná se o podnikavost) je zatím v MŠ velice okrajová. Více se řeší rozvoj kreativity (stavebnice, keramické kroužky, výtvarné činnosti), tento rozvoj podporují všechny MŠ na našem území. Problémem se jeví opět finanční prostředky, protože pomůcky a materiál pro tyto činnosti jsou poměrně nákladné. Mateřským školám v území se úspěšně daří do těchto aktivit zapojovat i rodiče. MŠ zaměřují tuto činnost na roční období a vypomáhají si přírodninami, které ve svém okolí děti samy posbírají.

Tabulka 25 - MŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti rozvoje kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

Překážky v rámci rozvoje kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě	PŘEKÁŽKA	HLAVNÍ PŘEKÁŽKA
Nedostatek finančních prostředků pro zajištění pomůcek, literatury apod. pro rozvoj iniciativy a kreativity	71%	57%
Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj iniciativy a kreativity	43%	7%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků ZŠ

Další oblasti podpory MŠ z OP VVV:

I. Podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

Tabulka 26 - MŠ v ORP Hořice - ICT kompetence

TABULKA Č. 20: Digitální kompetence pedagogických pracovníků	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících zlepšení ¹⁾		Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	2016–2018	2019–2020	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Pedagogové mají základní znalosti práce s počítačem a využívají je pro sebezvdělávání a přípravu na vzdělávání dětí (práce s operačním systémem, aplikacemi, soubory, tvorba textových dokumentů apod.)	60,0%	26,7%	2,60	2,85	2,83
2. Pedagogové mají základní znalosti práce s internetem a využívají je pro sebezvdělávání a přípravu na vzdělávání dětí (vyhledávání, stahování, tisk podkladů pro práci s dětmi, znalost bezpečného chování na internetu apod.)	53,3%	26,7%	3,00	2,93	2,95

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Zeleně jsou zvýrazněné položky, které MŠ plánují nejčastěji zlepšovat.

Červeně zvýrazněné hodnoty znamenají nižší než průměrné hodnoty v rámci ČR.

Největším handicapem MŠ v našem území je fakt, že dosud neměly možnost vybavit se řádně výpočetní a interaktivní technikou tak, jako v minulosti základní školy, a to pomocí šablon. Školky mají nedostatek ICT techniky, ta je velmi často zastaralá a již nevyhovující. Jen velmi málo MŠ v území má interaktivní tabuli jako využitelnou školní pomůcku. Mnoho ředitelk MŠ touží alespoň po notebooku. Dalším problémem s tím souvisejícím je i nedostatečné vzdělání pedagogů v této oblasti, kteří nejsou motivováni, aby si tyto dovednosti osvojili, protože je pak nemohou ve výchově uplatnit.

Tabulka 27 - MŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

Překážky v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků	PŘEKÁŽKA	Hlavní PŘEKÁŽKA
Nevhodné / zastaralé ICT vybavení	64%	21%
Nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení (včetně údržby stávající techniky)	86%	64%

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

II. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

Tabulka 28 - MŠ v ORP Hořice - sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

TABULKA Č. 19: Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících zlepšení ¹⁾		Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	2016–2018	2019–2020	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Ve škole je pěstována kultura komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání	66,7%	13,3%	3,13	3,24	3,18
2. Ve škole je pěstováno kulturní povědomí a kulturní komunikace (tj. rozvoj tvůrčího vyjadřování myšlenek, zážitků a emocí různými formami využitím hudby, divadelního umění, literatury a vizuálního umění)	66,7%	13,3%	3,07	3,09	3,07
3. Uvnitř školy se pěstuje vzájemná spolupráce učitele, rodičů a dětí	66,7%	13,3%	3,27	3,22	3,14
4. Škola buduje povědomí o etických hodnotách, má formálně i neformálně jednoznačně nastavená a sdílená spravedlivá pravidla společenského chování a komunikace, která se dodržují	60,0%	13,3%	3,33	3,25	3,17
5. Škola u dětí rozvíjí schopnosti sebereflexe a sebehodnocení	60,0%	13,3%	2,93	2,99	2,93
6. Škola rozvíjí schopnost říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc	53,3%	13,3%	3,20	3,13	3,07
7. Škola rozvíjí vztah k bezpečnému používání informačních, komunikačních a dalších technologií	73,3%	13,3%	2,60	2,56	2,49
8. Škola rozvíjí schopnost dětí učit se	66,7%	13,3%	3,13	3,15	3,11
9. Výuka směřuje k přípravě na výkon v základní škole, k základním společenským návykům a pravidlům chování v různých prostředích	53,3%	13,3%	3,40	3,34	3,25

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Zeleně jsou zvýrazněné položky, které MŠ plánují nejčastěji zlepšovat.

Červeně zvýrazněné hodnoty znamenají nižší než průměrné hodnoty v rámci ČR.

Všechny MŠ v naší oblasti aktivně budují znalosti a dovednosti v této oblasti. Ty jsou součástí všech vzdělávacích programů. Situaci komplikuje nedostatek kladných vzorů v nejbližším okolí dětí. Jedná se v mnoha případech o rodinné prostředí, ale i o televizi, rozhlas a tisk, kde hrubost, násilí a netolerance je běžným trendem dnešní doby.

III. Jazykové vzdělávání

Mateřské školy v území ORP Hořice velmi aktivně přistupují k přípravě na vyučování cizích jazyků. Samostatně připravují programy pro děti, sjednávají možnost výuky cizímu jazyku přímo v prostorách MŠ formou kroužků vedených zkušenými lektory.

2.1.4.2. Výsledky dotazníkového šetření MŠMT v základních školách na území ORP Hořice

Dotazníkového šetření potřeb ZŠ v rámci projektu MAP OP VVV se na území ORP Hořice zúčastnily všechny základní školy v území, tj. všech 13 z 13 ředitelství/právnických osob vykonávajících činnost ZŠ, tedy 100 %. Z dat, která z uskutečněného dotazníkového šetření vyplynula, je zřejmé následující pořadí potřeb.

Tabulka 29 - ZŠ v ORP Hořice - hlavní oblasti podporované z OP VVV

TABULKA Č. 2: Hlavní oblasti podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol ¹⁾		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
A. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	5	5	4
B. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	2	2	2
C. Podpora rozvoje matematické gramotnosti	2	3	3
D. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků	6	6	6
E. Podpora polytechnického vzdělávání	4	4	5
F. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení	1	1	1

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Tabulka 30 - ZŠ v ORP Hořice - další oblasti podporované z OP VVV

TABULKA Č. 3: Další oblasti podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol ¹⁾		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
A. Jazykové vzdělávání	2	1	1
B. ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol)	1	2	2
C. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	3	3	3

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

V oblasti hlavních podporovaných priorit dle OP VVV i u základních škol v území SO ORP Hořice vítězí požadavek rozvoj infrastruktury, rekonstrukcí a vybavení ZŠ. Více než polovina základních škol vyjádřila potřebu rozvíjet se právě v této oblasti. Pořadí rozvoje dalších vzdělávacích oblastí a kompetencí závisí opět na podmínkách a personálním složení jednotlivých škol.

Hlavní oblasti podpory - ZŠ:

I. Rozvoj infrastruktury základní školy, vč. rekonstrukcí a vybavení

Tabulka 31 - ZŠ v ORP Hořice - rozvoj infrastruktury, vč. rekonstrukcí a vybavení

Investice v letech 2010–2015	v rámci ORP Hořice	
	počet akcí	celkový podíl škol, podílejících se na čerpání investic
Celkový počet investičních akcí základních škol, které v posledních 5 letech proběhly z prostředků EU do infrastruktury školy (stavba, rekonstrukce, modernizace budovy, učebny, místnosti, dvora atp.)	11	53,80%
Celkový podíl škol, které v posledních 5 letech investovaly z EU do vnitřního vybavení školy	84	100%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků ZŠ

Z výše uvedené tabulky je patrné, že všechny školy na území SO ORP Hořice investovaly do vnitřního vybavení. Toto vybavení bylo pořízeno z předchozích „šablon“, které MŠMT vypsal. Zatímco investiční akce do rekonstrukce a stavebních úprav škol a dalšího vybavení byly nad finanční možnosti mnohých zřizovatelů. Tak jen 7 škol ze 13 (53,8%) na území ORP Hořice se dočkalo nějakého stavebního vylepšení.

Co se týče investic do infrastruktury, bylo na území ORP Hořice nejvíce investováno do těchto aktivit:

Tabulka 32 - ZŠ v ORP Hořice - stavby, rekonstrukce a modernizace

Stavby, rekonstrukce a modernizace	v rámci ORP Hořice	
	počet akcí	celkový podíl škol, podílejících se na čerpání investic
Ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov; zateplení budov (projekty energeticky udržitelné školy apod.)	6	46,20%
Nová výstavba nebo přístavba budov	1	7,70%
Stavební úpravy a rekonstrukce kmenových tříd	1	7,70%
Stavební úpravy a rekonstrukce učebny fyziky	1	7,70%
Stavební úpravy a rekonstrukce knihovny, informačního centra školy	1	7,70%
Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, školní zahrady, dopravní hřiště, botanické zahrady, rybníky, učebny v přírodě, naučné stezky apod.	1	7,70%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků ZŠ

Z tabulky je patrné, že při investicích se hlavní zájem zřizovatelů obracel ke zvýšení energetických úspor budov (výměny oken, zateplení apod.) a tím i ke snížení provozních výdajů za jejich vytápění. Ostatní investiční akce probíhaly individuálně podle potřeb a finančních možností zřizovatelů ZŠ.

Tabulka 33 - ZŠ v ORP Hořice - vnitřní vybavení

Vnitřní vybavení	v rámci ORP Hořice	
	počet akcí	celkový podíl škol, podílejících se na čerpání investic
Interaktivní tabule	12	92,30%
Vybavení mobilní počítačové učebny (např. notebooky, tablety);	8	61,50%
Audiovizuální technika (televize, projektory apod.)	8	61,50%
Software pro ICT techniku	8	61,50%
Vybavení kmenových tříd	7	53,80%
Vybavení počítačové učebny (stolní počítače)	5	38,50%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků ZŠ

Z projektu MŠMT „EU – peníze školám“ si školy ponejvíce opatřovaly vybavení ICT technikou. Na toto vybavení zpravidla nejsou prostředky ani od státu ani od zřizovatelů. Takže 92% škol na území ORP Hořice si pořídilo interaktivní tabuli a ostatní počítačovou techniku. Z toho vyplývá, že školy použily peníze na základní vybavení (ICT je dnes základní vybavení) a nikoli na nějaký nadstandard. Toto nezbytné vybavení, které je dnes běžnou součástí při vzdělávání dětí a žáků, je nedostatečně finančně pokryto. Finanční podhodnocení způsobilo, že původní ICT vybavení získané z projektu „INDOŠ – internet do škol“ z roku 2004 bylo již natolik technicky zastaralé, že jeho modernizace byla nezbytná a proto toto vnitřní vybavení většina škol pořizovala z projektu „EU – peníze školám“. Tento projekt proběhl v letech 2011 - 2013, takže v nejbližší době budou školy v oblasti SO ORP Hořice opět ve stejné situaci a na další modernizaci ICT techniky, která mezi tím pomalu zastarává, budou zase potřebovat peníze, aby mohly techniku obnovit.

Jelikož z prostředků EU v minulých šablonách pořídily školy převážně obnovu ICT vybavení, nemohly investovat do tolik potřebného polytechnického vybavení a potřeb pro rozvíjející se inkluzi, protože na toto již finanční prostředky nezbyly. Jen 3 nákupy škol z ORP Hořice směřovaly do vybavení polytechnických učeben (fyziky, chemie, přírodopisu, dílny, kuchyňky apod.), z celkem 84 akcí všech škol v našem území.

Tabulka 34 - ZŠ v ORP Hořice - Rozvoj infrastruktury základních škol ve vazbě na oblasti podporované z OP VV

Vytvořila Vaše škola v rámci účasti na evropských projektech (např. OP VK aj.) inovativní výukové materiály nebo didaktické pomůcky k rozvoji následujících oblastí?	ANO (ŠKOLY)	POČET PROJEKTŮ
Inkluzivní / společné vzdělávání v ZŠ	2	3
Čtenářská gramotnost v ZŠ	8	9
Matematická gramotnost v ZŠ	4	4
Jazyková gramotnost v ZŠ	6	6
Podnikavost, iniciativa a kreativita v ZŠ	1	1
Polytechnické vzdělávání v ZŠ	1	1
Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence v ZŠ	1	1
Kariérové poradenství v ZŠ	0	0

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků MŠ

II. – III. Podpora rozvoje matematické gramotnosti

Potřeby na podporu rozvoje těchto dovedností definují školy na území ORP Hořice podle výsledků vzešlých z dotazníkového šetření MŠMT takto:

Tabulka 35 - ZŠ v ORP Hořice - Matematická gramotnost

TABULKA Č. 10: Matematická gramotnost	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících zlepšení ¹⁾		Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	2016–2018	2019–2020	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Škola podporuje rozvoj matematické gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	69,2%	23,1%	2,85	2,75	2,82
2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	69,2%	15,4%	2,77	2,66	2,65
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti matematické gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	61,5%	15,4%	2,23	2,29	2,34
4. Ve škole je podporováno matematické myšlení u žáků (příklady k řešení a pochopení každodenních situací, situací spojených s budoucí profesí nebo k objasnění přírodních zákonů, atp.)	61,5%	15,4%	2,85	2,75	2,75
5. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o matematiku	46,2%	30,8%	2,15	2,23	2,30
6. Ve škole existují pravidelné kroužky / doučování / mimoškolní aktivity v oblasti matematické gramotnosti (např. kroužek zábavné logiky apod.)	46,2%	15,4%	1,92	1,70	1,83
7. Ve škole jsou realizovány mimovýukové akce pro žáky na podporu matematické gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny apod.)	53,8%	23,1%	1,85	1,76	1,75
8. Škola informuje a spolupracuje v oblasti matematické gramotnosti s rodiči (představení kroužků, aktivit a profesí spojených s rozvojem matematické gramotnosti např. projektové dny, dny otevřených dveří apod.)	46,2%	23,1%	1,77	1,68	1,73
9. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické gramotnosti	69,2%	23,1%	2,23	2,34	2,41
10. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje matematické gramotnosti	69,2%	23,1%	2,69	2,66	2,70
11. Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ	69,2%	7,7%	2,15	2,25	2,35

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků ZŠ

Zeleně jsou zvýrazněné položky, které MŠ plánují nejčastěji zlepšovat.

Červeně zvýrazněné hodnoty znamenají nižší než průměrné hodnoty v rámci ČR.

Většina škol v území SO ORP Hořice podporuje rozvoj matematické gramotnosti, učitelé rozvíjejí své znalosti a dovednosti a ve škole je podporováno matematické myšlení žáků. Více než polovina ZŠ pak potřebuje doplnit literaturu, multimédia a další materiálně technické vybavení pro rozvoj této gramotnosti. Vážne spolupráce s rodiči v této oblasti, téměř polovina škol nerealizuje žádné akce podporující tuto spolupráci. Jak je výše uvedeno, nezájem rodičů o tuto aktivitu je jednou z dalších překážek této spolupráce.

Tabulka 36 - ZŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti rozvoje matematické gramotnosti

Překážky v oblasti rozvoje matematické gramotnosti	PŘEKÁŽKA	HLAVNÍ PŘEKÁŽKA
Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotnosti, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.)	77%	54%
Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.)	54%	0%
Nezájem ze strany žáků a rodičů	38%	15%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků ZŠ

II. – III. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti

Tabulka 37 - ZŠ v ORP Hořice - čtenářská gramotnost

TABULKA Č. 7: Čtenářská gramotnost	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících zlepšení ¹⁾		Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	2016–2018	2019–2020	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Škola podporuje rozvoj čtenářské gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	69,2%	23,1%	2,92	2,87	2,88
2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	69,2%	23,1%	2,69	2,75	2,76
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	76,9%	15,4%	2,00	2,35	2,39
4. Škola podporuje základní znalosti a dovednosti, základní práce s textem (od prostého porozumění textu k vyhledávání titulů v knihovně podle potřeb žáků)	76,9%	7,7%	2,77	2,89	2,92
5. Škola podporuje vyšší stupeň komplexního čtenářství (od chápání kontextu, vyvozování a formulace závěrů z textu, porovnávání zdrojů apod.)	76,9%	7,7%	2,23	2,50	2,52
6. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní atp.	69,2%	7,7%	2,00	2,07	2,18
7. Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní) přístupná podle potřeb a možností žáků	61,5%	15,4%	3,00	2,69	2,83
8. Ve škole se realizují čtenářské kroužky/pravidelné dílny čtení/jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj čtenářské gramotnosti	61,5%	23,1%	1,54	1,86	2,02
9. Ve škole jsou realizovány mimovýukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny, realizace autorských čtení, výstavy knih ...)	61,5%	30,8%	1,62	2,07	2,19
10. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči (prezentace služeb školní / obecní knihovny, existence čtenářských kroužků, aktivit v oblasti čtení, čtenářského klubu – např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.)	53,8%	23,1%	2,15	2,10	2,19
11. Ve škole existuje čtenářský podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, prostor s informacemi z oblasti čtenářské gramotnosti apod.)	69,2%	30,8%	2,08	2,19	2,28
12. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské gramotnosti např. pro vystavování prací žáků (včetně audiovizuální techniky)	61,5%	30,8%	2,00	2,27	2,34
13. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti	61,5%	30,8%	2,54	2,58	2,63
14. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ	76,9%	15,4%	2,54	2,45	2,54

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Zeleně jsou zvýrazněné položky, které MŠ plánují nejčastěji zlepšovat.

Červeně zvýrazněné hodnoty znamenají nižší než průměrné hodnoty v rámci ČR.

Největšími překážkami v rozvoji této gramotnosti, jak ukazuje tabulka dole, se jeví stále se rozevírající nůžky v úrovni kulturního vnímání ve společnosti. Zatímco jedna skupina obyvatel se více věnuje kultuře, navštěvuje divadelní představení, koncerty a výstavy, nebo se dokonce aktivně kulturně angažuje (divadelní a pěvecké spolky, kapely a orchestry apod.), další skupina obyvatel tyto aktivity nevyhledává a žije čistě konzumním způsobem života, kdy největším kulturním zážitkem jsou plytké seriály komerčních televizí. Někteří rodiče nerozvíjejí ani nepodporují čtenářské dovednosti svých dětí (žáků), protože v tom nevidí dostatečný smysl. Nedostatečná čtenářská vyspělost komplikuje i další oblasti rozvoje osobnosti dětí a žáků a má dopad i na jejich studijní výsledky. Výše popsané nedostatky pak musí nahradit školní vzdělání. Školám ale chybí dostatečné finanční prostředky na rozvoj těchto dovedností.

Tabulka 38 - ZŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti

Překážky v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti	PŘEKÁŽKA	HLAVNÍ PŘEKÁŽKA
Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotnosti, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.)	85%	54%
Nezájem ze strany žáků a rodičů	46%	15%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků ZŠ

IV. Podpora polytechnického vzdělávání

Tabulka 39 - ZŠ v ORP Hořice - polytechnické vzdělávání

TABULKA Č. 19: Polytechnické vzdělávání	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících zlepšení ¹⁾		Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	2016–2018	2019–2020	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Technické vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV	46,2%	38,5%	2,46	2,75	2,80
2. Přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV	53,8%	15,4%	3,00	2,91	2,99
3. Příslušní učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	38,5%	46,2%	2,15	2,51	2,52
4. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol	38,5%	38,5%	1,77	2,14	2,17
5. Škola má zpracovány plány výuky polytechnických předmětů (matematiky, předmětů přírodovědného a technického směru, vzdělávací oblasti Člověk a svět práce), které jsou vzájemně obsahově i časově provázány	38,5%	30,8%	2,54	2,60	2,71
6. Škola podporuje zájem žáků o oblast polytechniky propojením znalostí s každodenním životem a budoucí profesí	61,5%	38,5%	2,31	2,59	2,63
7. Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru	46,2%	46,2%	1,92	2,27	2,29
8. Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, různé projekty apod. podporující praktickou stránku polytechnického vzdělávání a rozvíjející manuální zručnost žáků	61,5%	30,8%	2,31	2,34	2,38
9. Škola spolupracuje se SŠ, VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření	23,1%	15,4%	1,62	1,64	1,66
10. Na škole probíhá výuka vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích – metoda CLIL	7,7%	15,4%	1,00	1,13	1,13
11. Škola podporuje samostatnou práci žáků v oblasti polytechnického vzdělávání	46,2%	38,5%	2,08	2,22	2,24
12. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o polytechniku	38,5%	30,8%	1,46	1,87	1,91
13. Ve škole existují kroužky/pravidelné dílny/jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání	38,5%	38,5%	1,31	1,88	1,89
14. Na škole se realizují mimovýukové akce pro žáky na podporu polytechnického vzdělávání a zvýšení motivace žáků (např. projektové dny, realizace exkurzí, diskuse s osobnostmi apod.)	53,8%	23,1%	2,00	2,25	2,25
15. Škola aktivně podporuje předškolní polytechnickou výchovu (např. spolupráce s MŠ)	30,8%	23,1%	1,85	1,93	1,85
16. Škola spolupracuje s místními firmami/podnikateli	30,8%	38,5%	1,69	1,78	1,66
17. Škola informuje o oblasti polytechnického vzdělávání rodiče (publicita akcí, kroužků, aktivit – projektové dny, dny otevřených dveří apod.)	46,2%	30,8%	1,77	2,16	2,21
18. Ve škole existuje podnětné prostředí / prostor s informacemi z oblasti polytechnického vzdělávání pro žáky i učitele (fyzické či virtuální místo s možností doporučit, sdílet, ukládat či vystavovat informace, výrobky, výsledky projektů...)	38,5%	53,8%	1,62	2,08	2,08
19. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálovým zabezpečením na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání (např. učebny pro výuku chemie, fyziky, přírodopisu ad.)	23,1%	38,5%	1,46	1,96	2,04
20. Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání	30,8%	53,8%	2,15	2,38	2,43

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Zeleně jsou zvýrazněné položky, které MŠ plánují nejčastěji zlepšovat.

Červeně zvýrazněné hodnoty znamenají nižší než průměrné hodnoty v rámci ČR.

Polytechnická výchova byla v minulosti značně zanedbána a odsunuta mimo hlavní zájem škol. Proto nastala situace, že některé školy vůbec nemají odborné učebny pro toto vzdělávání (dílny, kuchyňky, pozemky) a učitele s patřičnou aprobací. Toto zanedbání se projevuje v poslední době, kdy žáci opouštějí školy bez znalostí a dovedností v tomto oboru. To ztěžuje uplatnění žáků v technických oborech a na odborných učilištích, průmyslových školách a posléze na technických univerzitách se projevuje jejich velký nedostatek, který kritizují technické firmy. Žáci si vybírají ke studiu převážně humanitní obory, kde uplatnění po ukončení studia je mnohem menší, protože trh práce je těmito typy absolventů přesycen. Při realizaci polytechnického vzdělávání se pak na našem území ukazují jako největší překážky nedostatek finančních prostředků nejen na nové učebny a vybavení pro realizaci tohoto vzdělávání, ale i jen na vybavení a vedení alespoň kroužků a zájmových organizací s tímto zaměřením.

Tabulka 40 - ZŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání

Překážky v oblasti polytechnického vzdělávání	PŘEKÁŽKA	HLAVNÍ PŘEKÁŽKA
Nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod.	54%	8%
Nedostatek financí na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků	69%	38%
Učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v CLIL	62%	0%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků ZŠ

V. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání

Tabulka 41 - ZŠ v ORP Hořice - Podpora inkluzivního / společného vzdělávání

TABULKA Č. 4: Inkluzivní / společné vzdělávání	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících zlepšení ¹⁾		Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	2016–2018	2019–2020	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny žáky bez rozdílu (včetně žáků s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) apod.)	69,2%	23,1%	2,46	2,52	2,61
2. Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení učeben a dalších prostorů školy)	15,4%	30,8%	1,54	1,58	1,63
3. Škola umí komunikovat s žáky, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy	38,5%	15,4%	3,31	3,04	3,05
4. Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.)	76,9%	15,4%	2,31	2,50	2,45
5. Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.)	53,8%	15,4%	2,54	2,55	2,64
6. Škola upravuje organizaci a průběh vyučování v souladu s potřebami žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (např. poskytuje skupinovou výuku pro nadané žáky, skupiny mohou být tvořeny žáky z různých ročníků, doučování apod.)	53,8%	23,1%	2,54	2,55	2,50
7. Škola má vytvořený systém podpory pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (je vybavena kompenzačními/ speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.)	69,2%	15,4%	2,31	2,66	2,68
8. Pedagogové umí využívat speciální učebnice, pomůcky i kompenzační pomůcky	76,9%	7,7%	2,23	2,59	2,54
9. Škola umí připravit všechny žáky na bezproblémový přechod na další stupeň vzdělávání	69,2%	7,7%	2,92	2,94	2,96
10. Vyučující spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb žáků (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání žáků apod.)	53,8%	7,7%	3,08	3,04	3,06
11. Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami žáků tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného žáka (např. učivo určené nadaným žákům je rozšiřováno a prohlubováno v souladu s jejich předpoklady, tvorba žákovských portfolií apod.)	46,2%	30,8%	2,54	2,68	2,72
12. Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagoga) i nepedagogickými pracovníky (tlumočnicko do českého znakového jazyka, osobní asistent)	38,5%	23,1%	2,23	2,36	2,54
13. Škola zajišťuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů žáka	53,8%	0,0%	2,23	2,27	2,34
14. Vyučující realizují pedagogickou diagnostiku žáků, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o žáky	61,5%	23,1%	2,77	2,60	2,64
15. Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince	15,4%	0,0%	1,08	1,28	1,27
16. Pedagogové využívají v komunikaci se žákem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení žáka a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání	61,5%	15,4%	2,62	2,65	2,69
17. Škola klade důraz nejen na budování vlastního úspěchu žáka, ale i na odbourávání bariér mezi lidmi, vede k sounáležitosti se spolužáky a dalšími lidmi apod.	61,5%	7,7%	3,00	2,90	2,94
18. Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi žáky jako zdroj zkušenosti a příležitost k vlastnímu seberozvoji	61,5%	15,4%	2,69	2,72	2,73
19. Škola učí všechny žáky uvědomovat si práva a povinnosti (vína, trest, spravedlnost, úmluva o právech dítěte apod.)	38,5%	15,4%	3,15	3,05	3,07

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Zeleně jsou zvýrazněné položky, které MŠ plánují nejčastěji zlepšovat.

Červeně zvýrazněné hodnoty znamenají nižší než průměrné hodnoty v rámci ČR.

V naší oblasti se nachází pouze jediná školní budova běžné základní školy, která je vybavena jako bezbariérová. Problém inkluze, který je v současné době hlavním tématem diskuzí odborné i laické veřejnosti a námětem reportáží všech televizí, řeší školy na území SO ORP Hořice již několik let. Většina škol na našem území ji úspěšně zvládá. Postoje ZŠ k rozvoji inkluze i k její realizaci znázorňuje následující tabulka. Mnoho ZŠ v naší oblasti již inkluzivní vzdělávání poskytuje. Snahu zlepšit a rozvíjet se v oblasti inkluzivního vzdělávání na území SO ORP Hořice mají všechny školy. Největší překážky rozvoje v této oblasti identifikovaly ZŠ v následující tabulce:

Tabulka 42 - ZŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti podpory inkluzivního/ společného vzdělávání

Překážky v rámci podpory inkluze / společného vzdělávání	PŘEKÁŽKA	HLAVNÍ PŘEKÁŽKA
Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami žáků (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky)	77%	62%
Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.)	62%	0%
Technická nemožnost bezbariérových úprav školy	69%	15%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků ZŠ

VI. Podpora kompetencí pro podnikavost, iniciativu a kreativitu

Tabulka 43 - ZŠ v ORP Hořice - podpora kompetencí pro podnikavost, iniciativu a kreativitu

TABULKA Č. 16: Podnikavost, iniciativa a kreativita	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících zlepšení ¹⁾		Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	2016–2018	2019–2020	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Škola podporuje klíčové kompetence k rozvoji kreativity podle RVP ZV	38,5%	53,8%	2,62	2,73	2,76
2. Učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti podpory kreativity a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	38,5%	53,8%	2,38	2,60	2,63
3. Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity mezi sebou i s učiteli z jiných škol	53,8%	46,2%	2,08	2,24	2,33
4. Škola systematicky učí prvkům iniciativy a kreativity, prostředí i přístup pedagogů podporuje fantazii a iniciativu dětí	46,2%	46,2%	2,46	2,58	2,63
5. Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní řešení, nést rizika i plánovat a řídit projekty s cílem dosáhnout určitých cílů (např. projektové dny; při výuce jsou zařazeny úlohy s vícevariantním i neexistujícím řešením atp.)	38,5%	46,2%	2,69	2,54	2,57
6. Žáci se aktivně podílejí na činnostech fiktivních firem či akcích Junior Achievement nebo v obdobných dalších (např. Podnikavá škola), a/nebo se aktivně podílejí na přípravě a realizaci projektů školy	15,4%	7,7%	1,31	1,51	1,53
7. Škola organizuje konzultace, debaty a exkurze na podporu podnikavosti, iniciativy pro žáky i učitele	30,8%	23,1%	1,23	1,66	1,60
8. Škola rozvíjí finanční gramotnost žáků (učí je znát hodnotu peněz, pracovat s úsporami, spravovat záležitosti, znát rizika)	61,5%	23,1%	3,00	2,73	2,73
9. Ve škole existuje prostor pro pravidelné sdílení zkušeností (dílny nápadů apod.)	38,5%	30,8%	1,38	1,73	1,76
10. Ve škole je v rámci vzdělávacího procesu nastaveno bezpečné prostředí pro rozvoj kreativity, iniciativy a názorů žáků	38,5%	30,8%	2,69	2,71	2,77

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Zeleně jsou zvýrazněné položky, které MŠ plánují nejčastěji zlepšovat.

Červeně zvýrazněné hodnoty znamenají nižší než průměrné hodnoty v rámci ČR.

Naše oblast se ve vzdělávání zaměřeném na zvyšování kompetencí pro podnikavost, iniciativu a kreativitu teprve rozvíjí. Není zatím plně ujasněn obsah a forma tohoto vzdělávání, není úplně jasné, do které kompetence tuto oblast zařadit a nejsou ani vzdělání učitelé pro tyto předměty. Kreativita je rozvíjena ve výchovách (hudební, výtvarná), podnikavost a iniciativa jsou rozmělněny do ostatních předmětů a výukových oblastí. Některé školy v území uplatňují formu projektového učení, jiné školy naplnění tohoto obsahu teprve hledají. To je vidět i v následující tabulce, kde největšími překážkami je nedostatek pracovních a výukových materiálů, na které školy nemají peníze. Problematická je též neexistence vazeb mezi školami a zaměstnavateli či podnikateli v regionu. Spolupráce takřka není, nebo je jen velmi povrchní a formální (exkurze).

Tabulka 44 - ZŠ v ORP Hořice - překážky v rámci rozvoje kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativité

Překážky v rámci rozvoje kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativité	PŘEKÁŽKA	HLAVNÍ PŘEKÁŽKA
Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami	46%	8%
Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity	54%	15%
Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	85%	38%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků ZŠ

Další oblasti podpory ZŠ z OP VVV:

I. Podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

Tabulka 45 - ZŠ v ORP Hořice - podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

TABULKA Č. 23: Digitální kompetence pedagogických pracovníků	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících zlepšení ¹⁾		Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	2016–2018	2019–2020	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Pedagogové využívají ICT učebnu nebo školní stolní počítače při výuce (nejen informatiky)	46,2%	23,1%	2,92	2,98	2,98
2. Pedagogové využívají školní mobilní ICT vybavení ve výuce (notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod.)	38,5%	23,1%	2,62	2,42	2,48
3. Pedagogové využívají možnosti BYOD pro konkrétní projekty žáků (umožnění žákům používat ve výuce jejich vlastní technická zařízení typu ICT, tj. notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod.)	23,1%	15,4%	1,38	1,35	1,36
4. Pedagogové využívají mobilní ICT vybavení a digitální technologie při výuce v terénu, v projektové výuce apod.	46,2%	30,8%	1,77	1,81	1,78
5. Pedagogové využívají pro výuku volně dostupné, bezpečné, otevřené internetové zdroje	38,5%	15,4%	2,85	2,92	2,92
6. Pedagogové se orientují v rámci svého předmětu ve volně dostupných zdrojích na internetu	46,2%	15,4%	2,85	2,87	2,88
7. Pedagogové umí systematicky rozvíjet povědomí o internetové bezpečnosti a kritický pohled na internetový obsah k rozvoji znalostí a dovedností žáků	53,8%	30,8%	2,54	2,82	2,79

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Zeleně jsou zvýrazněné položky, které MŠ plánují nejčastěji zlepšovat.

Červeně zvýrazněné hodnoty znamenají nižší než průměrné hodnoty v rámci ČR.

V našem území převládají školy malotřídního typu, kde vyučují 2 až 3 pedagogové. V této situaci se jen velmi obtížně hledá prostor pro jakékoliv školení, oblast ICT nevyjímaje. Školy jsou poměrně slušně výpočetní technikou vybaveny (z minulých šablon). Požívají se interaktivní tabule, které se učitelé naučili ovládat. Použití výpočetní techniky se u malých škol stalo každodenní samozřejmostí. Ve velkých školách je situace obdobná. Největším problémem, který se samozřejmě pojí s nedostatkem financí, je neexistence vlastního ICT specialisty (nikoli pedagoga), který by školní síť spravoval a ICT zařízení udržoval v bezporuchovém chodu. Tyto osoby si školy pouze občasně najímají, a to jen v případě nějakých komplikací.

Tabulka 46 - ZŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

Překážky v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků	PŘEKÁŽKY	HLAVNÍ PŘEKÁŽKY
Nedostatek časových možností k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí	62%	15%
Nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení (včetně údržby stávající techniky)	77%	62%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků ZŠ

II. Jazykové vzdělávání

Tabulka 47 - ZŠ v ORP Hořice - jazykové vzdělávání

TABULKA Č. 13: Jazyková gramotnost	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících zlepšení ¹⁾		Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	2016–2018	2019–2020	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Škola podporuje rozvoj jazykové gramotnosti v rámci školních vzdělávacích plánů (má stanoveny konkrétní cíle)	0,0%	0,0%	2,85	2,80	2,88
2. Učitelé 1. i 2. stupně, učitelé jazyků i ostatních předmětů rozvíjejí své znalosti v oblasti jazykových znalostí a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	84,6%	7,7%	2,62	2,69	2,70
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti jazykové gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	69,2%	15,4%	2,31	2,26	2,35
4. Rozvoj jazykové gramotnosti je obsahem výuky řady předmětů (např. uplatňování rozšiřujících autentických cizojazyčných materiálů – textů, nahrávek apod.)	84,6%	0,0%	1,92	1,97	2,03
5. Škola u žáků rozvíjí chápání života v jiných kulturách a zprostředkovává jim ho (např. prostřednictvím filmů, fotografií, zahraničních pobytů apod.)	76,9%	15,4%	2,54	2,52	2,61
6. Škola podporuje jazykovou rozmanitost formou nabídky cizích jazyků	53,8%	0,0%	2,00	2,17	2,25
7. Škola vytváří dostatek příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (eTwinning, výměnné pobyty apod.)	61,5%	7,7%	1,62	1,71	1,75
8. Ve škole se využívá knihovna (školní / místní) obsahující cizojazyčnou literaturu přístupnou podle potřeb žáků	61,5%	7,7%	1,38	1,56	1,58
9. Ve škole jsou využívány učebnice, cizojazyčná literatura, multimédia a další materiály pro rozvoj jazykové gramotnosti	84,6%	0,0%	2,38	2,46	2,54
10. Ve škole existují pravidelné jazykové kroužky /doučování/ mimoškolní aktivity	69,2%	0,0%	2,08	2,15	2,22
11. Ve škole jsou realizovány akce pro žáky na podporu jazykové gramotnosti (např. interaktivní výstavy knih apod.)	61,5%	0,0%	1,54	1,56	1,57
12. Škola informuje a spolupracuje v oblasti jazykové gramotnosti s rodiči (představení cizích jazyků, knihovny, kroužků, aktivit spojených s jazykovou gramotností např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.)	61,5%	23,1%	1,62	1,81	1,91
13. Ve škole existuje jazykové podnětné prostředí (koutky, nástěnky apod.)	76,9%	15,4%	1,92	2,25	2,25
14. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálovým zabezpečením pro výuku cizích jazyků	76,9%	23,1%	2,23	2,49	2,53
15. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti	69,2%	30,8%	2,46	2,71	2,74
16. Škola pravidelně nakupuje aktuální učebnice, cizojazyčnou literaturu, multimédia pro rozvoj jazykové gramotnosti	84,6%	15,4%	2,31	2,50	2,61
17. Škola spolupracuje s rodilým mluvčím	53,8%	0,0%	1,23	1,42	1,49

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Zeleně jsou zvýrazněné položky, které MŠ plánují nejčastěji zlepšovat.

Červeně zvýrazněné hodnoty znamenají nižší než průměrné hodnoty v rámci ČR.

Jazykové vzdělávání se jeví v dnešní Evropě jako jedna z nejdůležitějších oblastí dalšího rozvoje osobnosti žáků i pedagogů. Tato oblast vzdělávání by měla být nastavena na základních školách tak, aby vytvářela základ pro celoživotní vzdělávání v tomto oboru. Ačkoli se situace lepší, stále je mnoho žáků nedostatečně motivovaných zejména ze strany rodičů. Někteří rodiče nejsou jazykově vybaveni, a proto nevedou v tomto směru ani své děti. Dále jsou problémem i rozdílné finanční možnosti některých rodin, které nemohou svému dítěti zaplatit zahraniční pobyt, mezinárodní exkurzi apod. Hlavní překážkou pro rozvoj jazykové gramotnosti jsou opět finanční prostředky, jak je vidět v následující tabulce.

Tabulka 48 - ZŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti

Překážky v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti	PŘEKÁŽKA	HLAVNÍ PŘEKÁŽKA
Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotnosti, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.)	69%	38%
Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.)	54%	8%
Nezájem ze strany žáků a rodičů	46%	31%

Zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých dotazníků ZŠ

III. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

Tabulka 49 - ZŠ v ORP Hořice - podpora sociálních, občanských a dalších klíčových kompetencí

TABULKA Č. 22: Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících zlepšení ¹⁾		Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	2016–2018	2019–2020	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
1. Ve škole je pěstována kultura komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání	38,5%	15,4%	3,15	3,05	3,05
2. Ve škole je pěstováno kulturní povědomí a kulturní komunikace (tj. rozvoj tvůrčího vyjadřování myšlenek, zážitků a emocí různými formami využitím hudby, divadelního umění, literatury a vizuálního umění)	61,5%	15,4%	2,62	2,78	2,81
3. Škola buduje povědomí o etických hodnotách, má formálně i neformálně jednoznačně nastavená a sdílená spravedlivá pravidla společenského chování a komunikace, která se dodržují	61,5%	7,7%	2,85	3,01	3,00
4. Žáci jsou vedeni ke konstruktivním debatám	69,2%	7,7%	2,69	2,66	2,70
5. Uvnitř školy se pěstuje vzájemná spolupráce učitele, rodičů a žáků	61,5%	7,7%	3,00	2,98	2,98
6. Škola u žáků rozvíjí schopnosti sebereflexe a sebehodnocení	76,9%	7,7%	2,62	2,71	2,75
7. Škola motivuje žáky k celoživotnímu učení	76,9%	7,7%	2,62	2,68	2,75
8. Škola rozvíjí schopnost říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc	69,2%	7,7%	2,77	2,92	2,93
9. Škola učí používat jistě a bezpečně informační, komunikační a další technologie	61,5%	7,7%	2,92	2,87	2,92
10. Škola rozvíjí schopnosti žáků učit se, zorganizovat si učení, využívat k tomu různé metody a možnosti podle vlastních potřeb (učit se samostatně, v rámci skupin apod.)	69,2%	7,7%	2,69	2,73	2,77
11. Výuka podporuje zapojení žáků do společenského a pracovního života	61,5%	7,7%	2,77	2,81	2,80
12. Škola připravuje žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, rozvíjí občanské kompetence (např. formou žákovské samosprávy apod.)	53,8%	7,7%	2,31	2,55	2,61

Zdroj: vyhodnocení dotazníků MŠMT – poskytnuto ORP Hořice

Zeleně jsou zvýrazněné položky, které MŠ plánují nejčastěji zlepšovat.

Červeně zvýrazněné hodnoty znamenají nižší než průměrné hodnoty v rámci ČR.

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že školy v naší oblasti v těchto dovednostech u žáků za krajským i celostátním průměrem zaostávají, na druhou stranu většina škol v území si je toho vědoma a chce se v tomto směru intenzivně v nejbližším období rozvíjet. Pouze v jediné škole v našem území pracuje školní parlament.

Uspokojivý vývoj se zatím jeví (mírně nad krajským a celostátním průměrem) pouze v oblasti kultury komunikace mezi účastníky vzdělávání.

2.1.4.3. Dotazníkové šetření uskutečněné realizačním týmem

Tým projektu MAP vzdělávání pro ORP Hořice se od jeho zahájení samostatně věnoval analýze území a prováděl vlastní dotazníkové šetření. Tato šetření probíhala od března 2016 do současnosti. Vedli jsme řízené rozhovory podle předem připravených otázek se všemi řediteli a ředitelkami všech typů škol a vzdělávacích zařízení formálního i neformálního typu, vč. zájmových a sportovních organizací, které vzdělávají děti a žáky do 15 let. Školská zařízení jsme navštívili přímo v jejich budově. Pokud se ředitelé měli vyjadřovat k nějakým potřebám či problémům, mohli je popisovat, popřípadě je přímo ukázat a problém pojmenovat přímo na místě. To se nám ukázalo jako velmi šťastné řešení, protože ředitelé se chovali zcela otevřeně a tipovali, co by se mohlo v jejich škole zlepšit, co je reálné. Všechny informace jsme pečlivě roztřídili a uspořádali do přehledných tabulek, ze kterých je možno vyčíst v zásadě stejné nebo podobné problémy, které školy uvedly i do dotazníků MŠMT. Tabulky jsme pak využívali při zpracování tohoto dokumentu.

Pohybovali jsme se po celé oblasti ORP Hořice, která oblast je oblastí venkovského typu, jak je výše několikrát zmíněno. Ukázalo se, že ředitelé velmi trefně umějí pojmenovat silné i slabší stránky své školy. Dovedou definovat potřeby a nebojí se sdělit i „vize snů“, na které škola prostě nemá peníze. Dle našeho posouzení to ukazuje na hluboké podfinancování českých škol, protože spousta oněch „snů“ by teoreticky sny být vůbec neměla, pokud chceme mluvit o kvalitnější vzdělávání. Navíc jsme pozvali ředitele, aktivní učitele i další zájemce (rodiče, veřejnost) ke spolupráci, k aktivní účasti v projektu MAP vzdělávání v ORP Hořice. Při studiu výstupů jsme zjistili, že školy potřebují všechny takřka bez výjimky investiční pobídky. Protože je zřizují malá města a obce, nelze se divit, že prostě nemají dostatek peněz na rekonstrukce léta zanedbávaných školních budov. Obce dělají dílčí úpravy, řeší havarijní situace, o které není ve starých budovách nouze. Mnohé školy mají nové zateplené fasády, opravená sociální zařízení, vyměněná okna pro zlepšení tepelných vlastností budovy. Některé budovy dokonce prošly celkovou rekonstrukcí, přesto se stále bavíme o základní údržbě. Školám chybí moderní zázemí pro venkovní činnosti dětí, školám chybí prostory pro odborné učebny, ... a další.

Z rozhovorů vyplynulo, že ředitelé často na úkor vlastní pedagogické práce v té které škole sledují všemožné možnosti získání grantů, dotací a projektů pro dovybavení své školy, aby svému zřizovateli usnadnili financování právě té jejich školy. Projekt na získání tabletů? Do něj! Příspěvek na kroužky a mimoškolní činnost? Sem s ním. Peníze pro čtenářskou gramotnost? Vše podle toho, co se zrovna nabízí bez možnosti nějaké dlouhodobé koncepce, protože nabídka se už nebude opakovat a kdo se opozdil nyní, ten má prostě smůlu. Ředitelé jsou schopni se v této nepřehledné situaci orientovat a získat peníze na dovybavení školy, které by měl mít automaticky od státu.

A jak vypadají ony vize v mateřských školách? Rekonstrukce zahrady s funkčními a bezpečnými herními prvky. Centra aktivit uvnitř heren, která by umožnila malým školáčkům realizovat se v různých činnostech a rozvíjet manuální zručnost a fantazii. Čtenářské koutky pro práci s knihami. Knihovničky vybavené knihami vhodnými pro tuto věkovou kategorii. Logické hry a stavebnice pro rozvoj myšlení a zlepšení jemné motoriky dětských prstíků. Vybavení učebny interaktivní technikou pro řádnou přípravu předškoláků. Programové vybavení pro tuto techniku. Logopeda pro práci s dětmi, které mají těžkosti s mluvením – a že je jich čím dál více. Chůva ke dvouletým dětem, kterými se naše školky začnou stále rychleji plnit. Lektorku pro seznamování dětí s cizím jazykem. Dostatek materiálu pro pracovní a výtvarné činnosti dětí. Tak vypadají přání a sny ředitelk (v naší oblasti nepracuje ve školce žádný

mužský pedagogický pracovník). Je jasné, že tohle by mělo být samozřejmostí, pokud chceme posouvat kvalitu předškolního školství někam výš a dál.

Základní školy mají také sny a vize. Čtyři muži ředitelé a tři ženy ředitelky by uvítali více prostoru a vybavení odborných učeben pro předměty jako chemie, fyziku či na výuku cizího jazyka. Prostor pro dílny či kuchyňku na výcvik pracovních návyků a dovedností. Doplnění knižního fondu. Možnost práce se žáky ve čtenářských kroužcích či v kroužcích matematických a logických dovedností. Rodilého mluvčího ve výuce cizího jazyka. Modernizaci vybavení počítačových učeben. Rekonstrukce zahrad pro výuku pracovních činností. Venkovní učebna pro přírodovědné předměty. Nákup pomůcek pro všechny předměty. Více interaktivní techniky do tříd. Školní psycholog pro řešení problémů v mezilidských vztazích. „Ajták“ – samozřejmost ve všech oblastech kromě školství.

Při zpracování a analyzování naší oblasti ORP Hořice jsme se podívali na problematiku vzdělávání i z druhé strany. Tedy – co na to děti? Jak je „snaha o vzdělávání“ poznamenala? Dlouho jsme přemýšleli, kterou věkovou skupinu dětí – žáků - by bylo dobré oslovit. Malé děti ještě nemají pevnější názor a jsou snadno ovlivnitelné způsobem dotazování a dotazovatelem nebo rodičem. Proto jsme se nakonec rozhodli pro ty nejstarší. Navštívili jsme všechny školy v našem území, které mají devátou třídu. Návštěvy jsme provedli v druhé polovině června, tedy v době kdy už je „dobožováno“. Děti jsou přijaty do středních škol a učilišť a známky jsou již uzavřeny. Očekávali jsme také už i jistý nadhled nad otázkami, které „deváťáci“ řešili.

Situace na základních školách je poznamenána nerovnoměrnými demografickými vlnami. Zatímco třídy na prvním stupni jsou přeplněné, protože se tam přelil babyboom z mateřských škol, deváté třídy jsou početné – okolo 15 či 16 dětí. Je to stav z předchozí doby, kdy byly ročníky málo naplněné, protože se dětí rodilo méně. Z naší analýzy mezi těmito žáky, jsme se dozvěděli velmi zajímavé informace, hodně potvrzující i výstupy z dotazníků MŠMT o potřebnosti rozvoje některých oblastí a dovedností.

Žáci se shodli na tom, že je škola naučila základům vzdělanosti, tedy číst, psát a počítat. Dále se jim snažila vštěpovat to, jak se mají slušně chovat. Mnozí se domnívají, že se naučili, jak vycházet s ostatními a vyjádřit svůj názor. Dále se naučili cizí jazyky. Někteří se domnívají, že je škola naučila zodpovědnosti. Naopak, nejvíce patnáctiletých se vyjádřilo, že je škola nenaučila a tudíž jim chybí praktické dovednosti do reálného života – pracovat s různými nástroji, něco pěstovat, vědět si rady se společenskými nebo právními problémy v praxi. Někteřím chybí hlubší znalost cizího jazyka v každodenním životě. Mají pocit, že potřebují více zkušeností pro zcela běžný kontakt. Jiní by přivítali hlubší znalosti z oblasti výpočetní techniky. Mnozí by uvítali i další dovednosti v mezilidských vztazích.

Analýza výsledků z řízených rozhovorů s vedoucími a představiteli zájmového a neformálního vzdělávání vč. ZUŠ, jsme využili a čerpali jsme z nich při zpracování kapitoly věnované této tematice níže v tomto dokumentu.

Kromě ředitelů, žáků a zájmových vedoucích jsme rovněž prováděli v rámci čerpání podkladů pro zpracování této analýzy dotazníkové šetření mezi rodiči žáků. Průzkum byl proveden anonymně. Výsledek zkrusluje fakt, že dotazníkového šetření se účastní aktivnější část rodičů, kteří nemají problémy ve vztahu ani v komunikaci se školou (zájmovou org.). Podle těchto rodičů jsou ve školách převážně pozitivní atmosféra a spolupráce s učiteli se převážně daří. Rodiče dle tohoto šetření řeší společně s učiteli problémy. Rodiče by neměnili styl výuky, někteří by se přikláněli ke změnám v hodnocení žáků. Zlepšení by mělo nastat ve vybavení škol a školek. Jako problém definují rodiče styl komunikace s agresivními žáky. Rodiče oceňují pestrost nabídky mimoškolních aktivit, chybí jim více zájmových kroužků v oblasti polytechnické výchovy a vzdělávání, případně nějaké „vědecké“ aktivity.

Rodiče jsou spokojeni s úrovní stravování a jako problém vidí dopravní obslužnost v malých obcích pro menší děti. Rodiče, kteří na dotazníky odpovídali, nemají většinou povědomí o moderních směrech a formách výuky a vzdělávání a ani se o ně nezajímají.

2.1.4. Charakteristika školství v řešeném území

2.1.4.1. Přiblížení problematiky školství v řešeném území – rozmístění škol, s čím se území obecně potýká v návaznosti na školství, apod.

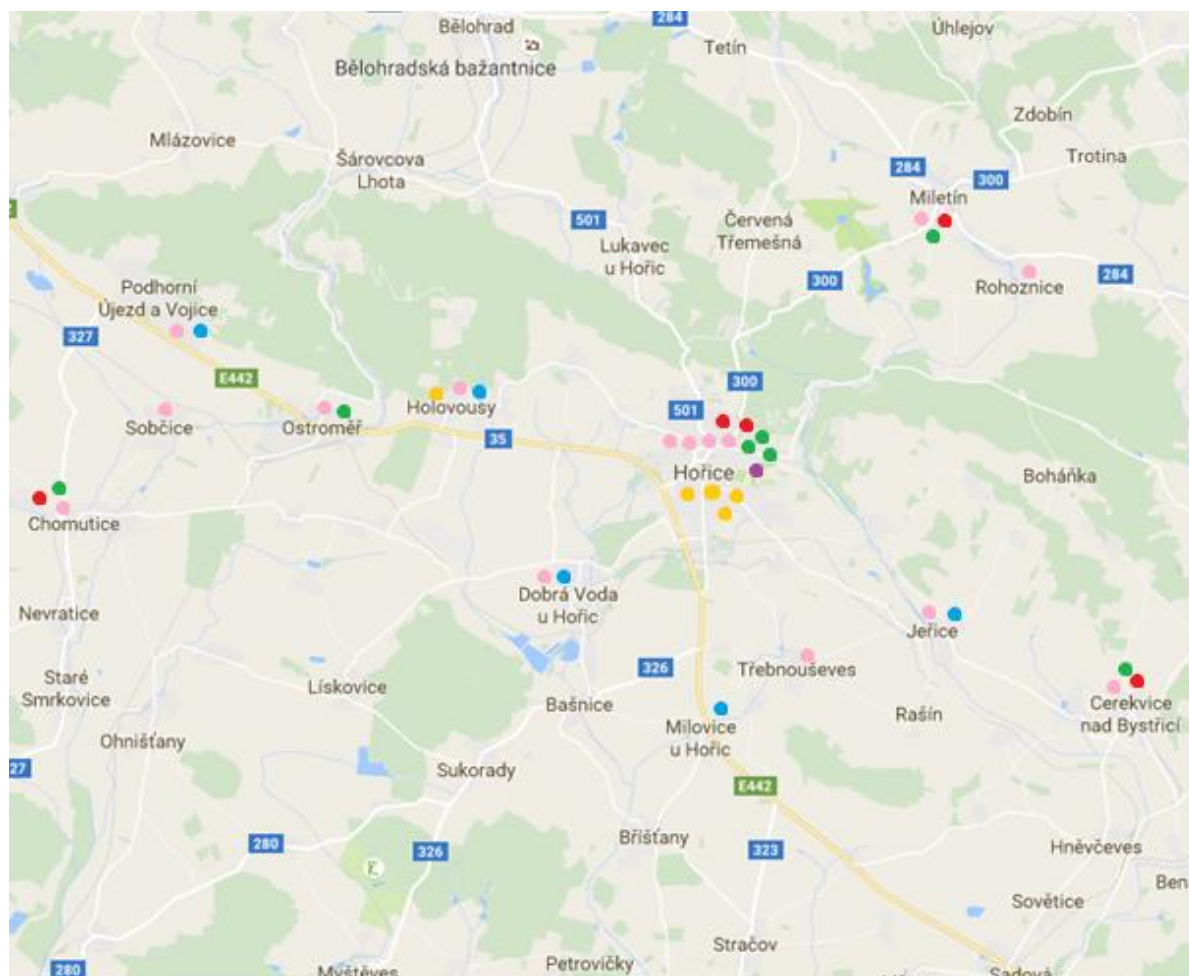
Oblast základního a předškolního vzdělávání je v SO ORP Hořice je dobře rozvinutá. V oblasti se nachází celkem 28 základních a mateřských škol a dalších školských a vzdělávacích zařízení (střední školy, odborná učiliště, volnočasové aktivity, neformální vzdělávání). Je možné říci, že celé území SO ORP Hořice je těmito zařízeními poměrně dobře pokryto. Školy v území jsou převážně venkovského typu, 7 škol základních je úplně organizovaných, 5 škol je malotřídních a 15 škol je mateřských, které jsou velmi často organizačně spojeny se školou základní. Mateřské školy tvoří nejpočetnější skupinu vzdělávacích zařízení v území SO ORP Hořice. Zřizovateli škol jsou obce, na jejichž území škola sídlí. Ne všechny obce v území SO ORP Hořice jsou však zřizovateli vzdělávacího zařízení. V samotných Hořicích jsou základní úplně organizované školy 3, dále jsou tu 3 školy mateřské (jedna je organizačně spojená se školou základní) a patří sem i jedna škola speciální, jejímž zřizovatelem je Královéhradecký kraj. Zbylé školy a školky jsou v malých městech a vesnicích. Prostorově se v zásadě jedná o území mezi Milovicemi a Miletínem na straně jedné a na druhé straně mezi Cerekvicí a Vojicemi. V současnosti je v oblasti SO ORP Hořice v základních školách 1612 žáků a v mateřských školách 619 dětí.

Dále je na území SO ORP Hořice 5 středních škol, přičemž 3 školy jsou spojené pod 1 ředitelství a zároveň je s nimi spojena i 1 vyšší odborná škola (pro rozvoj venkova). Dále se v území nachází 1 odborné učiliště a praktická škola a 2 základní umělecké školy. Zřizovateli školských zařízení (ZŠ a MŠ) jsou zpravidla obce, na jejichž území se zařízení nachází. Speciální školu, která je v Hořicích a slouží dětem se závažnými typy SVP, a střední školy zřizuje Královéhradecký kraj. Tři zařízení v Hořicích jsou soukromá - soukromé čtyřleté gymnázium Hořice, ZUŠ Melodie Hořice a lesní mateřská škola „Lišákovo doupě“, která zatím není zapsána v rejstříku školských zařízení. V Hořicích je jen 1 vzdělávací zařízení zaměřené na volnočasové aktivity dětí a studentů, a to Dům dětí a mládeže. Další volnočasové aktivity jsou nabízeny zájemcům v některých spolcích (Junák, Sokol, TJ Jiskra, SDH) a v malých obcích v základních a mateřských školách.

V SO ORP Hořice chybí zařízení jeslového typu a mateřská centra. Malé obce trápí složitější dopravní obslužnost, a pokud zároveň zřizují školská zařízení, bojují s finanční problematikou (především zajištění provozních výdajů včetně nákladů na údržbu, opravy, rekonstrukce a modernizace těchto zařízení, vč. vnitřního vybavení).

Obrázek 4 - mapa území SO ORP Hořice s barevným vyznačením vzdělávacích zařízení

Zdroj: vlastní zpracování

- mateřská škola
- základní škola málotřídní (1-5 ročník)
- základní škola plně organizovaná (1-9 ročník)
- základní škola speciální
- základní umělecká škola a její pobočka
- střední škola

2.1.4.2. Předškolní vzdělávání

► Vývoj počtu MŠ v řešeném území

Jak je výše uvedeno, na území MAP Hořice je 15 mateřských škol, z tohoto počtu je 7 mateřských škol zřízených jako samostatný subjekt a ostatní (8) jsou spojeny se základní školou. Jedna mateřská škola v Hořicích (MŠ Husova) otevírá 2 třídy pro děti se zdravotním znevýhodněním (speciální třídy). V posledních pěti letech přibyla v naší oblasti 1 MŠ (obec Třebnouševy). Dvě MŠ v území požádaly o rozšíření z důvodů navýšení kapacity, která je nedostačující pro další roky. Všechny mateřské školy

v území MAP Hořice jsou zřizovány obcemi. V území je ještě 1 soukromé zařízení – lesní školka „Lišákovo doupe“, která je zřízena soukromým subjektem a není zapsána v rejstříku škol. Jedná se o zapsaný spolek zřizující dětskou skupinu.

Tabulka 50 - Přehled mateřských škol v území MAP Hořice

Škola	Obec (město)
MŠ Hořice, Husova	Hořice
MŠ Na Habru, Hořice	Hořice
MŠ Pod Lipou, Hořice	Hořice
ZŠ a MŠ Na Daliborce, Hořice (MŠ)	Hořice
MŠ Třebnouševy	Třebnouševy
MŠ Sobčice	Sobčice
MŠ Rohoznice	Rohoznice u Miletína
MŠ Jeřice	Jeřice
ZŠ K.J. Erbena a MŠ Korálka Miletín (MŠ)	Miletín
ZŠ a MŠ Podhorní Újezd a Vojice (MŠ)	Podhorní Újezd a Vojice
ZŠ a MŠ Chodovice (MŠ)	Holovousy
ZŠ a MŠ Chomutice (MŠ)	Chomutice
ZŠ Eduarda Štorcha a MŠ Ostroměř (MŠ)	Ostroměř
ZŠ a MŠ Dobrá Voda u Hořic (MŠ)	Dobrá Voda u Hořic
ZŠ a MŠ Cerekvice (MŠ)	Cerekvice nad Bystřicí

Zdroj: vlastní zpracování

► Vývoj počtu dětí v MŠ

Celková maximální kapacita MŠ na území MAP Hořice je 619 míst a k 30. 6. 2016 byla naplněna takřka z 92%, přičemž některým MŠ musela být povolena výjimka pro navýšení počtu dětí (celkem 6 MŠ). Vzhledem k tomu, že skončila vlna vyšší porodnosti, lze předpokládat, že v nejbližších letech dojde k poklesu počtu dětí v některých MŠ. V obcích, kde probíhá nová výstavba pro mladé rodiny, lze předpokládat navýšení a možná i přechodný nedostatek míst v MŠ.

Tabulka 51 - MŠ v SO ORP Hořice - popis MŠ, kapacita, počet žáků

Základní škola a mateřská škola	kapacita školy	počet žáků	Žáci plnící docházku podle § 38	počet tříd	z toho speciálních
MŠ Hořice, Husova	94	93		5	2
MŠ Na Habru, Hořice	84	84		3	0
MŠ Pod Lipou, Hořice	60	56		2	0
ZŠ a MŠ Na Daliborce, Hořice (MŠ)	53	52		2	0
MŠ Třebnouševs	28	26		1	0
MŠ Sobčice	28	22		1	0
MŠ Rohoznice	28	27		1	0
MŠ Jeřice	30	22		1	0
ZŠ K.J. Erbena a MŠ Korálka Miletín (MŠ)	40	40		2	0
ZŠ a MŠ Podhorní Újezd a Vojice (MŠ)	30	21		1	0
ZŠ a MŠ Chodovice (MŠ)	28	26		1	0
ZŠ a MŠ Chomutice (MŠ)	25	24		1	0
ZŠ Eduarda Štorcha Ostroměř a MŠ Ostroměř (MŠ)	50	43		2	0
ZŠ a MŠ Dobrá Voda u Hořic (MŠ)	49	34		2	0
ZŠ a MŠ Cerekvice (MŠ)	50	49		2	0
Celkem	677	619	0	27	2

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ORP Hořice

Z výše uvedených údajů lze snadno vyvodit, že ve 27 třídách bylo umístěno 619 dětí, tj. průměrně 23 dětí na jednu třídu. Volná místa jsou pro příští školní rok především v některých vesnických MŠ.

Tabulka 52 - Vývoj počtu žáků v MŠ v ORP Hořice

Mateřské školy	Počty dětí	Počty dětí	Počty dětí	Počty dětí
	MŠ	MŠ	MŠ	MŠ
	2013	2014	2015	2016
ZŠ a MŠ Na Daliborce Hořice	53	53	52	52
ZŠ K.J.Erbena a MŠ Korálka Miletín	40	40	40	40
ZŠ Eduarda Štorcha a MŠ Ostroměř	48	49	43	43
ZŠ a MŠ Cerekvice n/Bystřicí	49	44	49	49
ZŠ a MŠ Chomutice	25	25	24	24
ZŠ a MŠ Dobrá Voda	50	49	34	34
ZŠ a MŠ Chodovice	24	27	26	26
ZŠ a MŠ Podhorní Újezd a Vojice	26	28	21	21
MŠ Na Habru Hořice	84	84	84	84
MŠ Husova Hořice	92	93	93	93
MŠ Pod Lipou Hořice	56	56	56	56
MŠ Jeřice	25	25	22	22
MŠ Rohoznice	25	25	27	27
MŠ Sobčice	28	24	22	22
MŠ Třebnouševs	28	28	26	26
Celkem	653,00	650,00	619,00	619,00

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ORP Hořice

Z předchozí tabulky je zřejmé, že babyboom, který naplnil kapacity mateřských škol, již skončil a počty dětí se za poslední dva roky ustálily.

Tabulka 53 - Výhled počtu dětí a tříd v MŠ (od 3 let věku)

Kapacita všech MŠ k 30.6.2015	677
Změny nárůst nebo úbytek kapacity k 31.12.2017	27 tříd
Změny nárůst nebo úbytek kapacity k 31.12.2018	28 tříd
Počet dětí v MŠ k 30.6.2015	619
Předpoklad počtu dětí ke konci roku 2017	674
Předpoklad počtu dětí ke konci roku 2018	685

Zdroj: vlastní zpracování a www.czso.cz/csu/czso/csu_a_uzemne_analyticke_podklady

Pro příští školní rok se nedostatek míst v MŠ neprojeví, přestože dojde k platnosti úpravy školského zákona, který předpokládá vzdělávání dětí již od 2 roku života. V dalších letech je možnost sledování vývoje počtu dětí a tříd v mateřských školách velmi problematický. Vzhledem k nové vyhlášce, která předpokládá snížení počtu tříletých a starších dětí ve třídě v případě, že třídu navštěvuje dítě dvouleté, se stává možnost sledování vývoje takřka nemožnou. A lze očekávat, že kapacita některých MŠ bude nedostatečná.

► **Vývoj počtu pracovníků v MŠ**

MŠ v území MAP Hořice nepociťují přímý nedostatek pedagogických pracovníků, ale dle vlastního šetření v mateřských školách se některé ředitelky, zejména jednotřídních MŠ, obávají nárůstu počtu dvouletých dětí, pro které v současné době nemají připraveny podmínky. Proto tyto školy budou hledat personální podporu z řad nepedagogických pracovníků (chůvy). Je možné, že vznikne momentální nedostatek těchto pracovníků. Dalším velkým problémem je možnost vzdělávání pedagogů v provozu jednotřídní MŠ. Zároveň také narůstající počet dětí, které vlivem nedůsledného rodičovského vedení či socio-kulturně znevýhodněného prostředí jsou ohroženy školním neúspěchem, klade větší nároky na práci pedagoga. V budoucnosti by tak bylo vhodné přehodnotit výši úvazku pedagoga v návaznosti na počet dětí tak, aby byl zajištěn dostatečně individuální přístup k dětem. V území MAP Hořice nepůsobí v pozici pedagogického pracovníka v MŠ žádný muž.

Podle platného školského zákona nemůže působit v MŠ jako pedagog nikdo bez řádného vzdělání daného zákonem. Výjimku tvoří pedagogové narozeni před rokem 1954, kteří mají nejméně 20-letou praxi na daném stupni školy.

Tabulka 54 – základní a mateřské školy na území SO ORP Hořice

Základní školy a mateřská školy	počet nekvalifik. ped. pracovníků - přepočtený	počet nekvalifik. ped. pracovníků - přepočtený	počet nekvalifik. ped. pracovníků - přepočtený	počet. ped. pracovníků - přepočtený stav celkem	% nekvalifik. pedagogů
	2013	2014	2015	2015	
ZŠ a MŠ Na Daliborce Hořice	1,3	0,6	0,0	36,1	0,00%
ZŠ K.J.Erbena a MŠ Korálka Miletín	1,3	1,9	0,0	24,1	0,00%
ZŠ Eduarda Štorcha a MŠ Ostroměř	0,6	0,9	0,0	22,3	0,00%
ZŠ a MŠ Cerekvice n/Bystřicí	0,3	0,5	0,3	23,9	1,89%
ZŠ a MŠ Chomutice	4	0,7	0,0	19,8	0,00%
ZŠ a MŠ Dobrá Voda	1,7	1,7	0,1	16,0	1,57%
ZŠ a MŠ Chodovice	1	2	2	7,9	36,72%
ZŠ a MŠ Vojice	0,0	0,1	0,0	6,6	0,00%
MŠ Na Habru Hořice	0,0	0,0	0,0	7,8	0,00%
MŠ Husova Hořice	0,0	0,0	0,0	16,0	0,00%
MŠ Pod Lipou Hořice	0,0	0,0	0,0	6,0	0,00%
MŠ Jeřice	0,0	0,0	0,0	4,0	0,00%
MŠ Rohoznice	0,0	0,0	0,0	3,0	0,00%
MŠ Sobčice	0,0	0,0	0,0	3,0	0,00%
MŠ Třebnouševy	0,0	0,0	0,0	3,0	0,00%
Celkem	10,20	8,30	2,40	150,17	13,33%

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ORP Hořice

► Hospodaření MŠ

✓ Vývoj příjmů v MŠ na území SO ORP Hořice v letech 2013 -2015

Mateřské školy v ČR jsou financovány ze 2 zdrojů.

Ze státního rozpočtu přes krajský úřad dostávají školská zařízení tzv. přímé náklady (pokud jsou zapsány v rejstříku školských zařízení). To jsou peníze na „vzdělávání“. V této položce jsou zahrnuty platy pedagogických i nepedagogických pracovníků, státem předepsané odvody za tyto pracovníky, nemocenská, učebnice a školní pomůcky, vzdělávání všech pracovníků školy atd.

Druhým zdrojem pro financování škol jsou prostředky na provozní výdaje (energie, běžná údržba budov, apod.), které školy dostávají od svého zřizovatele. Státní školy tyto prostředky dostávají nejčastěji od obce, která školské zařízení zřizuje. Majiteli školských budov bývají také obce, takže investiční prostředky (rekonstrukce a stavební úpravy budov, velké a rozsáhlé opravy, velké nákupy vnitřního vybavení atd.) plynou do školských zařízení rovněž z rozpočtu obcí.

Z níže uvedených tabulek je patrné, že první zdroj, tedy prostředky na vzdělávání, je každý rok mírně navyšován. Zatímco prostředky na provoz a investice nemají stoupající tendenci, ale obce školským zařízením dávají peníze na provoz a investice dle svých možností, a to tak, jak jim to obecní rozpočet dovolí, případně zda získají nebo nezískají nějakou dotaci.

Tabulka 55 - MŠ v SO ORP Hořice - vývoj přímých vzdělávacích výdajů

Základní školy a mateřská školy	Přímé náklady na vzdělávání celkem (vč. RP)			
	r. 2013	r. 2014	r. 2015	k 30.6.2016
ZŠ a MŠ Na Daliborce Hořice	10 428 500,00	11 092 389,00	11 711 152,00	12 095 400,00
ZŠ K.J.Erbena a MŠ Korálka Miletín	9 187 400,00	9 611 396,00	9 837 666,00	10 096 600,00
ZŠ Eduarda Štorcha a MŠ Ostroměř	8 627 700,00	8 779 176,00	9 109 312,00	9 009 400,00
ZŠ a MŠ Cerekvice n/Bystřicí	8 570 700,00	8 830 986,00	8 957 874,00	9 236 200,00
ZŠ a MŠ Chomutice	8 738 795,00	9 149 428,00	9 401 127,00	9 837 800,00
ZŠ a MŠ Dobrá Voda	4 210 800,00	4 785 586,00	4 852 549,00	4 926 000,00
ZŠ a MŠ Chodovice	2 849 600,00	3 326 584,00	3 475 570,00	3 526 600,00
ZŠ a MŠ Vojice	2 215 200,00	2 439 116,00	2 600 232,00	2 666 100,00
MŠ Na Habru Hořice	3 227 900,00	3 276 356,00	3 369 926,00	3 474 000,00
MŠ Husova Hořice	4 939 100,00	5 175 093,00	5 259 969,00	5 403 600,00
MŠ Pod Lipou Hořice	2 221 000,00	2 273 043,00	2 325 763,00	2 408 500,00
MŠ Jeřice	1 264 000,00	1 313 844,00	1 303 867,00	1 343 900,00
MŠ Rohoznice	1 116 600,00	1 126 204,00	1 263 810,00	1 400 300,00
MŠ Sobčice	966 884,00	1 035 222,00	1 011 960,00	1 015 600,00
MŠ Třebnouševs	1 039 800,00	1 065 997,00	1 068 227,00	1 103 900,00
Celkem	69 603 979,00	73 280 420,00	75 549 004,00	77 543 900,00

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ORP Hořice

- ✓ Vývoj výdajů v MŠ na území SO ORP Hořice v letech 2013 -2015 (s rozdělením na provoz a investice)

Tabulka 56 - MŠ v SO ORP Hořice - vývoj výdajů

Základní školy a mateřská školy	Provozní výdaje			Investiční výdaje vč. oprav a údržby		
	r. 2013	r. 2014	r. 2015	r. 2013	r. 2014	r. 2015
ZŠ a MŠ Na Daliborce Hořice	1 915 000,00	1 950 000,00	1 990 000,00	0,00	1 197 742,00	326 991,00
ZŠ K.J.Erbena a MŠ Korálka Miletín	1 284 524,00	1 376 396,00	1 660 774,00	0,00	0,00	0,00
ZŠ Eduarda Štorcha a MŠ Ostroměř	2 040 000,00	258 000,00	2 636 593,00	2 640 570,00	1 875 964,00	11 371 439,00
ZŠ a MŠ Cerekvice n/Bystřicí	2 545 015,00	2 153 025,00	2 455 501,00	3 871 200,00	2 322 442,00	0,00
ZŠ a MŠ Chomutice	1 200 000,00	1 200 000,00	1 200 000,00	4 080 586,00	216 476,00	0,00
ZŠ a MŠ Dobrá Voda	1 013 963,00	974 070,00	641 091,00	277 609,00	570 029,00	833 204,00
ZŠ a MŠ Chodovice	350 000,00	300 000,00	300 000,00	0,00	0,00	0,00
ZŠ a MŠ Vojice	741 170,00	650 000,00	650 000,00	42 350,00	2 962 567,00	0,00
MŠ Na Habru Hořice	795 000,00	830 000,00	847 000,00	20 000,00	31 702,00	297 743,00
MŠ Husova Hořice	1 400 000,00	1 500 000,00	153 000,00	167 134,00	0,00	34 449,00
MŠ Pod Lipou Hořice	600 000,00	650 000,00	663 000,00	70 000,00	0,00	0,00
MŠ Jeřice	380 000,00	380 000,00	300 000,00	28 800,00	0,00	
MŠ Rohoznice	344 000,00	305 000,00	312 000,00	0,00	0,00	529 000,00
MŠ Sobčice	192 000,00	192 000,00	192 000,00	450 000,00	650 000,00	0,00
MŠ Třebnouševs	112 430,00	105 025,00	92 609,00	0,00	0,00	0,00
Celkem	14 913 102,00	12 823 516,00	14 093 568,00	11 648 249,00	9 826 922,00	13 392 826,00

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ORP Hořice a zřizovatelů

V území je celkem, jak je již několikrát v této analýze zmíněno, 15 mateřských škol. Z toho 8 mateřských škol je součástí škol základních. Ke slučování základních a mateřských škol došlo ponejvíce v r. 2003, tedy v době, kdy školy vstupovaly do právní subjektivity a obec či město jako zřizovatel se rozhodly obě tato zařízení sloučit. Šest sloučených MŠ sídlí v samostatné budově a dvě z nich jsou pod jednou střechou se školou základní (Chodovice a Dobrá Voda u Hořic). Ostatní mateřské školy v území MAP jsou samostatnými právními subjekty.

Tabulka 57 - MŠ v SO ORP Hořice - společné ZŠ a MŠ pod jedním ředitelstvím

Základní škola a mateřská škola	Obec
ZŠ a MŠ Na Daliborce, Hořice (MŠ)	Hořice
ZŠ K.J. Erbena a MŠ Korálka Miletín (MŠ)	Miletín
ZŠ a MŠ Podhorní Újezd a Vojice (MŠ)	Podhorní Újezd a Vojice
ZŠ a MŠ Chodovice (MŠ)	Holovousy
ZŠ a MŠ Chomutice (MŠ)	Chomutice
ZŠ Eduarda Štorcha Ostroměř a MŠ Ostroměř (MŠ)	Ostroměř
ZŠ a MŠ Dobrá Voda u Hořic (MŠ)	Dobrá Voda u Hořic
ZŠ a MŠ Cerekvice (MŠ)	Cerekvice nad Bystřicí

Zdroj: vlastní zpracování

✓ Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti MŠ, rozbor investičních a neinvestičních potřeb MŠ včetně jejich součástí³

Infrastrukturní potřeby všech MŠ a jejich zařízení odpovídají stavu a stáří budov, ve kterých jsou školky umístěny. Ve většině objektů MŠ na území SO ORP Hořice byly identifikovány nejrůznější investiční potřeby. Z hlediska komfortu a ekonomie provozů patří mezi neaktuálnější potřeby zejména otázka energetických úspor (zateplení objektů a výměna oken a dveří). V některých zařízeních chybí hřiště pro děti s bezpečnými herními prvky. Neuspokojivý je v některých případech také stav hygienického zázemí. V případě některých MŠ odpovídají zvýšené infrastrukturní potřeby stáří budov. Nevyhovující je zejména stav střešního pláště, vzlínající vlhkost z podzákladí, výskyt radonu a nevyhovující systém vytápění. Zvýšení komfortu by přinesla i další opatření, která ovšem nejsou k provozu školek v současné době nezbytně nutná a jejich realizace tedy počká i do dalších let. V posledních 3 letech bylo provedeno několik větších investičních akcí, z nichž většina se týkala energetických úspor.

Z hlediska vybavení školek:

U všech MŠ je školní zahrada doplněná pískovištěm a herními prvky. Úroveň těchto herních prostor je značně neuspokojivá, takřka všechny MŠ, kromě MŠ v Dobré Vodě u Hořic, kde jsou nové herní prvky v opravené zahradě, žádají a se svými zřizovateli plánují opravy a dovybavení těchto prostor.

³ Školní jídelna, školní družina, školní klub, tělocvična, hřiště, apod.

Pohybové aktivity dětí v MŠ probíhají přímo v prostorách mateřských škol při tělovýchovných chvilkách a aktivitách pohybového charakteru. Všechny školky na území SO ORP Hořice mají možnost navštěvovat plavecký výcvik v prostorách Sportovního zařízení města Hořice, kde je plavecký bazén.

Ve všech mateřských školách je buď samostatná školní kuchyně s jídelnou, nebo výdejna jídla. Děti ve všech MŠ na území ORP Hořice mají zajištěno stravování přímo v budově MŠ, nikam nedocházejí. Pracovníci školních kuchyní a jídelen jsou v této analýze uváděni v MŠ, protože ve sloučených subjektech funguje pouze 1 školní kuchyně.

Tabulka 58 - MŠ v SO ORP Hořice - školní jídelny a pracovníci v nich

Základní škola a mateřská škola	počet školních jídelen	počet pracovníků školních jídelen - fyzicky	prac. ve školních jídelnách - přepočtený
MŠ Hořice, Husova	1	3	2,066
MŠ Na Habru, Hořice	1	4	2,456
MŠ Pod Lipou, Hořice	1	2	1,71
ZŠ a MŠ Na Daliborce, Hořice (MŠ)	1	1	0,5
MŠ Třebnouševs	1	1	0,32
MŠ Sobčice	1	1	0,2
MŠ Rohoznice	1	1	1,09
MŠ Jeřice	1	2	1,26
ZŠ K.J. Erbena a MŠ Korálka Miletín (MŠ)	1	4	3,51
ZŠ a MŠ Podhorní Újezd a Vojice (MŠ)	1	2	1,25
ZŠ a MŠ Chodovice (MŠ)	1	2	2,398
ZŠ a MŠ Chomutice (MŠ)	1	5	3,43
ZŠ Eduarda Štorcha Ostroměř a MŠ Ostroměř (MŠ)	1	4	3,273
ZŠ a MŠ Dobrá Voda u Hořic (MŠ)	1	3	2,195
ZŠ a MŠ Cerekvice (MŠ)	1	3	3
Celkem	15	38	28,658

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ORP Hořice

2.1.4.3. Základní vzdělávání

► Vývoj počtu ZŠ v řešeném území

V území MAP Hořice je celkem 13 základních škol. Dvanáct z nich zřizuje obec (město), jednu (speciální) zřizuje Královéhradecký kraj. Sedm škol je plně organizovaných (6 + 1 speciální), ostatní jsou školy málotřídního typu. Celkový počet žáků ve všech základních školách je 1 612. Dvě vesnické plně organizované základní školy jsou podlimitní. V základní škole Komenského v Hořicích je zřízena přípravná třída pro předškoláky.

Tabulka 59 - Základní školy na území SO ORP Hořice

Základní škola a mateřská škola	Obec
ZŠ Na Habru, Hořice	Hořice
ZŠ Hořice, Komenského	Hořice
ZŠ a MŠ Na Daliborce, Hořice (ZŠ)	Hořice
ZŠ Hořice, Husova (zřizovatel kraj) - speciální škola	Hořice
ZŠ Jeřice	Jeřice
ZŠ Milovice u Hořic	Milovice u Hořic
ZŠ K.J. Erbena a MŠ Korálka Miletín (ZŠ)	Miletín
ZŠ a MŠ Podhorní Újezd a Vojice (ZŠ)	Podhorní Újezd a Vojice
ZŠ a MŠ Chodovice (ZŠ)	Holovousy
ZŠ a MŠ Chomutice (ZŠ)	Chomutice
ZŠ Eduarda Štorcha Ostroměř a MŠ Ostroměř (ZŠ)	Ostroměř
ZŠ a MŠ Dobrá Voda u Hořic (ZŠ)	Dobrá Voda u Hořic
ZŠ a MŠ Cerekvice (ZŠ)	Cerekvice nad Bystřicí

Zdroj: vlastní zpracování

Počet základních škol v našem území je stabilní. Mnohé mají dlouholetou tradici. Ohroženy jsou malé vesnické málotřídní školy, kde je velmi těžko odhadnutelný počet žáků, protože mnozí rodiče vozí své děti do větších plně organizovaných škol. V posledních letech nebyl zaznamenán žádný pokus o vznik nové školy. Někteří rodiče nyní projevují zájem o vzdělávání v jiném typu školy (Montessori), město Hořice a některé obce uvažují o vzniku takových tříd v rámci stávajících škol.

Žádná ze škol v území MAP Hořice nezřizuje speciální třídu, protože v místě je dostupná škola se speciálním vzdělávacím programem. Tato škola je určena žákům s různým typem a stupněm zdravotního postižení. Vzdělávají se zde děti s mentálním postižením, s vadami smyslovými, tělesnými, vadami řeči i děti s poruchou autistického spektra. Od 1. 7. 2014 byla Základní škola Husova v Hořicích sloučena se Základní školou při dětské lázeňské léčebně v Lázních Běláhrad. Učební materiály (knihy, sešity) si přivážejí žáci ze své kmenové školy.

► Vývoj počtu žáků v ZŠ

Tabulka 60 - ZŠ v území SO ORP Hořice - popis ZŠ, kapacita, počet žáků

Základní škola a mateřská škola	kapacita školy	počet žáků	Žáci plnící docházku podle § 38	počet tříd	z toho speciálních	odloučené pracoviště	typ základní školy
ZŠ Na Habru, Hořice	360	325	0	14	0	0	plně organizovaná
ZŠ Hořice, Komenského	340	235	3	13	0	0	plně organizovaná
ZŠ a MŠ Na Daliborce, Hořice (ZŠ)	460	241	1	12	0	0	plně organizovaná
ZŠ Hořice, Husova (zřizovatel kraj) - speciální škola	133	0	36	4+3	7	1 (3 třídy) - kapacita 66 žáků	plně organizovaná
ZŠ Jeřice	40	13	0	1	0	0	málotřídní
ZŠ Milovice u Hořic	55	41	0	2	0	0	málotřídní
ZŠ K.J. Erbena a MŠ Korálka Miletín (ZŠ)	270	180	2	9	0	0	plně organizovaná
ZŠ a MŠ Podhorní Újezd a Vojice (ZŠ)	30	21	0	1	0	0	málotřídní
ZŠ a MŠ Chodovice (ZŠ)	40	27	0	2	0	0	málotřídní
ZŠ a MŠ Chomutice (ZŠ)	252	192	0	9	0	0	plně organizovaná
ZŠ Eduarda Štorcha Ostroměř a MŠ Ostroměř (ZŠ)	320	145	0	9	0	0	plně organizovaná
ZŠ a MŠ Dobrá Voda u Hořic (ZŠ)	70	55	0	3	0	0	málotřídní
ZŠ a MŠ Cerekvice (ZŠ)	270	137	0	9	0	0	plně organizovaná
Celkem	2640	1612	42	84	7	0	

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ORP Hořice

Z výše uvedené tabulky je patrné, že nastal nárůst počtu žáků v základních školách. Podle předchozí tabulky týkající se vývoje počtu dětí v mateřských školách lze očekávat ještě cca 2 roky zvýšený počet žáků v ZŠ. Po této době začne mírný pokles.

Tabulka 61 - Vývoj počtu žáků v ZŠ v ORP Hořice

Základní školy	Počty žáků ZŠ		Žáci plnící docházku podle § 38	
	2013	2014	2013	2014
ZŠ a MŠ Na Daliborce Hořice	232	246	1	1
ZŠ Na Habru Hořice	313	321		
ZŠ Komenského Hořice	217	220	1	3
ZŠ K.J.Erbena a MŠ Korálka Miletín	178	179		1
ZŠ Eduarda Štorcha a MŠ Ostroměř	145	144		
Základní škola Jeřice	16	13		
Základní škola Milovice	36	39		
ZŠ a MŠ Cerekvice n/Bystřicí	142	137		
ZŠ a MŠ Chomutice	175	188		
ZŠ a MŠ Dobrá Voda	48	50		
ZŠ a MŠ Chodovice	30	30		
ZŠ a MŠ Vojice	15	18		
Celkem	1 547,00	1 585,00	2,00	5,00

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ORP Hořice

Tabulka 62 - Výhled počtu žáků a tříd v ZŠ

Kapacita všech ZŠ k 30.6.2016	2 640
Počet tříd ve všech ZŠ k 30.6.2016	84 tříd
Změny nárůst nebo úbytek kapacity k 31.12.2017	85 tříd
Změny nárůst nebo úbytek kapacity k 31.12.2018	86 tříd
Počet dětí v ZŠ k 30.6.2016	1 612
Předpoklad počtu dětí ke konci roku 2017	1 647
Předpoklad počtu dětí ke konci roku 2018	1 682

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ORP Hořice

► Vývoj počtu pracovníků v ZŠ

Základní školy v území SO ORP Hořice, na rozdíl od mateřských škol, začínají pociťovat nedostatek pedagogických pracovníků. Jedná se o pedagogy technického a matematického zaměření, aprobované jazykáře a i malé vesnické školy se potýkají s problémy při hledání aprobovaných pedagogů. Dalším velkou otázkou je trend současnosti, který vede k integraci a inkluzi co možná největšího počtu žáků do hlavního proudu vzdělávání. Nepřípravenost tohoto kroku z hlediska nedostatečného vzdělání pedagogů, nedostatek speciálních pomůcek a celková nejasnost vede k nejistotám, které se vztahují k hladkému začleňování handicapovaných žáků. I v naší oblasti je vzdělání v rukou především žen. Mužů – učitelů je menšina. Problémem je možnost vzdělávání pedagogů v provozu málotřídních vesnických ZŠ, ale ani v plně organizovaných školách není otázka možnosti vzdělávání zcela vyřešena. Moderní trendy pedagogiky (stínování, tandemová výuka) nelze na našich školách z finančních důvodů uskutečňovat vůbec, nebo jen velmi sporadicky.

Roste počet žáků, kteří vlivem nedůsledného rodičovského vedení či socio-kulturně znevýhodněného prostředí jsou ohroženi školním neúspěchem. Ve velmi početných třídách (vliv současného financování „na hlavu“) nelze úplně uplatňovat individuální přístup k těmto žákům.

Tabulka 63 - Pracovníci v základních školách v území MAP Hořice - fyzický a přepočtený stav

Základní škola a mateřská škola	počet pracovníků fyzických	počet pedagog. pracovníků - přepočtený	počet nepedagog. pracovníků - přepočtený	Celkem	ŠD - počet pedagog. pracovníků - fyzických	ŠD - počet pedagog. pracovníků - přepočtený
ZŠ Na Habru, Hořice	28	22,864	3,625	26,489	3	2,214
ZŠ Hořice, Komenského	24	18,479	4	22,479	2	2,515
ZŠ a MŠ Na Daliborce, Hořice (ZŠ)	27	17,682	5,1	22,782	5	3,702
ZŠ Hořice, Husova (zřizovatel kraj) - speciální škola	13	9,27	1,32	10,59	2	0,54
ZŠ Jeřice	4	1,95	0,3	2,25	1	0,45
ZŠ Milovice u Hořic	4	3,556	0,56	4,116	1	0,566
ZŠ K.J. Erbena a MŠ Korálka Miletín (ZŠ)	19	13,661	4	17,661	2	1,534
ZŠ a MŠ Podhorní Újezd a Vojice (ZŠ)	2	1,923	0,5	2,423	1	0,64
ZŠ a MŠ Chodovice (ZŠ)	4	3,446	1	4,446	1	0,79
ZŠ a MŠ Chomutice (ZŠ)	19	11,636	2,775	14,411	1	1
ZŠ Eduarda Štorcha Ostroměř a MŠ Ostroměř (ZŠ)	14	11,573	2,524	14,097	2	1,45
ZŠ a MŠ Dobrá Voda u Hořic (ZŠ)	7	3,095	0,894	3,989	2	0,661
ZŠ a MŠ Cerekvice (ZŠ)	16	12,18	2,643	14,823	2	2
Celkem	181	131,315	29,241	160,556	25	18,062

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ORP Hořice

V našich školách pracují pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci, kteří jsou placeni z přímých výdajích na vzdělání, které plynou z státní pokladny přes krajské úřady. Pod pojmem pedagogický pracovník se rozumí učitel, vychovatel školní družiny a asistent pedagoga. Do kategorie nepedagogický pracovník patří školník, uklízečka, kuchařky, školní ekonom nebo účetní (pouze u větších škol). Další profese (IT odborník, školní psycholog, logoped atd.) se z těchto prostředků nehradí. Žádná základní škola v území SO ORP Hořice takového samostatného odborníka nezaměstnává. Buď si jej najímají externě, nebo tuto profesi vykonává některý z pedagogů, pokud na to má vzdělání.

Stejně jako jsme výše v této analýze uvedli u MŠ, platí i pro ZŠ, že podle platného školského zákona nemůže působit v ZŠ jako pedagog nikdo bez řádného vzdělání daného zákonem. Výjimku tvoří pedagogové narození před rokem 1954, kteří mají nejméně 20-letou praxi na daném stupni školy.

Základní školy a mateřská školy
ZŠ a MŠ Na Daliborce Hořice
ZŠ Na Habru Hořice

ZŠ Komenského Hořice
ZŠ K.J.Erbena a MŠ Korálka Miletín
ZŠ Eduarda Štorcha a MŠ Ostroměř
Základní škola Jeřice
Základní škola Milovice
ZŠ a MŠ Cerekvice n/Bystřicí
ZŠ a MŠ Chomutice
ZŠ a MŠ Dobrá Voda
ZŠ a MŠ Chodovice
ZŠ a MŠ Vojice
Celkem

Základní školy a mateřská školy	počet nekvalifik. ped. pracovníků - přepočtený	počet nekvalifik. ped. pracovníků - přepočtený	počet nekvalifik. ped. pracovníků - přepočtený	počet. ped. pracovníků - přepočtený stav celkem	% nekvalifik. pedagogů
	2013	2014	2015	2015	
ZŠ a MŠ Na Daliborce Hořice	1,3	0,6	0,0	36,1	0,00%
ZŠ Na Habru Hořice	0,0	0,1	0,0	30,6	0,00%
ZŠ Komenského Hořice	2,6	3,8	3	26,5	16,23%
ZŠ K.J.Erbena a MŠ Korálka Miletín	1,3	1,9	0,0	24,1	0,00%
ZŠ Eduarda Štorcha a MŠ Ostroměř	0,6	0,9	0,0	22,3	0,00%
Základní škola Jeřice	1	0,0	0,0	5,0	0,00%
Základní škola Milovice	0,0	0,0	0,0	5,0	0,00%
ZŠ a MŠ Cerekvice n/Bystřicí	0,3	0,5	0,3	23,9	1,89%
ZŠ a MŠ Chomutice	4	0,7	0,0	19,8	0,00%
ZŠ a MŠ Dobrá Voda	1,7	1,7	0,1	16,0	1,57%
ZŠ a MŠ Chodovice	1	2	2	7,9	36,72%
ZŠ a MŠ Vojice	0,0	0,1	0,0	6,6	0,00%
Celkem	13,80	12,30	5,40	223,87	14,10%

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ORP Hořice

► Docházka do škol a informace týkající se dokončení základního vzdělání

Podle platných školských předpisů může žák opakovat maximálně 2x 1 ročník - 1x na prvním stupni a 1x na druhém stupni ZŠ. Tito žáci potom odcházejí ze základní školy po 7., resp. 8. ročníku. Ostatní žáci opustí základní školu řádně v ročníku devátém. Žáci po řádně ukončeném 9. ročníku mohou pokračovat na středních školách a odborných učilištích přímo v naší oblasti (viz. samostatná kapitola této analýzy), anebo dojíždějí do okolních větších měst se středními školami.

Pro nadané žáky jsou zřizována víceletá gymnázia, kam odcházejí žáci po absolvování pátého nebo sedmého ročníku ZŠ. Na území SO ORP Hořice je 1 víceleté gymnázium (osmileté), kam obvykle odcházejí žáci z pátého ročníku. Gymnázium, na které odcházejí žáci po absolvování 7. ročníku se na území SO ORP Hořice nenachází. Víceletá gymnázia ale mohou způsobovat, že většina talentovaných dětí odchází na tyto víceleté střední školy, což základní školy svým způsobem znevýhodňuje a zhoršuje jejich pozici.

Tabulka 64 - vývoj počtu absolventů ZŠ na území SO ORP Hořice - kteří úspěšně dokončili ZŠ a získali základní vzdělání, předčasně ukončili vzdělání, odchody na víceletá gymnázia

Rok	Žáci, kteří ukončili povinnou školní docházku			Žáci, kteří přešli do středních škol	
	v 7. ročníku	v 8. ročníku	v 9. ročníku	v 5. ročníku	v 7. ročníku
2013	1	5	142	14	1
2014	2	7	142	16	0
2015	2	7	141	27	1

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ORP Hořice

► Hospodaření ZŠ

Základní školy, stejně jako školy mateřské jsou v ČR financovány ze 2 zdrojů. Vše, na co jsou tyto „vzdělávací“ výdaje určeny, je popsáno v kapitole o hospodaření MŠ.

Prostředky na provozní výdaje (energie, běžná údržba budov, apod.), taktéž jako u škol mateřských dostávají i základní školy od svého zřizovatele. Pravidla těchto příspěvků jsou stejná jako u MŠ, kde je tato problematika v této analýze podrobněji popsána.

Tabulka 65 - ZŠ v SO ORP Hořice - vývoj přímých vzdělávacích výdajů

Základní školy a mateřská školy	Přímé náklady na vzdělávání celkem (vč. RP)			
	r. 2013	r. 2014	r. 2015	k 30.6.2016
	ZŠ a MŠ Na Daliborce Hořice	10 428 500,00	11 092 389,00	11 711 152,00
ZŠ Na Habru Hořice	11 544 749,00	12 118 475,00	12 432 455,00	12 316 900,00
ZŠ Komenského Hořice	8 448 143,00	8 718 573,00	9 217 285,00	9 806 500,00
ZŠ K.J.Erbena a MŠ Korálka Miletín	9 187 400,00	9 611 396,00	9 837 666,00	10 096 600,00
ZŠ Eduarda Štorcha a MŠ Ostroměř	8 627 700,00	8 779 176,00	9 109 312,00	9 009 400,00
Základní škola Jeřice	979 400,00	1 053 633,00	1 122 683,00	1 203 900,00
Základní škola Milovice	1 921 100,00	2 138 238,00	2 179 264,00	2 343 800,00
ZŠ a MŠ Cerekvice n/Bystřicí	8 570 700,00	8 830 986,00	8 957 874,00	9 236 200,00
ZŠ a MŠ Chomutice	8 738 795,00	9 149 428,00	9 401 127,00	9 837 800,00
ZŠ a MŠ Dobrá Voda	4 210 800,00	4 785 586,00	4 852 549,00	4 926 000,00
ZŠ a MŠ Chodovice	2 849 600,00	3 326 584,00	3 475 570,00	3 526 600,00
ZŠ a MŠ Vojice	2 215 200,00	2 439 116,00	2 600 232,00	2 666 100,00
Celkem	77 722 087,00	82 043 580,00	84 897 169,00	87 065 200,00

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ORP Hořice

Obdobně, jako u škol mateřských, je z výše uvedené tabulky patrné, že první zdroj, tedy prostředky na vzdělávání jsou každý rok mírně navyšovány. Zatímco prostředky na provoz a investice (následující tabulka) nemají stoupající tendenci a naopak by se dalo říci, že stagnují, nebo mají tendenci mírně sestupnou. Z následující tabulky je i patrné, které obce v území SO ORP Hořice zainvestovaly do svých školních budov. Investice se týkaly převážně energetických úspor, tj. budoucího snížení provozních výdajů, což je z tabulky rovněž patrné.

Tabulka 66 - ZŠ v SO ORP Hořice - vývoj výdajů

Základní školy a mateřská školy	Provozní výdaje			Investiční výdaje vč. oprav a údržby		
	r. 2013	r. 2014	r. 2015	r. 2013	r. 2014	r. 2015
	ZŠ a MŠ Na Daliborce Hořice	1 915 000,00	1 950 000,00	1 990 000,00	0,00	1 197 742,00
ZŠ Na Habru Hořice	1 399 500,00	1 450 000,00	1 480 000,00	38 541,00	135 520,00	0,00
ZŠ Komenského Hořice	1 500 000,00	1 465 000,00	1 557 000,00	321 801,00	102 784,00	2 827,00
ZŠ K.J.Erbena a MŠ Korálka Miletín	1 284 524,00	1 376 396,00	1 660 774,00	0,00	0,00	0,00
ZŠ Eduarda Štorcha a MŠ Ostroměř	2 040 000,00	258 000,00	2 636 593,00	2 640 570,00	1 875 964,00	11 371 439,00
Základní škola Jeřice	280 000,00	280 000,00	220 000,00	0,00	0,00	0,00
Základní škola Milovice	489 892,00	501 000,00	518 100,00	55 895,00	212 617,00	0,00
ZŠ a MŠ Cerekvice n/Bystřicí	2 545 015,00	2 153 025,00	2 455 501,00	3 871 200,00	2 322 442,00	0,00
ZŠ a MŠ Chomutice	1 200 000,00	1 200 000,00	1 200 000,00	4 080 586,00	216 476,00	0,00
ZŠ a MŠ Dobrá Voda	1 013 963,00	974 070,00	641 091,00	277 609,00	570 029,00	833 204,00
ZŠ a MŠ Chodovice	350 000,00	300 000,00	300 000,00	0,00	0,00	0,00
ZŠ a MŠ Vojice	741 170,00	650 000,00	650 000,00	42 350,00	2 962 567,00	0,00
Celkem	14 759 064,00	12 557 491,00	15 309 059,00	11 328 552,00	9 596 141,00	12 534 461,00

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ORP Hořice a zřizovatelů

► Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti ZŠ, rozbor investičních a neinvestičních potřeb ZŠ včetně jejich součástí⁴

Přehled zařízení, která jsou součástí ZŠ a jejich vývoj Dostupnost a rozbor školních družin a školních klubů⁵

Stav budov základních škol stejně jako u škol mateřských (popsáno výše v této analýze) odpovídá jejich stáří a dlouhodobému užívání. Problematické jsou opět vysoké provozní náklady související s potřebou zateplení a výměny oken a dveří, problematický je i stav střešní krytiny některých škol, stejně jako vysoká nákladovost topného systému (vytápění akumulacími kamny). Také v případě budov základních uměleckých škol a budovy, v které sídlí nízkoprahové centrum, není jejich stav příliš uspokojivý. Jejich majitel, město Hořice má snahu postupně tento stávající stav řešit, problémem jsou ovšem opět finanční prostředky.

Vzhledem k omezenému přísunu financí se školy stále potýkají i s potřebami rychlejší obměny vyučovacích pomůcek a vybavení audiovizuální technikou. Relativně dobrá je naproti tomu situace v oblasti vybavení škol výpočetní technikou, která byla pořizována buď v rámci projektů podpořených z evropských fondů, anebo prostřednictvím nákupu počítačového vybavení vyřazovaného z provozu soukromých společností. Nicméně i do budoucna bude třeba stávající mobiliář i v této oblasti obnovovat a zlepšovat, to se týká zejména potřebného softwaru. Vybavení pomůckami pro výuku například přírodovědných oborů je také pořizováno v rámci pomoci ze strukturálních fondů EU.

⁴ Školní jídelna, školní družina, školní klub, tělocvična, hřiště, apod.

⁵ Možné typové aktivity k rozboru:

- Vývoj počtu zapsaných účastníků – možno rozdělit z 1. stupně a 2. stupně ZŠ
- Vývoj počtu vychovatelů a ostatních pedagogických pracovníků – s rozdělením na interní a externí, možno rozdělit i na muže a ženy
- Současný technický stav a stav vybavenosti školních družin a školních klubů, rozbor jejich investičních a neinvestičních potřeb

Problémy nejsou ovšem spojeny pouze s oblastí investic a infrastruktury; některé školy mají potíže obsadit určité pracovní pozice se specializovanými nároky na znalosti a dovednosti uchazečů (to se týká zejména výuky jazyků, polytechnické výchovy).

Základní školy na území SO ORP Hořice však svými aktivitami dokazují, že kvalitu života v naší oblasti nemusí zvyšovat pouze rozsáhlé investiční akce, ale pozitivní zkušenosti s realizací speciálních akcí, projektových dnů, vícedenních projektů aj. dokládají, že i ve stávajícím stavu se daří podnikat kroky, které vedou ke zkvalitňování výuky a vzdělávání na našem území. Obdobné aktivity budou hrát i v budoucnu stále významnější roli při spoluvytváření kvalitní a zajímavé nabídky pro žáky.

Všechny základní školy na našem území provozují školní družiny. Základní školy, mimo Hořice, poskytují tuto službu zpravidla pro žáky 1 – 5 ročníku. Hořické školy se věnují dětem do 3 ročníku a starší žáci jsou přijímáni pouze na základě domluvy s rodiči v závislosti na kapacitě školní družiny.

Tabulka 67 - ZŠ v SO ORP Hořice - počet pracovníků školních družin - fyzický stav a přepočtený stav

Základní škola a mateřská škola	ŠD - počet pedagog. pracovníků - fyzických	ŠD - počet pedagog. pracovníků - přepočtený
ZŠ Na Habru, Hořice	3	2,214
ZŠ Hořice, Komenského	2	2,515
ZŠ a MŠ Na Daliborce, Hořice (ZŠ)	5	3,702
ZŠ Hořice, Husova (zřizovatel kraj) - speciální škola	2	0,54
ZŠ Jeřice	1	0,45
ZŠ Milovice u Hořic	1	0,566
ZŠ K.J. Erbena a MŠ Korálka Miletín (ZŠ)	2	1,534
ZŠ a MŠ Podhorní Újezd a Vojice (ZŠ)	1	0,64
ZŠ a MŠ Chodovice (ZŠ)	1	0,79
ZŠ a MŠ Chomutice (ZŠ)	1	1
ZŠ Eduarda Štorcha Ostroměř a MŠ Ostroměř (ZŠ)	2	1,45
ZŠ a MŠ Dobrá Voda u Hořic (ZŠ)	2	0,661
ZŠ a MŠ Cerekvice (ZŠ)	2	2
Celkem	25	18,062

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ORP Hořice

Na území SO ORP Hořice napracuje žádný školní klub.

► Dostupnost a rozbor školních jídelen⁶

Všechny základní školy na území ORP Hořice poskytují svým žákům stravování. Ne všechny školy mají školní kuchyni. V zařízeních, kde mají kuchyni, mají i školní jídelnu. Žáci některých ZŠ docházejí do jídelen nejbližšího školního zařízení nebo do centrální školní jídelny. Zařízení, která jídelnu nevládní, zaměstnávají pomocného nepedagogického pracovníka, který přivezené obědy z jiné kuchyně žákům vydává. Hořice mají pro všechny ZŠ (kromě ZŠ Husova, která se stravuje ve školní jídelně SPŠ kamenická v Hořicích) centrální školní jídelnu s kuchyní v centru města. Tato školní jídelna se nachází v klidné části města na sídlišti Pod Lipou, v ul. Přemyslova. Kuchyně poskytuje stravování žákům, pedagogům a i dalším strávníkům. Je zřizována městem Hořice a vaří podle zásad zdravé výživy, přičemž dbá na technologickou přípravu jídel a na výživové hodnoty. V dotazníkovém šetření mezi rodiči žáků, které tým MAP uskutečnil, se většina rodičů vyslovila k úrovni stravování svých dětí pozitivně.

Tabulka 68 - ZŠ na území SO ORP Hořice - školní jídelny

Základní škola a mateřská škola a samostatná školní jídelna	počet školních jídelen	počet pracovníků školních jídelen - fyzicky	prac. ve školních jídelnách - přepočtený
ZŠ Na Habru, Hořice	0	0	0
ZŠ Hořice, Komenského	0	0	0
ZŠ a MŠ Na Daliborce, Hořice (ZŠ)	0	0	0
ZŠ Hořice, Husova (zřizovatel kraj) - speciální škola	0	0	0
ZŠ Jeřice	0	0	0
ZŠ Milovice u Hořic	1	1	0,44
ZŠ K.J. Erbena a MŠ Korálka Miletín (ZŠ)	0	0	0
ZŠ a MŠ Podhorní Újezd a Vojice (ZŠ)	0	0	0
ZŠ a MŠ Chodovice (ZŠ)	0	0	0
ZŠ a MŠ Chomutice (ZŠ)	0	0	0
ZŠ Eduarda Štorcha Ostroměř a MŠ Ostroměř (ZŠ)	0	0	0
ZŠ a MŠ Dobrá Voda u Hořic (ZŠ)	0	0	0
ZŠ a MŠ Cerekvice (ZŠ)	0	0	0
Školní jídelna Hořice, Přemyslova	1	10	10,046
Celkem	2	11	10,486

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ORP Hořice

⁶ Možné typové aktivity k rozboru:

- Vývoj počtu pracovníků (absolutně, přepočtený počet)
- Vývoj počtu stravovaných dětí/žáků – pokud relevantní, lze rozdělit na počet dětí z MŠ a počet žáků ze ZŠ + jestli stravování v jídelně mohou využít i další osoby, veřejnost
- cílová kapacita kuchyně
- současný technický stav a stav vybavenosti jídelen, rozbor investičních a neinvestičních potřeb školních jídelen

► Dostupnost a rozbor součástí souvisejících s pohybovou aktivitou⁷

Základní školy na území ORP Hořice mají poměrně rozdílné možnosti v dostupnosti a kvalitě sportovních zařízení. Některé školy mají rozšířené sportovní aktivity přímo v náplni svých ŠVP. ZŠ Ostroměř se úspěšně profiluje v atletických disciplínách a dlouhodobě dosahuje v tomto oboru vynikajících výsledků. V letošním roce se např. zúčastnili krajského kola Odznaku Všestrannosti Olympijských Vítězů v Hradci Králové, kde na všechny závodníky čekal šestiboj (sprint na 60m, skok do dálky, hod kriketovým míčkem, shyby za 2 minuty, sed-leh za 2 minuty a poslední disciplína byla volitelná, tedy 1000m nebo driblink basketbalovým míčem na 2 minuty). Závodů se zúčastnilo 15 družstev i jednotlivci (cca 190 závodníků). Družstvo ZŠ Ostroměř vybojovalo 1. místo a zajistilo si postup do celostátního finále. Není divu, že prioritou této školy je vybudování nového atletického hřiště.

Na opačném konci stojí školy, které nemají vlastní tělocvičnu vůbec a sportovní aktivity probíhají v provizorních podmínkách (rozcvičovna pro pohybové aktivity) a jejich hřiště tvoří jen travnatá plocha bez vybavení.

Všechny školy mohou využívat možnosti plaveckého výcviku v plavecké škole. Bazén provozuje město Hořice. Výuka plavání je částečně nebo úplně hrazena rodiči.

Pro potřeby vzdělávání s dopravní tematikou zřizuje Automotoklub Hořice dopravní hřiště. Dětské dopravní hřiště je umístěno v areálu Autokempu U Věže a slouží především k teoretickému a praktickému výcviku pravidel silničního provozu a zásad bezpečné jízdy na kole, a to v podmínkách blízkých běžnému silničnímu provozu. Město Miletín by chtělo zřídit vlastní dopravní hřiště pro děti.

► Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území⁸

Na území ORP Hořice pracují 2 základní umělecké školy. Ty zajišťují hudební, výtvarné, taneční a literárně dramatické obory. Jednu ze škol zřizuje město Hořice. Tato škola sídlí v Havlíčkově ul. v Hořicích, kde se soustřeďuje hlavní výuka (hudebních a výtvarných oborů). Literárně dramatický obor a sborový zpěv se vyučuje v budově města Hořice, v Janderově ul. Kromě toho, tato ZUŠ provozuje ještě další 2 odloučená pracoviště, a to v ZŠ Cerekvice nad Bystřicí, kde se vyučuje výtvarný, literárně dramatický a hudební obor a dále v ZŠ Chomutice, kde probíhá literárně dramatický obor. Další odloučená pracoviště této ZUŠ se nenacházejí na území MAP Hořice.

Druhá ZUŠ je Základní umělecká škola Melodie, která je školou soukromou. Tato ZUŠ je omezena v činnosti absencí vlastních prostor. Využívá ke své činnosti prostory pronajaté městem Hořice. Tato situace částečně omezuje samozřejmě realizaci moderních výukových programů a existenci lepšího studijního prostředí. I tato ZUŠ má odloučené pracoviště na území ORP Hořice v ZŠ K. J. Erbena v Miletíně. ZUŠ vyučuje obory hudební, výtvarné, taneční, literárně dramatický a pro děti předškolního věku nabízí přípravnou estetickou výchovu.

⁷ Možné typové aktivity k rozboru:

- Rozdělení dostupných sportovních zařízení podle typu – tělocvična, hřiště, posilovna, apod.
- Současný technický stav a stav vybavenosti sportovních zařízení, rozbor jejich investičních a neinvestičních potřeb

⁸ Možné typové aktivity k rozboru:

- Druhy vyučovaných oborů a jejich přehled, případně základní informace k nim
- Informace o tom, kdo je zřizovatelem
- Vývoj počtu pracovníků (absolutně, přepočtený počet)

► Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území⁹

Mimoškolní a volnočasové aktivity jsou zájemcům o ně nabízeny především ve městech a v základních nebo v mateřských školách. Z analýz, které jsme v území prováděli, je patrné, že nabídka těchto aktivit zejména v některých odvětvích je nedostatečná a je zájem na jejím rozšíření.

Nejstarší spolky věnující se dětem a mládeži pracují na území ORP Hořice desítky let. Jejich poslání se nijak významně nezměnilo např. organizace Sokol a Junák. Pokud se řeknou tyto dva názvy, je všem hned jasné, jakou činností se daná zařízení zabírají. Nemůžeme zapomenout na dobrovolné hasiče, kteří pracují s mládeží ve všech obcích na území ORP. Pořádají soutěže, tábory i cvičení pro své malé svěřence. No a samozřejmě tělovýchovné jednoty, které umožňují dětem pohybové aktivity na všech dostupných sportovištích. S novou dobou se objevily nové možnosti – dům dětí a mládeže, nízkoprahový klub, kroužek pro mladé záchranáře a kroužek malých horolezců. Nesmíme zapomenout ani na handicapované děti, které tráví svůj čas v klubu „Klokánek“. Činnost těchto skupin je vázána pouze na konkrétní místo, tedy tam, kde sídlí.

Mimoškolní činnost je dostupná všem dětem, které o ni mají zájem. Největší koncentrace je v Hořicích, ale nějaké aktivity jsou dostupné odkudkoli. Pravdou zůstává, že rodiče fungují jako dopravci, pokud si dítě vyhlédne činnost hůře dostupnou. Ale vzhledem ke vzdálenostem, které v naší oblasti jsou opravdu malé, a k poměrně dobré dopravní obslužnosti by ani toto nemělo být na překážku rozvoji dětí v mimoškolních aktivitách.

Volnočasové aktivity si děti volí zpravidla na dobu jednoho školního roku, tedy od září do června. Pravidelně v předem domluveném čase se účastní tréninků, schůzek, nácviků apod. Ty probíhají nejčastěji v době pracovních dnů, ale mnohé zájmové činnosti zaberou i víkendy – sportovní utkání, výlety, soutěže a vystoupení naplní nejednu sobotu a neděli nejen dětem a jejich vedoucím, ale také rodičům, kteří své děti na tyto akce dopravují nebo doprovázejí. Některé aktivity mají víceletou následnost (např. hudební školy), jiné lze plánovat skutečně na jeden rok. Mnohé dětské skupiny mají i prázdninové aktivity, myslíme tím tábory a různá soustředění.

V naší oblasti jsou děti hodně zaměřeny kulturně a sportovně. Oddílů věnovaných těmto aktivitám je většina. Co hodně schází, je volba volnočasových aktivit technicky zaměřených. Snad jistým přechodem jsou dobrovolní hasiči, kde se kromě fyzického výkonu vyžaduje i manipulace s hasící technikou. Jen v hořickém DDM pracují skupiny mladých modelářů, elektrotechniků, a programátorů. Dále je na území ojedinělý kroužek vaření a ručních prací (ZŠ Chodovice) a poměrně šířeji jsou zastoupené výtvarné kroužky a kroužky keramiky. Technické kroužky jsou prostorem, který by bylo vhodné zaplnit širší nabídkou, umožňující rozvoj dětí i v tomto směru. Sami žáci devátých ročníků, u kterých jsme prováděli průzkum pro potřeby této analýzy, definovali oblast technického vzdělání, nebo jistého kutilství jako zcela nedostatečnou.

⁹ Možné typové aktivity k rozboru:

- Počet zájmových kroužků, jejich zaměření
- Informace o tom, kdo je zřizovatelem
- Vývoj počtu pracovníků (absolutně, přepočtený počet)

► Střediska volného času, Domy dětí a mládeže a jejich přehled

V naší oblasti se nenachází žádné „Středisko volného času“. V obcích na území ORP při základních a mateřských školách fungují zájmové kroužky s nejrůznějším obsahem a zaměřením. Největší koncentrace nabídky je v Hořicích. Krom 2 ZUŠ tu největší nabídku volnočasových aktivit poskytuje Dům dětí a mládeže, Mateřské centrum (součást DDM Hořice), Junák v Hořicích a Junák v Miletíně. Tato střediska jsou navštěvována především místními dětmi, nebo dětmi, jež navštěvují hořické školy. Dům dětí a mládeže – jedná se o státní školské zařízení s právní subjektivitou, jehož zřizovatelem je město Hořice. Sídlí v klidné a dětem dobře dostupné lokalitě (Žižkova ul.), kde zajišťuje pravidelnou zájmovou činnost ve více než šedesáti zájmových kroužcích nebo kurzech, pro předškolní a školní mládež, teenagery i dospělé návštěvníky (např. kroužky keramické, rybářské, modelářské, motoristické, jazykové, aerobik pro děti, mládež i dospělé a mažoretkový sport). Právě v mažoretkovém sportu vykazuje vynikající výsledky. Dívky z DDM Hořice se honosí titulem mistryně České republiky i Evropy. Mezi zajímavosti patří kroužky pro maminky na mateřské dovolené nebo počítačový kroužek pro dospělé začátečníky. Jako téměř jediní v oblasti se zabývají i rozvojem polytechnického vzdělávání a rukodělných činností, a to v kroužcích letečtí a železniční modeláři, mladí elektrotechnici, malí konstruktéři a malý „ajťák“ pro děti od 2. třídy. Další zajímavou nabídkou je i paličkování pro děti, mládež a dospělé, které má v našem území dlouhou tradici a je v současné době poněkud opomíjenou aktivitou, přestože dříve se v Podkrkonoší paličkovalo téměř v každé chalupě. Kroužky jsou poskytovány v široké nabídce i po děti předškolního věku.

V průběhu roku organizuje DDM i společenské akce ve městě pro širokou veřejnost. Tradiční jsou dětské karnevaly, Dětský den, letecko – modelářské soutěže, Mikuláš, workshopy s keramickým a výtvarným zaměřením, „Domečkovská akademie“, „Pyžamový bál“, zájezdy s dětmi i rodiči, vystoupení mažorettek na kulturních a společenských akcích.

► Neziskové organizace zabývající se vzděláváním působící v území

Další nabídku volnočasových aktivit na území ORP Hořice poskytují různé organizace. Existují nejen zařízení, která jsou financována státem, ale i zařízení financována nějak jinak, neziskovými organizacemi, spolky a i charitou. Pracují v nich odborníci, kteří vykonávají tuto činnost jako své zaměstnání. Ale je velká skupina klubů, skupin, kde pracují zadarmo dobrovolní vedoucí, trenéři nebo instruktoři. Bez těchto obětavých lidí by to nešlo. Věnují této činnosti svůj volný čas, často i kus dovolené. Nutno poznamenat, že uznání společnosti není vždy takové, jak by si zasloužili. Díky nim totiž dělají mladí něco smysluplného, něco se naučí navíc, získají nové znalosti a dovednosti (mluvíme přece pořád o vzdělávání).

Na území ORP působí tyto neziskové organizace – Junák Hořice, TJ Jiskra Hořice, Sbor dobrovolných hasičů, TJ Sokol, Nízkoprahový klub POHODA, Živá škola, VOTO Zelená Stopa, Horolezecký oddíl Hořice a Klokánek.

Junák svaz skautů a skautek ČR je jednou z nejdéle působících organizací na území SO ORP Hořice. Na našem území má dvě střediska. Je to skautské středisko v Hořicích, které sídlí v Máchově ul. a skautské středisko Svatého Jiří v Miletíně, které se nachází v chatové osadě Junák. Junák nabízí trávení volného času pro mládež a děti od 6 let, organizuje schůzky, výpravy, brigády, nejrůznější akce a tábory. Základním posláním je podporovat všestranný rozvoj osobnosti dětí a mladých lidí, jejich duchovní, mravní, intelektuální, sociální a tělesné schopnosti, a to prostřednictvím her, zážitků, aktivit a dalších

činností. Děti a mladí lidé se rovněž zapojují i do mezinárodních aktivit, neboť skauting funguje po celém světě.

Sbor dobrovolných hasičů je další organizací, která má dlouhou tradici nejen na území ČR, ale i ve všech obcích na území SO ORP Hořice. Tato organizace a její členové (v současnosti má v ČR 348 481 členů a z toho 50 248 dětí a mládeže ve věku do 18 let) spolupůsobí při vytváření podmínek k účinné ochraně života a zdraví občanů a majetku před požáry a při poskytování pomoci při živelných pohromách a jiných událostech, při nichž je v nebezpečí život, zdraví nebo majetek. Zároveň tato organizace působí v každé obci na našem území je nejen významným pomocníkem při ochraně zdraví, života a majetku občanů, ale je významným spolkem i z hlediska společenského života obcí. Věnuje se volnočasové činnosti dětí v rámci požárního sportu, ale s dětmi podniká i různé další aktivity – soutěže, tábory apod.

Jedním z jejích oddílů je i VOTO Zelená Stopa Miletín. Jedná se o Volnočasový Outdoorový Turistický Oddíl, který sdružuje děti a mladé dobrovolníky věnující se turistice, přírodovědě a zejména záchranářství, kde se snaží dětem vštěpovat praktické záchranářské i samozáchranářské dovednosti při krizových situacích. Mnoho dětí, které tímto oddílem prošly, si záchranářství vybralo jako svoji profesi a staly se záchranáři nebo zdravotníky.

TJ Sokol, TJ Jiskra a jednotlivé tělovýchovné jednoty v obcích jsou organizace ryze sportovní. Dětem nabízejí nejrůznější sportovní vyžití. V obcích jsou to zejména fotbalové oddíly, v Hořicích je sportovních oddílů více – basketbal, volejbal, tenis, atletika, florbal, ale i šachy, judo, aerobik apod.

Významným spolkem pro volnočasové aktivity dětí je i horolezecký klub HOHO ST. JOSEPH'S TEAM v Hořicích. Tito dobrovolníci se věnují výchově mladých horolezců. Město Hořice má k horolezectví výborné podmínky, protože se nachází v centru lomařské oblasti cenomanských kvádrových křemenných pískovců. Hořický pískovec se zde intenzivně těží a zpracovává od druhé poloviny 19. století a v okolí Hořic lze proto dnes nalézt téměř 150 historických lomů, z nichž několik je vhodných k lezení. Horolezcům je k dispozici i umělá horolezecká stěna ve sportovní hale gymnázia Hořice.

V Hořicích a v Miletíně ještě pracuje s dětmi do 15 let Český rybářský svaz, který pro ně organizuje výcvik v rybářském sportu. Další kroužky, které by se zabývaly chovatelstvím a podobnými aktivitami, jsme v území neobjevili, přestože dospělí v těchto organizacích činní jsou.

2.1.5. Zajištění dopravní dostupnosti škol v území

Na území SO ORP Hořice je dopravní obslužnost obcí se školským zařízením poměrně rozdílná. Územím prochází pátevní komunikace I/35 (Liberec - Jičín – Hradec Králové). Takže obce ležící při této komunikaci (Milovice, Hořice, Bílsko u Hořic, Holovousy, Ostroměř a Podhorní Újezd a Vojice) jsou velmi dobře dopravně dostupné. Na druhou stranu je však možné říci, že tato velice frekventovaná komunikace představuje pro děti dojíždějící do spádových škol značné nebezpečí při jejím přecházení k autobusovým zastávkám, které jsou v obcích (kromě Hořic, kde autobusy zajíždějí na autobusové nádraží) po okrajích této komunikace. Dále územím SO ORP Hořice přes obce, které zřizují školská zařízení, prochází 4 komunikace II. třídy (Miletín, Rohoznice, Tetín; Bašnice, Sukorady; Chomutice, Nevratice, Staré Smrkovice; Lukavec u Hořic). Zbylé obce v území jsou dostupné po komunikacích III. třídy, které sloužící jako spojnice mezi obcemi a městem Hořice a ve většině případů jsou horší kvality.

Dále jsou některé obce dostupné i vlakem, a to na trati č. 041 - Hradec Králové – Jičín – Turnov. Trať přímo prochází obcemi Jeřice, Dobrá Voda, Ostroměř a Sobčice. Reálně je počet obcí, které jsou obsluhovány železniční dopravou, přestože železniční stanici přímo u této trati nemají, více. Jedná se o sousední obce, které sousedí s obcí, kde je železniční zastávka. Tito obyvatelé na vlak dochází, či využívají cyklodopravu.

Cyklodoprava je ve zdejších území podporována všemi obcemi. Přestože je naše území poměrně kopcovité, zvláště v severní části, jedná se o poměrně oblíbený dopravní prostředek, zejména pro turistické a rekreační využití. Město Hořice v současné době hodlá vybudovat cyklostezku mezi Hořicemi a obcí Holovousy, která by měla pomoci s dopravní obslužností a sloužit i jako alternativní a bezpečná doprava pro děti do školy. Tato nová cyklostezka naváže na stávající cyklostezku, která je vybudována mezi Holovousy a Ostroměří.

Dopravní spojení autobusovou dopravou je na území SO ORP Hořice poměrně hustě zastoupeno. Obyvatelé mají možnost denně využít 1046 autobusových spojů. Největší počet těchto spojů má město Hořice, které představuje hlavní dopravní uzel pro autobusovou dopravu. V Hořicích je možné přestoupit a odcestovat do dalších obcí v území. Jak je výše uvedeno nejlepší autobusové spojení mají obyvatelé žijící přímo v obcích, kterými prochází komunikace I/35, ve kterých zastavuje i několik dálkových autobusů.

Ostatní obce, které leží mimo hlavní komunikace, či nemají v blízkosti železniční stanici, jsou dostupné obtížněji. Jako nejhůře dopravně obslužené vycházejí obce Rašín, Petrovičky a Vřesník, obyvatelé těchto obcí musí většinou využívat individuální dopravu jak v pracovním týdnu, tak i o víkendu. Zejména děti z těchto malých obcí v území, které školu nemají, jsou na tuto dopravu odkázány, protože se do škol ve spádových obcích musejí nějak dopravit. Proto v období příznivého počasí některé děti dojíždějí do školy na kole nebo jdou pěšky, případně je do školy vozí rodiče. Přestože jsou mezi obcemi na území SO ORP Hořice vzdálenosti poměrně malé, za nepříznivého počasí a zejména pro menší děti z obcí, které školu nemají, je dojíždění do škol ve spádových obcích obtížné. Některé obce se toto snaží řešit, a to tak, že buď rodičům malých dětí na dopravu do MŠ poskytují příspěvek (Milovice u Hořic), nebo samy zřizují dopravu minibusem, který děti sváží do MŠ (Dobrá Voda u Hořic).

Jedním z největších problémů v oblasti dopravní dostupnosti pro děti dojíždějící do škol a pro jejich rodiče je nevyhovující stav všech silnic, nejvíce však silnic III. třídy a místních komunikací. Místní komunikace jsou v majetcích obcí, které nejsou schopny zafinancovat tolik potřebné rekonstrukce nebo větší komplexní údržbu pro zlepšení stavu těchto komunikací. Rovněž doprava po železnici je problematická, železniční tratě na území SO ORP Hořice jsou zastaralé, kopírují tratě z konce 19. století a cesta z Hradce Králové do Hořic tak trvá vlakem 40 min a autobusem jen 25 min. Ke kvalitní cyklistické a pěší dopravě rovněž na území SO ORP Hořice chybí potřebná infrastruktura v podobě chodníků podél frekventovaných silnic (zejména I/35) a cyklostezek napojujících menší obce na město Hořice. Rovněž chybí i bezpečné přechody k autobusovým zastávkám okolo velmi frekventované páteřní komunikace I/35. Město Hořice i ostatní obce na území SO ORP Hořice se v poslední době velmi snaží dosáhnout stavu, kdy se rodiče nebudou bát pouštět děti samotné pěšky nebo na kole do školy, případně se nebudou bát je nechat cestovat samotné autobusem nebo vlakem, proto připravují projekty a snaží se sehnat investiční prostředky právě na zvýšení bezpečnosti v dopravě a zlepšení dopravní obslužnosti území.

2.1.6. Sociální situace

Chudoba v ČR? Co to je? Jak je definována? Podívali jsme se na informace z Českého statistického úřadu.

Míra materiální deprivace vyjadřuje podíl materiálně deprivovaných osob trpících určitým materiálním nedostatkem, tzn. osob, které si nemohou dovolit některé věci, služby či požitky. Konkrétně se určuje podíl osob, kterým chybí alespoň 4 položky z celkových 9:

- ✓ domácnost respondenta má problém s placením nájemného, resp. hypotéky či půjček
- ✓ nemůže si z finančních důvodů dovolit zaplatit dovolenou
- ✓ jíst obden maso
- ✓ dostatečně vytápět byt
- ✓ zaplatit neočekávaný výdaj
- ✓ vlastnit pračku
- ✓ barevný televizor
- ✓ telefon či auto

Míra ohrožení příjmovou chudobou se počítá jako podíl osob žijících v domácnostech s příjmem nižším než 60 % mediánu ekvivalizovaného disponibilního příjmu domácnosti, kterým se vymezuje hranice chudoby (podle předběžných výsledků šetření Životní podmínky 2012 byla stanovena na 116,3 tis. Kč). Chudobou tak bylo v ČR podle této definice v roce 2012 ohroženo 1 011,0 tis. obyvatel, tj. 9,72 % všech osob.

Za hlavní metodu statistické prezentace chudoby a míry sociálního vyloučení nebo ohrožení sociálním vyloučením jsme zvolili tzv. lokalizační kvocient, který vztahuje hodnoty jednotlivých územních jednotek k průměrné hodnotě za celou ČR. Hodnoty lokalizačního kvocientu byly vypočítány podle následujícího vzorce $LQ_i = R_i/R$; kde: R_i – relativní zastoupení sledovaného jevu v i -té územní jednotce (např.: podíl domácností pobírajících příspěvek na živobytí v dané obci); R – relativní zastoupení sledovaného jevu na celém území (např.: podíl domácností pobírajících příspěvek na živobytí na území celé ČR).

V prostředí sociálně vyloučených lokalit dochází k tomu, že se lidé adaptují na podmínky přetrvávající (vícegenerační) materiální a kulturní chudoby. To má své důsledky, z nichž nejtěživější jsou sociálně patologické jevy – distribuce a zneužívání drog, prostituce, kuplířství, zadlužování u lichvářů a útisk osob závislých na chodu velkorodinných domácností.

Jejich řešení je především prací policie, přesto však na území vaší obce můžete podniknout některé kroky, které mohou tyto jevy omezit, nebo se můžete alespoň podrobněji informovat o jejich příčinách a specifické podobě ve vyloučených lokalitách.

Situace na území ORP je ve srovnání s ostatními územími poměrně optimistická. Podle statistických údajů se v některých obcích na území SO ORP Hořice chudoba prohlubuje, ale těchto lokalit je poměrně málo, jak je patrné z následujících tabulek.

Tabulka 69 - vývoj sociálních příspěvků na živobytí v ORP Hořice v letech 2011 - 2014

Obec	počet bytových domácností (2011)	počet příspěvků vyplacených měsíčně	podíl domácností pobírajících příspěvek na živobytí v %	lokalizační kvocient 2011	lokalizační kvocient 2014	změna lokalizačního kvocientu
Bašnice	73,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bílsko u Hořic	95,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Boháňka	77,00	13,00	1,53	0,00	0,39	0,39
Borek	32,00	14,00	3,98	0,00	1,01	1,01
Bříšťany	84,00	16,00	1,73	0,00	0,44	0,44
Cerekvice nad Bystřicí	272,00	64,00	2,14	0,47	0,54	0,08
Červená Třemešná	54,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dobrá Voda u Hořic	209,00	31,00	1,35	0,10	0,34	0,24
Holovousy	205,00	19,00	0,84	0,28	0,21	-0,07
Hořice (město)	3347,00	714,00	1,94	0,32	0,49	0,17
Chomutice	221,00	123,00	5,06	0,63	1,28	0,65
Jeřice	133,00	50,00	3,42	0,83	0,87	0,04
Lískovice	77,00	20,00	2,36	0,00	0,60	0,60
Lukavec u Hořic	104,00	24,00	2,10	0,74	0,53	-0,21
Miletín (město)	373,00	104,00	2,53	0,38	0,64	0,26
Milovice u Hořic	95,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nevratice	60,00	25,00	3,79	0,00	0,96	0,96
Ostroměř	510,00	170,00	3,03	0,65	0,77	0,12
Petrovičky	16,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Podhorní Újezd a Vojice	214,00	15,00	0,64	0,26	0,16	-0,10
Rašín	32,00	0,00	0,00	0,10	0,00	-0,10
Rohoznice	111,00	1,00	0,08	0,27	0,02	-0,25
Sobčice	98,00	5,00	0,46	0,27	0,12	-0,15
Staré Smrkovice	95,00	7,00	0,67	0,91	0,17	-0,74
Sukorady	77,00	33,00	3,90	0,22	0,99	0,77
Tetín	54,00	1,00	0,17	1,30	0,04	-1,26
Třebnouševy	97,00	28,00	2,62	0,41	0,67	0,26
Úhlejev	55,00	49,00	8,10	2,12	2,06	-0,06
Vřesník	33,00	11,00	3,03	0,00	0,77	0,77

Zdroj: vlastní zpracování a www.esfcr.cz/mapa-svl-2015

Tabulka 70 - doplatek na bydlení a jeho vývoj v letech 2011 - 2014

Obec	počet bytových domácností (2011)	počet doplatků vyplacených měsíčně	podíl domácností pobírajících doplatek na bydlení	lokalizační kvocient 2011	lokalizační kvocient 2014	změna lokalizačního kvocientu
Bašnice	73,00	7,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bílsko u Hořic	42,00	4,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Boháňka	77,00	7,00	1,30	0,00	0,73	0,73
Borek	32,00	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bříšťany	84,00	8,00	1,19	0,00	0,67	0,67
Cerekvice nad Bystřicí	272,00	25,00	0,00	0,57	0,00	-0,57
Červená Třemešná	54,00	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dobrá Voda u Hořic	209,00	19,00	0,35	0,00	0,19	0,19
Holovousy	205,00	19,00	0,04	0,00	0,02	0,02
Hořice (město)	3347,00	304,00	0,52	0,20	0,29	0,09
Chomutice	221,00	20,00	1,85	0,00	1,04	1,04
Jeřice	133,00	12,00	0,14	0,48	0,08	-0,40
Lískovice	77,00	7,00	0,94	0,00	0,53	0,53
Lukavec u Hořic	104,00	9,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Miletín (město)	373,00	34,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Milovice u Hořic	95,00	9,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nevratice	60,00	5,00	1,52	0,00	0,85	0,85
Ostroměř	510,00	46,00	0,52	0,03	0,29	0,26
Petrovičky	16,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Podhorní Újezd a Vojice	214,00	19,00	0,55	0,72	0,31	-0,41
Rašín	32,00	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rohoznice	111,00	10,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sobčice	98,00	9,00	0,19	0,00	0,10	0,10
Staré Smrkovice	95,00	9,00	0,19	1,22	0,11	-1,11
Sukorady	77,00	7,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tetín	54,00	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Třebnouševy	97,00	9,00	0,56	0,00	0,31	0,31
Úhlejev	55,00	5,00	2,15	4,45	1,20	-3,25
Vřesník	33,00	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: vlastní zpracování a www.esfcr.cz/mapa-svl-2015

► Sociálně patologické jevy

Co si pod tímto pojmem představit. Pojem „sociálně patologické jevy“ je pojmem sociologickým a postihuje fatální jevy ve společnosti, které společnost klasifikuje a vnímá jako nežádoucí (sociálně-patologické), protože porušují sociální, morální či právní normy společnosti (např. kriminalita, toxikomanie, vč. alkoholismu, vandalismus, domácí násilí a další), k nimž mimo jiné také musí směřovat opatření primární prevence.

Problematika sociálně patologických jevů představuje v současné době velmi diskutované téma, a to nejen u nás, ale i v zahraničí. Více než 11% žáků na základních školách má zvýšené riziko k sociálně patologickému chování, na gymnáziích a středních školách se pohybuje podíl těchto jedinců kolem 7% a na učilištích a praktických školách přesahuje velmi znepokojující hodnotu 46%.

Ve školním prostředí pedagogové pracují s rizikovým chováním, které zahrnuje širší spektrum jevů, jako je např.:

- ✓ agrese, šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- ✓ záškoláctví
- ✓ závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- ✓ rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
- ✓ spektrum poruch příjmu potravy
- ✓ negativní působení sekt
- ✓ sexuální rizikové chování

Základní i mateřské školy a jejich ředitelé a pedagogové se snaží vůči těmto projevům přijímat nejrůznější účinná primární preventivní opatření, s cílem minimalizovat tyto projevy a rizika takového chování. Ve spolupráci s rodiči a psychology se snaží je diagnostikovat a následně přijímat efektivní opatření. Vždy se jedná se o práci s jedincem, nikoliv s fenoménem. Základním principem primární prevence rizikového chování u žáků a dětí v MŠ a ZŠ na území ORP je výchova a předcházení rizikovým projevům chování, výchova ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností. Rovněž výchova ke zvládnutí zátěžových situací osobnosti je velice důležitá. Hlavním cílem této výchovné práce je zabránit výskytu rizikového chování nebo co nejvíce omezit škody působené jejich výskytem mezi žáky.

Podle statistik téměř dvě třetiny mladistvých delikventů, kteří jsou nyní v nejrůznějších nápravně výchovných zařízeních, vyrůstaly ve značně problémovém rodinném prostředí. Jsou impulzivní a mnohdy agresivní, nenaučili se přijímat odpovědnost za své činy, principiálně jsou stále v opozici, vzdorují a rebelují. Více než 40% z nich se potýká s problémem užívání drog.

Základní i mateřské školy v území SO ORP Hořice se aktivně věnují prevenci sociálně patologických jevů. „Minimální preventivní program“, který je návodem na řešení problémů spojených se šikanou, je součástí dokumentů každé základní školy a ani mateřské školy v tomto trendu nezaostávají a rovněž tuto prevenci do svých výchovně vzdělávacích programů zařazují.

Na území ORP Hořice je v současné době velmi malý výskyt trestných činů nezletilých. V porovnání se sousedními ORP je tato situace více než příznivá. Při zpracování analýzy jsme se na výskyt trestné činnosti nezletilých na našem území zaměřili. Výsledkem je následující tabulka, ze které je patrné, že trestná činnost nezletilých na území ORP Hořice meziročně klesá. Zatímco v roce 2008 to bylo 17 trestných činů, tak v loňském roce to byly již jen 3 trestné činy.

Tabulka 71 - trestná činnost nezletilých v letech 2009 až 2013 v porovnání se sousedními ORP

Obec s rozšířenou působností	2007 - 2008			2009-2011			2012 - 2013			Změna lokalizačního kvocientu mezi lety 2008 - 2013
	Lokalizační kvocient	Počet trestných činů ročně	Podíl nezletilých páchajících trestnou činností v %	Lokalizační kvocient	Počet trestných činů ročně	Podíl nezletilých páchajících trestnou činností v %	Lokalizační kvocient	Počet trestných činů ročně	Podíl nezletilých páchajících trestnou činností v %	
Hořice	0,68	17	4,94	0,54	10	2,89	0,22	3	0,9	-4,04
Jičín	0,71	43	5,1	0,68	30	3,62	0,93	32	3,82	-1,28
Nová Paka	0,29	5	2,12	0,54	7	2,9	1,02	10	4,22	2,1
Dvůr Králové nad Labem	0,73	26	5,27	1,18	31	6,34	1,23	24	5,08	-0,19
Hradec Králové	0,93	166	6,71	0,72	95	3,88	0,53	54	2,18	-4,53
Nový Bydžov	1,03	24	7,46	0,77	13	4,13	0,48	6	1,97	-5,49

Zdroj: vlastní zpracování a www.esfcr.cz/mapa-svl-2015

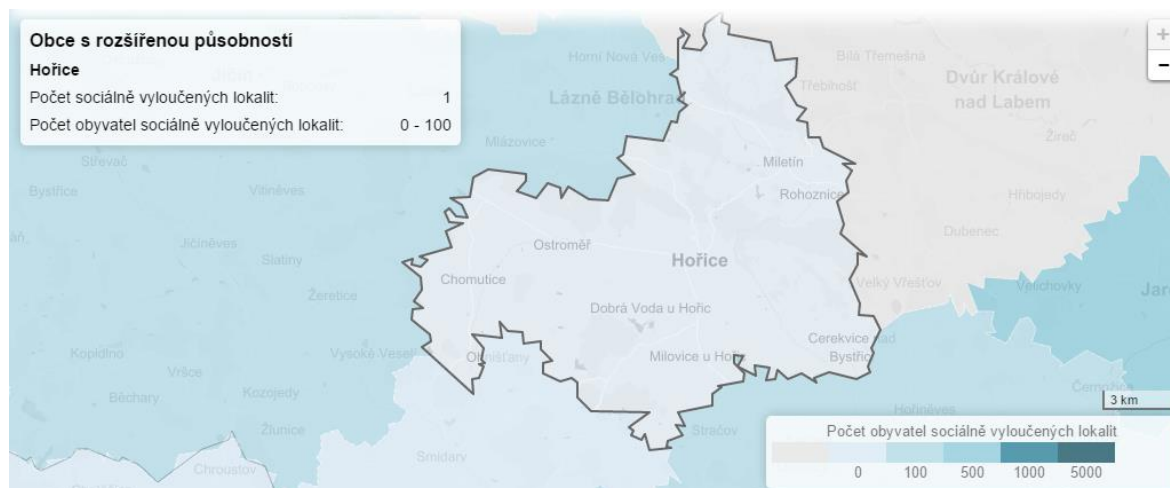
► Výskyt sociálně vyloučené lokality

Pojem „sociální vyloučení“ je v poslední době častým a široce diskutovaným tématem, které se rozebírá především v souvislosti s problematikou chudoby, sociální péče a sociálních služeb, s oblastí zaměstnanosti, vzdělávání, ale též zdravotní péče, závislosti na návykových látkách, gamblerství a dalšími negativními jevy. Jako „sociálně vyloučenou lokalitu“ označujeme prostor (dům, ulici, čtvrť) kde se koncentrují lidé, u nichž lze identifikovat znaky spojené se sociálním vyloučením. Tato místa jsou okolními obyvateli negativně symbolicky označována („špatná adresa“, „problémové místo“ apod.).

Orientační hrubý odhad počtu sociálně vyloučených Romů a Romů ohrožených sociálním vyloučením je v Královéhradeckém kraji asi 3000 osob, z toho dle údajů je na území SO ORP Hořice cca 0-100 osob, ale přesný počet obyvatel sociálně vyloučených lokalit není znám a je velmi proměnlivý.

Na území SO ORP Hořice se vyskytuje 1 sociálně vyloučená lokalita.

Obrázek 5 - mapa sociálně vyloučených lokalit - ORP Hořice

zdroj: vlastní úprava dle <https://www.esfcr.cz/mapa-svl-2015>

Sociální vyloučení definujeme jako postupnou a stupňující se exkluzi z plné participace na sociálních, materiálních i symbolických zdrojích produkovaných, sdílených a konzumovaných širokou společností k zajištění dobrých životních podmínek, organizace sociálního života a účasti v rozhodování.

Sociální vyloučení přímo souvisí:

- ✓ s nezaměstnaností, potížemi s bydlením, se zadlužeností a s chudobou (typická je dlouhodobá nezaměstnanost a dlouhodobá hmotná nouze)
- ✓ s nízkou funkční gramotností
- ✓ s problémy s úřady a s neschopností řešit složité životní situace
- ✓ s nízkou vzdělaností a vyskytuje se na venkově i ve městech (sociální vyloučení na venkově dosahuje ještě tíživějších rozměrů, než ve městech, díky prostorové izolaci a horší dostupnosti sociálních pracovníků)
- ✓ mnoho sociálně vyloučených osob má neuspokojivý zdravotní stav (je mezi nimi mnoho invalidních důchodců)
- ✓ ve velké míře postihuje romské obyvatelstvo

- ✓ není doménou jen mnohodětných rodin

Sociálně vyloučení mají v zásadě podobné hodnoty a normy jako majoritní obyvatelstvo, ale neumí je často uplatnit v praxi a svým cílům se mnohdy spíše vzdalují, než přibližují. Zpravidla oceňují pomocnou ruku, která jim vychází vstříc, řada z nich však pomoc, práci, lepší bydlení apod. aktivně nevyhledává, setrvávají v pasivitě a v situaci, na niž si už zvykli a je mezi nimi i řada lidí, kteří pomoc odmítají. Pro své děti by chtěli zpravidla lepší život, ale podmínky pro studium a zařazení do majoritní společnosti jim většinou vytvořit nedokážou, a to mnohdy proto, že si problémy svých dětí často ani neuvědomují. K hlavním překážkám zařazení sociálně znevýhodněných dětí do hlavního vzdělávacího proudu patří zejména nedostatečné zvládnutí českého jazyka a vzájemné komunikace, nedostatečné sociální a sebeobslužné návyky, nízká úroveň znalostí a zkušeností potřebných pro školní výuku, příliš povolný postoj rodičů s malým důrazem na vzdělání, nevhodné sociální prostředí. Mezi rodiči těchto dětí a školou jsou zpravidla komunikační bariéry, na druhou stranu však sociálně vyloučení rodiče většinou vítají nabídku doučování, či jiné pomoci při vzdělávání svých dětí.

V případě vzdělávacích institucí (škol, školských zařízení) pak narážejí projekty inkluzivního vzdělávání kromě výše zmíněných překážek rovněž na mínění rodičů sociálně neznevýhodněných dětí, kteří někdy odebírají své děti ze školy, do níž ve zvýšeném počtu docházejí děti se sociálním znevýhodněním. Takovýto odliv dětí či žáků pak ohrožuje existenci dotčené školy vzhledem k povaze systému agregovaného normativního financování regionálního školství (tj. „na hlavu“).

Na území SO ORP Hořice není tento problém příliš markantní. Romské děti jsou na území SO ORP Hořice úspěšně zařazovány a integrovány do hlavního vzdělávacího proudu.

V rámci tříletého individuálního národního projektu bylo v Královéhradeckém kraji zřízeno tzv. Centrum podpory inkluzivního vzdělávání (dále CPIV). Realizace projektu probíhá s podílem Institutu pedagogicko-psychologického poradenství (IPPP) a cílem projektu je působit ve prospěch znevýhodněných romských dětí, žáků a studentů v kraji. Za tímto účelem navázalo CPIV spolupráci se základními školami z lokalit s vyšším počtem sociálně znevýhodněných žáků. V Hořicích je spolupracující školou ZŠ Na Habru, která má i bezbariérový přístup jako jediná běžná ZŠ v území.

► **Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu** (nízkoprahové kluby, odpolední kluby, rodinná centra, mateřská centra, atd.)

Úspěšnost v poklesu kriminality nezletilých na našem území lze vysvětlit vysokým zapojením dětí a mládeže do nejrůznějších mimoškolních aktivit, jejichž nabídka na našem území je poměrně dobře zastoupená (i když ne úplně ve všech obcích je nabídka pestrá). Děti a mládež se úspěšně zapojují i do komunitního způsobu života v obcích (veřejně prospěšné aktivity – vítání občánků, Den matek, advent, Mikuláš, Velikonoce, Vánoce apod.), kdy si děti ve spolupráci se školami, obcí a dalšími organizacemi připravují nejrůznější vystoupení, soutěže a další činnosti. Pomáhají s úklidem v obci, údržbou veřejných prostranství a s tříděním odpadu (Den Země, 72 hodin – ruku na to, Recyklohraní, apod.). Podílejí se i na přípravě komunitních projektů obcí – dětská hřiště a komunitní zahrady.

Počty zapojených dětí se liší. Některá činnost je vykonávána stovkami dětí, jinde je členů do desítky. Nelze ale říct, že by byly malé zájmové skupiny méně důležité. Je třeba si uvědomit, že každé dítě podchycené v nějakém klubu či oddíle je přínosem nejen pro dítě samotné, ale potažmo

pro celou společnost. Zaměstnané dítě nemá čas vymýšlet nepravosti. Mimoškolní činnost je dostupná všem dětem v území SO ORP Hořice, které o ni mají zájem. Největší koncentrace je pochopitelně v Hořicích, ale nějaké aktivity jsou dostupné odkudkoli. Pravdou zůstává, že rodiče fungují jako dopravci, pokud si dítě vyhlédne činnost hůře dostupnou. Ale vzhledem ke vzdálenostem, které v naší oblasti jsou opravdu malé, a k poměrně dobré dopravní obslužnosti by ani toto nemělo být na překážku rozvoji dětí v mimoškolních aktivitách.

Co se týká finanční dostupnosti, jsou skupiny a činnosti, které vybírají školné, příspěvky nebo nějaké pravidelné poplatky, ale je mnoho zájmových útvarů, které nevybírají buď vůbec nic, nebo jen velmi symbolický peníz. Nutno dodat, že na činnost spolků přispívají ze svých rozpočtů místní samosprávy. Podporují pravidelně a dlouhodobě různé aktivity spojené s výchovnou a vzdělávací činností dětí a mládeže ve své působnosti.

Pro děti ohrožené sociálním vyloučením pracuje v Hořicích **Nízkoprahové centrum PoHoDa**, které provozuje Oblastní charita Jičín. Nízkoprahový klub PoHoDa poskytuje bezpečí, podporu a pomoc dětem a mladým lidem ve věku od 10 do 21 let z Hořic a okolí, kteří se ocitli v nepříznivé životní situaci a vytváří jim takové podmínky, aby byli schopni a ochotni podílet se na řešení svých problémů a lépe se s nimi vyrovnali. Tito mladí lidé se často dostávají do konfliktu se zákonem (např. krádeže, ničení majetku apod.), neumí trávit volný čas smysluplně (např. nemají zájmy, nenavštěvují kroužky) nebo tráví volný čas škodlivým způsobem (např. nechráněný sex, cigarety, alkohol, drogy), řeší problémy nevhodným způsobem (např. sebepoškozování, šikana, násilí), žijí v nefunkčním rodinném prostředí (např. nepřítomnost jednoho rodiče, násilí a závislost v rodině, konfliktní vztahy se sourozenci a dalšími členy rodiny), neuznávají autority (např. rodiče, učitelé), nemají podporu ve vzdělávání a v rozvoji schopností a dovedností (např. rodiče nepokládají vzdělání za důležité a nemají zájem nebo čas se dítěti věnovat), nevědí, jak řešit běžné životní situace (např. práce, vzdělání, bydlení, zdraví, sociální dávky, osobní doklady), nejsou schopni si najít či udržet kamarády nebo partnery.

Mateřské centrum v Hořicích je součástí DDM Hořice a funguje 2 týdně v dopoledních hodinách a v dalších dnech je jeho činnost doplněna o výtvarnou a pohybovou složku pro matky a malé děti (3-5 let). V zásadě lze říci, že maminky na mateřské dovolené a jejich děti se mohou společně v DDM každé dopoledne sejit.

Pro handicapované děti pracuje v Hořicích denní stacionář a klub **Klokánek**. Posláním klubu je sdružit rodiny, které pečují o dítě se zdravotním problémem. Pomoci těmto rodinám překonat pocit osamění a bezradnosti v jejich obtížné situaci. Posilovat pocit sounáležitosti a organizovat nejen pro své členy, ale i pro širokou veřejnost zajímavé akce. Pořádat odborné přednášky a semináře. Zajistit aktuální informace o platných zákonech, o sociálním zabezpečení pro rodiny se ZP dětmi a informace, týkající se vhodných kompenzačních pomůcek. Cílem klubu je prosazovat rovnoprávnost zdravotně postižených dětí a mládeže a řešit jejich integraci do společnosti zdravých vrstevníků. Zmírňovat důsledky zdravotního postižení na život dítěte i rodiny a prosazovat jejich právo žít plnohodnotný život.

Protože i tyto děti vyrostou a stanou dospělými, je navazujícím zařízením **Denní stacionář Klokán**. Tito mladí lidé se zde učí zapojit do běžného života. Pomáhají jim tu překonávat bariéry, jako například zapojit se do pracovní výdělečné činnosti. Zajišťují i jejich sportovní vyžití, kdy tyto handicapovaní získávají větší hybnost a tím přispívají ke zlepšení jejich celkového zdravotního

stavu. Rovněž jim nabízejí aktivity spojené s nábívkou běžných dovedností, jako například běžné domácí práce, či jen využití volného času zábavou a hrou.

V Hořicích je aktivní rovněž i romské Občanské sdružení ROS, které pravidelně organizuje Festival romských souborů a skupin „Bašaviben“. Tento festival, který má již 18 letou tradici, se koná každoročně v polovině prázdnin v parku „Smetanovy sady“ v Hořicích. Festival ukazuje bohaté muzikální a taneční romské tradice, čímž patří mezi nejatraktivnější festivaly pořádané v Hořicích. Podobné akce určitě přispívají k lepším vzájemným vztahům mezi romskou komunitou a většinovou společností.

2.1.7. Návaznost na dokončené základní vzdělávání (úzká provázanost s KAPEM)

► Vazba na středoškolské vzdělávání

Po ukončení základní docházky mají všichni žáci, tedy i žáci opouštějící základní školu speciální, možnost smysluplně pokračovat v dalším navazujícím studiu. V Hořicích je několik středních škol a odborných učilišť.

Největší je spojená střední škola – **Gymnázium, střední odborná škola, střední odborné učiliště a vyšší odborná škola, Hořice**. Tato škola nabízí obory různého zaměření a způsobu zakončení pro téměř každou věkovou kategorii.

Gymnázium - osmileté studium, které je určené pro žáky z 5. tříd ZŠ, klade stejný důraz ve všech vědních i humanitních disciplínách, tak, aby žák disponoval kvalitními všeobecnými znalostmi, ale zároveň měl možnost profilace podle svého zájmu a talentu (semináře, volitelné předměty).

Agropodnikání - čtyřletý obor, který je zakončený maturitní zkouškou. Studium je vhodné pro žáky, kteří se zajímají o životní prostředí, zemědělství a zemědělskou techniku.

Obchodní akademie - obor určený pro všechny žáky, kteří se chtějí pohybovat v oblasti ekonomiky, financí, marketingu, managementu nebo cestovního ruchu. Obor má tříletý společný základ, ve čtvrtém ročníku se studenti specializují do výše uvedených odvětví.

Sociální činnost – obor je určen těm žákům, které baví práce s dětmi, postiženými či staršími lidmi a mají sociální citění. Studium je kromě těchto praktických aspektů zaměřeno na sociální správu, takže žáci získají přehled i v oblasti práva, ekonomiky a administrativy.

Přírodovědné lyceum – jedná se o čtyřleté studium zakončené maturitní zkouškou, jehož cílem je příprava žáků k dalšímu studiu. Náplň je téměř identická s přírodovědným gymnáziem.

Vyšší odborná škola – je určena pro absolventy středních škol a nabízí tříletý obor Veřejnosprávní činnost se zaměřením na obnovu a rozvoj venkova v denní i dálkové formě. Obor je zakončen absolutoriem a získáním titulu diplomovaný specialista (DiS), který je ceněný v soukromém i státním sektoru.

Učební obor - škola také nabízí i tříletý učební obor prodavač, který je zakončený závěrečnou zkouškou. Studium je zaměřeno především na praxi, proto absolventi tohoto oboru jsou velmi žádanou kvalifikovanou silou.

Další střední školou je **Střední průmyslová škola kamenická a sochařská, Hořice**. Škola působí v oboru od svého založení roku 1884 a je tedy zavedenou školou s velmi dobrou pověstí. Postupem času se škola rozvíjela co do kvality, velikosti i sociálního zázemí.

Škola zřizuje technické obory ukončené maturitní zkouškou. Jedná se o obory:

Geotechnika - Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství – forma vzdělávání je denní i dálková. O tyto absolventy je velký zájem a je jich v ČR nedostatek. Náplň technického oboru je zaměřena na těžbu a zpracování kamene, a to kamenné interiéry budov, kamenné vnější obklady budov, dlažby, renovace starých objektů, které se musí dokonale projekčně a výrobně připravit. Dále je to výroba a využití štěrku a těžba a užití štěrkopísku, který je potřebný na výstavbu silnic, železničních koridorů, dálnic, ve velkém stavebnictví.

Dále škola nabízí umělecké obory, které jsou rovněž ukončeny maturitní zkouškou. Jsou to obory – Kamenosochařství, Restaurátorství a konzervátorství a Užitá malba. Tyto obory navazují na bohatou historii kamenické školy, která vychovala řadu významných umělců (sochařů, malířů, architektů a výtvarníků).

Zázemí školy odpovídá profesnímu zaměření, škola má v současnosti k dispozici i kompletní 3D digitální zařízení: 3D skener, 3D modeling a CNC robotické rameno, což jí umožňuje skenování, modelování ve virtuálním a obrábění složitých tvarů ve skutečném prostoru. Výuka na škole je na dobré úrovni a její absolventi v drtivé většině nacházejí velmi dobré uplatnění.

Dále v území SO ORP Hořice najdou žáci základních škol i absolventi základní speciální školy možnost studia na škole s názvem **Střední škola řemesel a Základní škola Hořice**. Tato škola vznikla o letošních prázdninách sloučením dřívějšího Odborného učiliště a Praktické školy v Hořicích a Základní školy Hořice, Husova ul. Škola vzdělává a připravuje absolventy ZŠ na budoucí život v tříletých oborech.

Zednické práce – v tomto oboru se žáci seznámí s různými druhy stavebních prací a materiálů. V odborném výcviku se naučí dovednosti při zakládání staveb, výrobě dřevěného bednění, při stavbě základů a práci se zdícím materiálem. Seznámí se s novými typy stavebních materiálů, jako jsou stavební pěny a lepidla. Naučí se správně postupovat při přestavbách budov, při omítání a zateplování obvodových zdí pomocí nových materiálů.

Brašnářská a sedlářská výroba - žáci tohoto oboru se naučí pracovat se základní technickou dokumentací v oboru kožedělná výroba. Seznámí se s běžně používanými materiály a jejich fyzikálními vlastnostmi. V odborném výcviku získávají základní dovednosti při výrobě a opravách brašnářských a sedlářských výrobků jako jsou brašny, kabelky, autosedačky atd., ale i ohlávky, postroje a další vybavení pro koně.

Malířské a natěračské práce - žáci tohoto oboru se naučí pracovat s malířskými a natěračskými nátěrovými hmotami. Zdokonalí se v technikách malování s možností využití nových technologií a materiálů na různých podkladech. Naučí se provádět natěračské práce, tj. připravovat podklady a nátěrové hmoty, nanášet nátěrové hmoty různými technikami zejména na stavební konstrukce (okna, dveře, topná tělesa, zábradlí, podlahy aj.). Naučí se i základy fládrování.

Pečovatelské služby - žáci získají dovednosti v oblasti sociálních služeb, ambulantních nebo pobytových zařízeních, ale i v terénních službách, zejména při poskytování přímé obslužné a

asistentské péče klientům, při zajišťování chodu domácnosti klientů nebo pomoci rodinám s péčí o dítě. Naučí se úklidové činnosti, základní znalosti při přípravě pokrmů a při šití a opravách prádla a bytových doplňků, při praní a žehlení prádla, naučí se také ovládat různé domácí spotřebiče.

Zemědělské práce (Farmářské práce) - obor připravuje žáky na práce spojené s provozem zemědělské farmy v rostlinné a živočišné výrobě. Absolventi se naučí obsluhovat zemědělskou mechanizaci, zvládat základní údržbu a opravy, chovat hospodářská zvířata, včetně ošetřování koní, výsevni a sklizňové práce včetně základů ekologického hospodaření. Naučí se ovládat křovinořez. V rámci odborného výcviku absolvují žáci kurz k získání řidičského oprávnění skupiny T a B.

Čalounická výroba – tito žáci se naučí a prakticky si ověří technologické postupy při výrobě a opravách různých čalounických výrobků včetně autosedaček. Seznámí se různými materiály, stroji i nástroji a naučí se je používat. Zvládnou strojové šití, hospodárné a přesné dělení materiálu a jeho spojování.

Vzdělání ve výše uvedených oborech se ukončuje závěrečnou zkouškou. Na závěr studia všech výše vyjmenovaných oborů získá absolvent výuční list a pro případnou práci v zahraničí i EUROPASS – nástroj transparentnosti kvalifikací, kompetencí a pracovních zkušeností v rámci EU. Úspěšným ukončením vzdělávacího programu žák získá střední vzdělání.

Praktická škola dvouletá - je určena žákům se středně těžkým stupněm mentálního postižení, případně s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením, které jim znemožňuje vzdělávání na jiném typu střední školy. Praktická škola dvouletá doplňuje a rozšiřuje všeobecné vzdělání dosažené v průběhu povinné školní docházky. Vzdělávací proces je zaměřen na získání základních pracovních dovedností, návyků a pracovních postupů potřebných v každodenním i v budoucím pracovním životě. Poskytuje základy odborného vzdělání a manuálních dovedností v oboru dle zaměření. Získané dovednosti mohou žáci také využít v dalším vzdělávání.

Na území SO ORP Hořice se žádná další střední škola ani odborné učiliště již nenachází. Žáci však mohou studovat na středních školách v okolních městech (Hradec Králové, Jičín, Nový Bydžov, Lázně Bělohrad, Dvůr Králové nad Labem), které jsou dopravně dobře dostupné a žáci tam mohou snadno dojíždět.

► Možnosti uplatnění na trhu práce

V území SO ORP Hořice není žádný dominantní zaměstnavatel. V území převládají malé a střední podniky, řemeslné dílny a drobní živnostníci tedy podniky zaměstnávající max. 50 zaměstnanců. Subjekty, které zaměstnávají více jak 100 zaměstnanců, jsou tyto:

MILETA a.s. - oděvní průmysl, zpracování a barvení kožešin

PENT, a.s. - výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků

KAR–BOX, s. r. o. - výroba karosérií dvoustopých motorových vozidel, výroba přívěsů a návěsů

SWELL, spol. s r. o. - architektonické a inženýrské služby (vč. projektování) – zabývají se vývojem pro automobilový průmysl

Dalšími podniky (do 50 zaměstnanců), kteří jsou většími zaměstnavateli na území SO ORP Hořice jsou:

Alexander Binzel - svářecí technika, spol. s r.o. (součástí koncernu ABICOR BINZEL)

Kámen Ostroměř s.r.o. – zpracování kamene

Hořické strojírný spol. s r.o. - zakázková kovovýroba, výroba a opravy techniky pro přepravu dřeva, rámy a plošiny návěsů nákladních automobilů

KERAMIKA HOŘICE — VLADIMÍR KULHÁNEK – výroba keramiky

NOPEK a.s. - výroba a prodej pekařských výrobků

OLPRAN spol. s r. o. - výroba jízdních kol a jejich příslušenství

Dále je v Hořicích a nejbližším okolí cca 10 výroben tradičních „Hořických trubiček“ (chráněné zeměpisné označení v EU), 5 velkých zemědělských podniků a drobné provozovny truhlářské a kamenické výroby.

2.2. Specifická část analýzy

2.2.1. Témata MAP vzdělávání pro ORP Hořice v řešeném území

Témata map vycházející z metodiky ve vazbě na témata v řešeném území. Tato témata a jejich vazby na cíle jsou převzaty ze strategického rámce MAP, který byl realizačním týmem ve spolupráci s pracovními skupinami v území vytvořen a schválen řídicím výborem projektu MAP. Vazba témat MAP na cíle MAP se 3 úrovněmi vazby (X - slabá, XX – střední, XXX - silná) jsou uvedeny níže v tabulce.

Povinná opatření - PO , Doporučená opatření - DO, Volitelná opatření – VO

Tabulka 72 - Vazba témat MAP na cíle MAP

		Cíl 1.1	Cíl 1.2	Cíl 1.3	Cíl 2.1	Cíl 2.2	Cíl 2.3	Cíl 2.4	Cíl 3.1	Cíl 3.2	Cíl 3.3	Cíl 4.1	Cíl 4.2	Cíl 4.3
PO1	Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita	xx	xx	xx	xx	xx	xxx	xx	xx	x	x	xxx	xxx	xxx
PO2	Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání	xxx			x	xxx	x	xx	x	xx		xx	xx	xx
PO3	Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem	x	x	xx	xx	xxx	xxx	xx	xx	x	x	xxx	xxx	xxx
DO 1	Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků	xx	xxx	x	x	xx	x	x	x	x		x		xx
DO 2	Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání		xxx	x	xx	xxx	x	xx	x	x		xxx	xxx	x
VO 1	Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků		xxx	x	xx	xxx	x	xx	x	x		xxx	xxx	x
VO 2	Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka	xxx	x	x	x	xxx	x	xx	x	x		xxx	xxx	x
VO 3	Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků	xx	xx	x	x	xxx	x	xx	xxx	xxx	xxx	x	x	xx
VO 4	Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků	xx	xx	x	x	xxx	x	xx	xxx	xxx	xxx	x	x	xx

Zdroj: vlastní zpracování

2.2.2. Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území – jejich zapojení, způsob spolupráce a komunikace, apod.

Prvotní analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání (tzv. „analýza zainteresovaných stran“) v projektu MAP vzdělávání pro ORP Hořice byla provedena již ve fázi přípravy žádosti o podporu. Ve fázi realizace projektu MAP jsme pak na základě podrobné analýzy území provedli její evaluaci. Na základě podrobné analýzy území SO ORP Hořice a jednotlivých subjektů, se kterými jsme se v území setkali, jsme identifikovali, které skupiny jsou a budou do projektu MAP aktivně zapojeny a vytypovali jsme skupiny, jejichž zájmy budou ovlivněny jeho realizací a i skupiny, které by mohly ovlivnit průběh nebo výsledky projektu. Cílem této analýzy bylo zejména posouzení vlivu identifikovaných skupin na průběh a realizaci projektu a naplánování strategie pro jednání s dotčenými skupinami (zainteresovanými stranami), aby bylo možné následně tyto dotčené skupiny řídit. Z provedené analýzy lze určit komu a proč věnovat pozornost, jaké jsou potřeby jednotlivých dotčených skupin, jaká jsou jejich očekávání a jakým způsobem lze uspokojit jejich potřeby v oblasti vzdělávání. Zároveň jsme i určili proces komunikace s těmito stranami, aby bylo možné bezproblémově a úspěšně realizovat naplánované aktivity projektu tak, aby byly naplněny jeho hodnoty a cíle a dopad jednotlivých naplánovaných aktivit v území SO ORP Hořice a v regionu byl pozitivní a bylo dosaženo naplánovaných přínosů projektu MAP.

Tabulka 73 - Analýza zainteresovaných stran

Zainteresovaná strana	Očekávání	Vliv	Zájem	Postoj	Přístup	Role v projektu	Strategie přístupu/ zapojení/	Akce/ způsob komunikace
Zřizovatelé škol	zájem na udržení funkčnosti a ekonomičnosti vzdělávací instituce a jejich prostředí a vybavenosti s dopadem všeho jmenovaného na kvalitu vzdělávání pro každého žáka; prezentace obce	velký	velký	pozitivní	aktivní	příjemci výstupů projektu, hybatelé, mohou pozitivně ale i velmi negativně ovlivnit vnímání projektu a jeho aktivity a výstupy	Informovanost, aktivizace, zapojení, poučený souhlas	společné setkávání, individuální spolupráce dle potřeby, předávání informací

Vedení škol zapojených	zájem na zvyšování funkčnosti a ekonomičnosti vzdělávací instituce, získání finančních prostředků na vybavení a vzdělávání, nastavení spolupráce, sdílení zkušeností, pozitivní zviditelnění školy	velký	velký	pozitivní	aktivní	příjemci výstupů projektu, šířitelé myšlenky, hybatelé, mohou velmi zásadně pozitivně i negativně ovlivnit vnímání projektu, jeho aktivity i výstupy, zapojit se aktivně do nastavení spolupráce, navhovatelé konkrétních kroků	Informovanost, aktivizace, aktivní zapojení do pracovních skupin, udržet případně zvyšovat spokojenost, pozitivní ohlasy	osobní setkávání, vyžádaná spolupráce, společné setkání všech zúčastněných, předávání informací
Vedení škol nezapojených	získání informací o dotačních možnostech, pomoc se zpracováním některých záměrů, vyčkávání jak se projekt bude vyvíjet, případně se zapojí	malý	malý	neutrální	pasivní	přijímají informace a vyčkávají, zvažují případné zapojení, mohou pozitivně ale i negativně ovlivnit vnímání projektu	Poskytovat informace, opakovaně žádat o spolupráci, pokusit se aktivně zapojit	pozvání ke společným setkáním, předávání informací, pozitivní motivace
Lídři, aktivní učitelé	zapojení do projektu, členové pracovních skupin, pozitivně a tvůrčím způsobem ovlivňují a posouvají proces vzdělávání, zájem na spolupráce se zapojenými subjekty, sdílení zkušeností, možnost dalšího sebevzdělávání, zvyšování prestiže učitelského povolání, zájem na tvůrčím prostředí,	velký	velký	aktivní	pozitivní	zapojení do pracovních skupin, společné sdílení zkušeností a informací "příklady dobré praxe", pozitivní motivace ostatních učitelů, sebevzdělávání, možnost osobnostního rozvoje	žádat o pomoc a spolupráci, aktivně zapojit do pracovních skupin a řídicího výboru projektu, naslouchat jejich potřebám, sdílet zkušenosti, zviditelňovat v rámci území a projektu	setkávání, zapojení do pracovních skupin, případná lektorská a mentorská činnost,

Standardní učitelé ZŠ	zdarma možnosti sebevzdělávání, nebudou se sami příliš aktivně zapojovat a zviditelňovat, budou vyčkávat, jak se projekt vyvine, zájem na zlepšení podmínek pro pedagogickou práci, očekávají zájem a koordinované postupy navrhovaných změn ve vzdělávání a stabilitu systému	velký	střední	mírně aktivní	neutrální	vyčkávaní, velký potenciál profesionálního rozvoje, můžou velmi pozitivně, ale i negativně ovlivnit realizaci projektu	potřeba kladné motivace, příklady dobré praxe, zdůraznění osobního užítku	školení, pozvání na společná setkání, sdílení zkušeností, nabídka zapojení do pracovních skupin, předávání informací
Rodiče reformátoři	mají zájem na kvalitě vzdělávání, finančně nenáročné školství, otevřená komunikace ze strany zřizovatele a vedení školy, nabídka alternativní výuky, nabídka volnočasových aktivit	velký	velký	aktivní	pozitivní	aktivní šifitelé změny, zájem na změnách vedoucích k vyšší kvalitě vzdělávání, navrhovatelé konkrétních kroků a opatření, zapojení do pracovních skupin a řídicího výboru	žádat o spolupráci, aktivně zapojit do pracovních skupin a řídicího výboru projektu, naslouchat jejich potřebám, sdílet zkušenosti, zviditelňovat v rámci území a projektu	pozvání ke společným setkáním, nabídka zapojení do pracovních skupin, předávání informací, pozitivní motivace
MAS (příjemce IPo MAP)	očekávání splnění kritérií a cílů projektu, očekávání naplnění přínosu projektu, bezproblémový průběh, pozitivní vnímání projektu veřejností i odborníky, vytváření funkčního partnerství v území, posouvat vzdělávání k jeho funkci, tj. umožnit žákům rozvoj a splnění jejich zájmů	velký	velký	pozitivní	aktivní	iniciátor a realizátor projektu, příjemce dotační podpory, aktivní lídr, dohlížitel a kontrolor,	aktivní monitorování, přenos všech informací o realizaci projektu, možnost využití poradenství Center, vytváření pozitivního mediálního obrazu (PR), účast na společných konferencích a seminářích	pravidelný reporting a monitoring průběhu projektu, přenos veškerých informací

MŠMT	splnění cílů a přínosů projektu, zkvalitnění strategického řízení a plánování ve školách v daném území s akcentem na rozvoj pedagogických schopností pracovníků zaměřených na výchovný a vzdělávací proces, dodržení nastavených podmínek dle metodiky,	velký	velký	pozitivní	aktivní	poskytovatel dotační podpory, vyhlášitel projektu, kontrolní činnost, poskytování poradenství, metodické vedení	pravidelný monitoring, podávání žádostí o platbu, podávání informací, hlášení změn	MS+2014, depeše, monitorovací zprávy
Česká školní inspekce	obecná očekávání a zájem na zkvalitnění vzdělávání, zlepšení zejména v oblasti školství a vzdělávání, zlepšení spolupráce školského a mimoškolského resortu, pozitivní vnímání projektu veřejností i odborníky	velký	velký	pozitivní	aktivní	garant a kontrolor kvality vzdělávacího procesu, poskytování poradenství, metodické vedení	pravidelné poskytování informací, případná spolupráce	účast na společných konferencích, PR, pozitivní zviditelnění, pokus o zapojení do řídicího výboru
KÚ KHK	zájem na udržení funkčnosti a ekonomičnosti vzdělávacích institucí v regionu, zlepšování jejich prostředí a vybavenosti s dopadem všeho jmenovaného na kvalitu vzdělávání pro každého žáka; očekávání návaznosti na KAP a pozitivní dopad realizace projektu ve vztahu ke středním školám	velký	velký	pozitivní	aktivní	poskytovatel finančních prostředků na pedagogické a nepedagogické pracovníky škol, rozhoduje o zřízení funkcí pedagogických asistentů (na základě rozhodnutí PPP), správní orgán	poskytování informací	poskytování informací na vyžádání
ORP	obecná očekávání ve zkvalitnění vzdělávání ve školách na území ORP, pozitivní vnímání projektu jako možnost spolupráce v územních, zviditelnění v území	velký	střední	pozitivní	aktivní	uživatel výstupů projektu; , může pozitivně nebo i negativně ovlivnit spolupráci v území	poskytovat informace, aktivně zapojit do řídicího výboru, spolupracovat, zviditelňovat v rámci regionu	pozvání na společná setkání, reporting o průběhu projektu, přenos potřebných informací,

KAP	možnost navázat na realizaci projektu na regionální úrovni, získání strategických informací pro realizaci projektu, pozitivní vnímání projektu veřejností i odborníky, vytváření funkčního partnerství v území na regionální úrovni, posouvat vzdělávání k jeho funkci, tj. umožnit žákům rozvoj a splnění jejich zájmů; názvaznost zkvalitnění základního vzdělávacího procesu na středních školách, dodržení metodiky projekt (?),	velký	velký	pozitivní	aktivní	navazující subjekt, supervize projektu, poskytování informací z regionu a jeho vzájemné propojení; čerpání a sdílení nápadů na zlepšení vzdělávání z hlediska širších vztahů a strategie s dopadem na celý region	poskytovat informace, aktivně zapojit do řídicího výboru, spolupracovat, zviditelňovat v rámci území a projektu, pozvání na společné konference	zapojení v řídicím výboru; pozvání na společná setkání, reporting o průběhu projektu, přenos potřebných informací,
NIDV	splnění kritérií úspěšnosti projektu (cíl a budoucí přínosy), zkvalitnění strategického řízení a plánování ve školách v regionu s akcentem na rozvoj pedagogických schopností pracovníků zaměřených na výchovný a vzdělávací proces, dodržení nastavených podmínek dle metodiky,	velký	velký	pozitivní	aktivní	poskytovatel informací, koordinátor projektových aktivit?, supervize projektu, kontrola na regionální úrovni, uživatel výstupů projektu na regionální úrovni, přenos informací z MŠMT	pravidelné podávání informací, spolupracovat, zvát na společné konference, žádat o metodické informace, účastnit se seminářů pořádaných NIDV	pozvání na společná setkání, reporting o průběhu projektu, přenos potřebných informací,
Odborné instituce a odborná veřejnost	zájem na pozitivních změnách ve vzdělávání, změna fungování vzdělávacího systému, podílení se na tvorbě změn a koncepce vzdělávání, spolupráce vzdělávacích institucí, možnost aplikovat a sdílet své znalosti a dovednosti,	velký	malý	pozitivní	aktivní	mají zájem podílet se na změnách a fungování vzdělávacího procesu, sdílení zkušeností a dovedností, zájem na kreativité a inovativnosti vzdělávacího procesu, aktivní šířitelé změn, navrhovatelé konkrétních kroků, možnost využít pro PS a ŘV - odborné studie z oblasti neformálního a alternativního vzdělávání, sdílení dobré praxe	informovat o projektu, přizvat ke spolupráci, pozvání na společné konference, žádat o metodické informace, nabídnout účast v PS a ŘV, pozvání na akce pořádané v rámci projektu	pozvání na společná setkání, informace o průběhu projektu, přenos potřebných informací, zapojení do PS a ŘV, sdílení dobré praxe,

Neformální vzdělávání	zájem na kvalitě a pozitivních změnách ve vzdělávání s akcentem na alternativní a neformální vzdělávání, změna postojů a společné změny ve fungování vzdělávacího systému, podílení se na tvorbě změn a koncepce vzdělávání, spolupráce se vzdělávacími institucemi, možnost zviditelnit svá zařízení, možnost aplikovat a sdílet své znalosti a dovednosti, posílení prestiže jejich zařízení, větší počet žáků pro jejich zařízení	malý	velký	pozitivní	aktivní	mají zájem podílet se na změnách a fungování vzdělávacího procesu s akcentem na alternativní a neformální vzdělávání, sdílení zkušeností a dovedností, zájem na kreativité a inovativnosti vzdělávacího procesu, aktivní šířitelé změn, navrhovatelé konkrétních kroků, možnost využít pro PS a ŘV - odborné studie, sdílení dobré praxe	informovat o projektu, přizvat ke spolupráci, pozvání na společné konference, žádat o metodické informace, nabídnout účast v PS a ŘV, pozvání na akce pořádané v rámci projektu	pozvání na společná setkání, informace o průběhu projektu, přenos potřebných informací, zapojení do PS a ŘV, sdílení dobré praxe,
Školská komise	zájem na pozitivních změnách ve vzdělávání v dané oblasti; rozvoj vzdělávacího systému a spolupráce mezi vzdělávacími institucemi formálního i neformálního vzdělávání; zájem na smysluplném rozvoji každého dítěte	malý	velký	pozitivní	pasivní	sdílení informací, posuzování dopadu projektu na město/obec; navrhovatelé podnětů, konkrétních kroků; možnost využít do ŘV, využití informací ke školství	informovat o projektu, přizvat ke spolupráci, pozvání na společné konference, nabídnout účast v PS a ŘV, pozvání na akce pořádané v rámci projektu	pozvání na společná setkání, informace o průběhu projektu, přenos potřebných informací, zapojení do ŘV,
Spolky a aktivní jedinci	zájem na pozitivních změnách ve vzdělávání, změna fungování vzdělávacího systému, podílení se na tvorbě změn a koncepce vzdělávání, spolupráce se vzdělávacími institucemi, možnost aplikovat a sdílet své znalosti a dovednosti,	malý	velký	pozitivní	aktivní	volnočasové aktivity a poradenství ohledně těchto aktivit, pozitivně ovlivňují postoj i vývoj žáků a jejich rodičů k připravovaným změnám ve vzdělávání a k inkluzi	členové PS a ŘV, zapojit do kreativních a inovativních změn ve vzdělávacích institucích; poradenství a podílení se na tvorbě volnočasových aktivit, zapojení při pozitivním ovlivňování dětí směrem k některým výstupům projektu (čtenářské dovednosti, inkluze, IT dovednosti)	cíleně informovat, zapojit do PS a ŘV, zvat na schůzky, žádat o odborné informace, konzultovat, dávat redigovat články a výstupy projektu

Pedagogičtí pracovníci MŠ, školních družin a ostatních školských zařízení	jasně definovaná vize školského zařízení, očekávají dobré a kvalitní zázemí a koordinované postupy navrhovaných změn ve vzdělávání a stabilitu systému, přistoupí na možnosti zlepšení koncepce práce - směřování k cíli, vyčkávají jak se projekt vyvine, nebudou se sami příliš aktivně zapojovat a zviditelňovat,	velký	malý	neutrální	pasivní	vyčkávání, velký potenciál profesionálního rozvoje, můžou velmi pozitivně, ale i negativně ovlivnit realizaci projektu	zapojit do projektu, zaktivizovat, vytvořit systém podpory a možnost využití konzultací, možnost využít jejich znalosti a dovednosti, posílení jejich kompetencí, zviditelnění, pozitivní ohlas a posílení prestiže, nabídka odborného růstu	cílené informace pro jednotlivé skupiny pracovníků, zapojení do PS a ŘV, intenzivní vysvětlování přínosů projektů, vytvoření znalostní databáze s informacemi z oblasti strategického řízení a plánování změn ve vzdělávání, sdílení dobré praxe, zvat na společná setkání, nabídka školení
Veřejnost standardní	kvalitní dostupné a finančně nenáročné školství, děti nepůsobící problémy na veřejnosti	velký	malý	neutrální	pasivní	může negativně ovlivnit vnímání projektu, je ovlivňována médii, vyčkává na začlenění handicapovaných dětí - "já to říkal, že se to nepovede"; pozoruje a čeká zejména na neúspěchy; někteří se vůbec nezajímají a nechtějí být s projektem seznámeni.	informovat, přiblížit kontroverzní témata, zlepšovat mediální obraz, cílit na občanská sdružení a zájmové skupiny	podávat informace o úspěších v projektu a zejména cílit na kontroverzní témata, podávat tiskové zprávy z konferencí, aktualizovat webové stránky projektu a zabývat se veřejně sledovanými tématy, media
Žáci	příjemné prostředí, zábavná škola, zajímaví pedagogové, moderní pomůcky, bezpečné a bezproblémové vztahy, dostupná škola; volnočasové aktivity, zábava; někteří - zájem absolvovat školu s co nejmenší námahou; zažít úspěch, mít prestiž nebo se zviditelnit mezi vrstevníky, spolužáky; objevovat, růst, soutěžit, připravit se co nejlépe na další profesní i životní dráhu,	malý	malý	negativní	pasivní	středobodem projektu, přímo ovlivnění projektem, zvyšování prestiže a kompetencí pedagogického sboru a širšího vedení škol,	probudit zájem, aktivizovat, zvyšovat jejich kompetence a pozitivně je ovlivňovat, zapojit jejich rodiče a pozitivně je ovlivňovat, zjišťovat jejich potřeby a zájmy a pozitivně reagovat, zabavit; posílit prestiž pedagogů v jejich očích	oslovit a informovat prostřednictvím školního webu, školního časopisu, žákovských a školských rad, zapojit a informovat jejich rodiče; interaktivní formou přiblížit palčivá témata

Znevýhodnění žáci	příjemné prostředí, bezpečné a bezproblémové vztahy s většinou spoluzáky, začlenit se a nebát se, dostupná škola, odborná a vstřícná pomoc, vhodné podmínky, zábavná škola, zajímaví a vzdělaní pedagogové, moderní pomůcky; volnočasové aktivity, zábava; zažít úspěch, připravit se co nejlépe na další profesní i životní dráhu,	malý	malý	negativní	pasivní	středobodem projektu, přímo ovlivnění projektem, zvyšování kompetencí a odbornosti pedagogického sboru a širšího vedení škol,	probudit zájem, aktivizovat, zvyšovat jejich kompetence a pozitivně je ovlivňovat, zapojit jejich rodiče a pozitivně je ovlivňovat, zjišťovat jejich potřeby a zájmy a pozitivně reagovat, zabavit; posílit prestiž pedagogů v jejich očích; motivace k akci	oslovit a informovat prostřednictvím školního webu, školního časopisu, žákovských a školských rad, zapojit a informovat jejich rodiče; interaktivní formou přiblížit palčivá témata
Média celoplošná	Možnost přinést "senzační zprávy", poukázat na to co se nevede a co je negativní, hledají výjimečné kauzy;	velký	velký	negativní	aktivní	aktivně ovlivňují názor většinové společnosti, vliv na negativní nálady a negativní vnímání inkluze	vytvářet dobrý mediální obraz, podávat pozitivní zprávy, informovat o zdarech v projektu, budovat pozitivní obraz,	uveřejňovat tiskové zprávy, články, aktualizovat webové stránky projektu a zabývat se veřejně sledovanými tématy, zejména se zacílením na kontroverzní témata
Média lokální	Možnost přinést "senzační zprávy", poukázat na to co se nevede a co je negativní, poukázat na kauzy, zviditelnění institucí v regionu, soutěžení a rivalita	velký	malý	neutrální	pasivní	aktivně ovlivňují názor většinové společnosti, vliv na negativní nálady a negativní vnímání inkluze	vytvářet dobrý mediální obraz, podávat pozitivní zprávy, informovat o zdarech v projektu, budovat pozitivní obraz, pomocí nich oslovit pasivní cílové skupiny, inzerovat potřeby	uveřejňovat tiskové zprávy, inzeráty, články, výroční zprávy a pozitivní hlasy, aktualizovat webové stránky projektu a zabývat se veřejně sledovanými tématy, zejména s zacílením na kontroverzní témata, pozvat na setkání
Rodiče standard	kvalitní dostupné a finančně nenáročné školství, příprava žáků pro profesní a osobní život, příprava pro navazující stupeň vzdělávání, minimum domácích školních povinností pro žáky = minimální zátěž pro rodiče, maximální dostupnost informací o vzdělávání svých dětí nejlépe v el. formě, otevřená komunikace ze strany vedení a zřizovatele školy.	velký	malý	neutrální	pasivní	Mohou mít zásadní vliv na vnímání projektu, mohou sekundárně ovlivnit motivaci žáků v projektu a volbu témat projektu	poskytování informací, zdůraznění užitečnosti projektu pro jejich děti, motivovat a pokusit se je zapojit, nabídka aktivní spolupráce	poskytování informací, dobrý mediální obraz, pozvání na společná setkání

Starostové nezřizovatelé	Finančně nenáročné a dostupné školství bez dopadu na obce a jejich rozpočty	malý	malý	neutrální	pasivní	zajímají se jen z hlediska vlivu projektu na jejich obec a rozpočet,	poskytovat informace o projektu, pozvání na společné konference obcí	poskytování informací na vyžádání
Zaměstnavatelé v území	zájem na zkvalitnění vzdělávání žáků z hlediska jejich lepšího upltnění na trhu práce (zlepšení zaměstnatelnosti), zájem zejména o technické dovednosti a zlepšení schopnosti celoživotního učení, zájem na zlepšení kompetencí a dovedností žáků a budoucích absolventů škol	velký	malý	neutrální	pasivní	přijímají informace a vyčkávají, zvažují případné zapojení, chtěli by vyjádřit své potřeby z hlediska vzdělávání; mohou pozitivně ale i negativně ovlivnit vnímání projektu	poskytovat informace, pokusit se některé zapojit, zviditelňovat v území	monitorovat potřeby, pozvání ke společným konferencím, poskytování informací, pozitivní motivace

Zdroj: vlastní zpracování

Z analýzy cílových skupin (zainteresovaných stran), kterou jsme vypracovali, je zřejmé, že pro zachování a rozvoj kvality vzdělávání na území SO ORP Hořice je nejdůležitější co nejlépe naplňovat potřeby a požadavky identifikovaných dotčených skupin. K tomu je nutné průběžně sledovat a monitorovat jejich spokojenost, zájmy, vzájemné vztahy a udržovat případně vylepšovat nastavený systém vzájemné komunikace plně funkční. Podle průběžně identifikovaných aktuálních potřeb a aktuálního zájmu dotčených skupin pak plánovat realizaci jednotlivých aktivit projektu MAP tak, aby se dotčené skupiny aktivně zapojovaly do řešení problémů spojených se vzděláváním a ve spolupráci s realizačním týmem projektu navazovaly vzájemné kontakty a budovaly partnerství. Samozřejmostí je cílená dlouhodobá výměna informací a udržování navázaných partnerství.

V Holovousích: 30.8.2016

Abecední seznam zkratk:

- CEE-Forum – Evropské fórum mladých právních, politických a sociálních teoretiků (z angl. Central and Eastern European Forum)
- CPIV - Centrum podpory inkluzivního vzdělávání
- CLIL - obsahově a jazykově integrované učení (z angl. Content and Language Integrated Learning)
- ČR – Česká republika
- ČŠI – Česká školní inspekce
- DDM – Dům dětí a mládeže
- EU – Evropská unie
- EVVO - Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
- HOHO – Hoříčtí horolezci
- IROP - Integrovaný regionální operační program
- IPPP - Institut pedagogicko-psychologického poradenství
- ICT - Informační a komunikační technologie (z anglického Information and Communication Technologies)
- INDOŠ – Internet do škol
- IT - Informační technologie
- KAP – Krajský akční plán
- KHK – Královéhradecký kraj
- KLIMA - Kultura učení, Leadership, Inkluze, Metodická podpora učitele (Mentoring), Aktivizační formy učení
- MAP – Místní akční plán
- MAS – Místní akční skupina
- MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
- MŠ – mateřská škola
- OECD - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (z angl. Organisation for Economic Co-operation and Development)
- OP VVV – Operační program věda, výzkum, vzdělávání
- OP PPR – Operační program Praha – pól růstu
- ORP – obec s rozšířenou působností
- PPP – Pedagogicko-psychologická poradny
- RVP ZV – LMP – Rámcový vzdělávací program základní vzdělávání – lehké mentální postižení
- SPC – Speciální pedagogické centrum
- SO ORP Hořice – Správní obvod obce s rozšířenou působností Hořice
- SCLLD - Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
- SVP – speciální vzdělávací potřeby
- STEM - přírodní vědy (Science), technika a technologie (Technology, Engineering) a matematika (Mathematic)
- SŠ – střední škola
- ŠVP – školní vzdělávací program
- VŠ – vysoká škola
- VOTO – Volnočasový Outdoorový Turistický Oddíl
- ZŠ – základní škola
- ZUŠ – základní umělecká škola

Seznam tabulek:

Tabulka 1 - Obce a města v území MAP Hořice v abecedním uspořádání	4
Tabulka 2 - Vývoj počtu obyvatel v území MAP Hořice od r. 2011	5
Tabulka 3 - procentuální rozdělení obcí v ORP Hořice podle počtu obyvatel.....	6
Tabulka 4 - věkový průměr obyvatelstva v území MAP Hořice	6
Tabulka 5 - podíl vzdělanosti obyvatel v roce 2011 podle nejvyššího dokončeného stupně vzdělání ...	7
Tabulka 6 - Vývoj nezaměstnanosti v období mezi lety 2009 až 2015	8
Tabulka 7 - počet nezaměstnaných v jednotlivých obcích na území ORP Hořice v %.....	9
Tabulka 8 - Přehled strategických dokumentů v oblasti vzdělávání na místní úrovni – ORP Hořice	11
Tabulka 9 - Přehled strategických dokumentů v oblasti vzdělávání na krajské úrovni – Královéhradecký kraj.....	17
Tabulka 10- Přehled strategických dokumentů v oblasti vzdělávání na národní úrovni.....	26
Tabulka 11 - MŠ v ORP Hořice - hlavní oblasti podporované z OP VVV	47
Tabulka 12 - MŠ v ORP Hořice - další oblasti podporované z OP VVV	47
Tabulka 13 - MŠ v ORP Hořice - rozvoj infrastruktury, vč. rekonstrukcí a vybavení	48
Tabulka 14 - MŠ v ORP Hořice - stavby, rekonstrukce a modernizace.....	48
Tabulka 15 - MŠ v ORP Hořice - vnitřní vybavení	49
Tabulka 16 - MŠ v ORP Hořice - podpora polytechnického vzdělávání.....	49
Tabulka 17 - MŠ v ORP Hořice - Překážky v oblasti polytechnického vzdělávání.....	50
Tabulka 18 - MŠ v ORP Hořice - podpora inkluzivního vzdělávání	50
Tabulka 19 - MŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti podpory inkluzivního vzdělávání	51
Tabulka 20 - MŠ v ORP Hořice - podpora čtenářské pregramotnosti.....	51
Tabulka 21 - MŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti.....	52
Tabulka 22 - MŠ v ORP Hořice - podpora matematické pregramotnosti	52
Tabulka 23 - MŠ v ORP Hořice - překážky v rozvoji matematické pregramotnosti.....	53
Tabulka 24 - MŠ v ORP Hořice - podpora podnikavosti, iniciativy a kreativity	53
Tabulka 25 - MŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti rozvoje kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě	53
Tabulka 26 - MŠ v ORP Hořice - ICT kompetence.....	54
Tabulka 27 - MŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků.....	54
Tabulka 28 - MŠ v ORP Hořice - sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence.....	54
Tabulka 29 - ZŠ v ORP Hořice - hlavní oblasti podporované z OP VVV.....	55
Tabulka 30 - ZŠ v ORP Hořice - další oblasti podporované z OP VVV	55
Tabulka 31 - ZŠ v ORP Hořice - rozvoj infrastruktury, vč. rekonstrukcí a vybavení.....	56
Tabulka 32 - ZŠ v ORP Hořice - stavby, rekonstrukce a modernizace	56
Tabulka 33 - ZŠ v ORP Hořice - vnitřní vybavení.....	57
Tabulka 34 - ZŠ v ORP Hořice - Rozvoj infrastruktury základních škol ve vazbě na oblasti podporované z OP VVV.....	57
Tabulka 35 - ZŠ v ORP Hořice - Matematická gramotnost	58
Tabulka 36 - ZŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti rozvoje matematické gramotnosti	58
Tabulka 37 - ZŠ v ORP Hořice - čtenářská gramotnost	59
Tabulka 38 - ZŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti.....	60
Tabulka 39 - ZŠ v ORP Hořice - polytechnické vzdělávání	60
Tabulka 40 - ZŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání	61
Tabulka 41 - ZŠ v ORP Hořice - Podpora inkluzivního / společného vzdělávání.....	62

Tabulka 42 - ZŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti podpory inkluzivního/ společného vzdělávání	63
Tabulka 43 - ZŠ v ORP Hořice - podpora kompetencí pro podnikavost, iniciativu a kreativitu	63
Tabulka 44 - ZŠ v ORP Hořice - překážky v rámci rozvoje kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativité	64
Tabulka 45 - ZŠ v ORP Hořice - podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků	64
Tabulka 46 - ZŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků	65
Tabulka 47 - ZŠ v ORP Hořice - jazykové vzdělávání	65
Tabulka 48 - ZŠ v ORP Hořice - překážky v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti	66
Tabulka 49 - ZŠ v ORP Hořice - podpora sociálních, občanských a dalších klíčových kompetencí	66
Tabulka 50 - Přehled mateřských škol v území MAP Hořice	71
Tabulka 51 - MŠ v SO ORP Hořice - popis MŠ, kapacita, počet žáků	72
Tabulka 52 - Vývoj počtu žáků v MŠ v ORP Hořice	72
Tabulka 53 - Výhled počtu dětí a tříd v MŠ (od 3 let věku)	73
Tabulka 54 - Základní a mateřské školy na území SO ORP Hořice	74
Tabulka 55 - MŠ v SO ORP Hořice - vývoj přímých vzdělávacích výdajů	75
Tabulka 56 - MŠ v SO ORP Hořice - vývoj výdajů	75
Tabulka 57 - MŠ v SO ORP Hořice - společné ZŠ a MŠ pod jedním ředitelstvím	76
Tabulka 58 - MŠ v SO ORP Hořice - školní jídelny a pracovníci v nich	77
Tabulka 59 - Základní školy na území SO ORP Hořice	78
Tabulka 60 - ZŠ v území SO ORP Hořice - popis ZŠ, kapacita, počet žáků	79
Tabulka 61 - Vývoj počtu žáků v ZŠ v ORP Hořice	79
Tabulka 62 - Výhled počtu žáků a tříd v ZŠ	80
Tabulka 63 - Pracovníci v základních školách v území MAP Hořice - fyzický a přepočtený stav	81
Tabulka 64 - vývoj počtu absolventů ZŠ na území SO ORP Hořice - kteří úspěšně dokončili ZŠ a získali základní vzdělání, předčasně ukončili vzdělání, odchody na víceletá gymnázia	83
Tabulka 65 - ZŠ v SO ORP Hořice - vývoj přímých vzdělávacích výdajů	83
Tabulka 66 - ZŠ v SO ORP Hořice - vývoj výdajů	84
Tabulka 67 - ZŠ v SO ORP Hořice - počet pracovníků školních družin - fyzický stav a přepočtený stav	85
Tabulka 68 - ZŠ na území SO ORP Hořice - školní jídelny	86
Tabulka 69 - vývoj sociálních příspěvků na živobytí v ORP Hořice v letech 2011 - 2014	93
Tabulka 70 - doplatek na bydlení a jeho vývoj v letech 2011 - 2014	94
Tabulka 71 - trestná činnost nezletilých v letech 2009 až 2013 v porovnání se sousedními ORP	95
Tabulka 72 - Vazba témat MAP na cíle MAP	103
Tabulka 73 - Analýza zainteresovaných stran	104

Seznam obrázků:

Obrázek 1 - Území ORP Hořice	4
Obrázek 2 - graf vývoje počtu obyvatel v území SO ORP Hořice	6
Obrázek 3 - Průřezové priority a navázané cíle	27
Obrázek 4 - mapa území SO ORP Hořice s barevným vyznačením vzdělávacích zařízení	70
Obrázek 5 - mapa sociálně vyloučených lokalit - ORP Hořice	96